

พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

พฤษภาคม 2554

อุไรวรรณ มาตมุงคุณ. (2554). พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม:รองศาสตราจารย์ดร.เยาวพา เดชะคุปต์ รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับทำกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ ในแต่ละช่วงสัปดาห์ และเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ และ ระหว่างการจัดกิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชาย – หญิง อายุระหว่าง 4 – 5 ปี ซึ่งศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนวัดศาลาศรีน สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม (Sampling Unit) ด้วยการจับฉลากมา 1 ห้องเรียน และคัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนการเขียนอยู่ในระดับต่ำ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยทำการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วันๆละ 30 นาที รวมระยะเวลาการทดลอง 24 ครั้ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษมีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และกฎเกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งมีความเชื่อมั่น .80 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t – test แบบ Dependent

ผลการวิจัย พบว่า

1. พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ มีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นตลอดช่วง 8 สัปดาห์
2. พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรม และระหว่างจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ ในแต่ละช่วงสัปดาห์ มีพัฒนาการด้านการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

WRITING DEVELOPMENT OF EARLY CHILDHOOD CHILDREN
ENHANCING PAPER ARTS ACTIVITIES

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education Degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University

May 2011

Uraivan Matmungskun . (2011). *Writing Development of Early Childhood Children Enhancing Paper Arts Activities*. Master thesis , M.Ed. (Early childhood Education). Bangkok: Graduate school , Srinakharinwirot University .
Advisor Committee : Assoc. Prof. Dr.Yawvapa Tejagupta , Assoc. Prof. Nipa Sripairot.

The purpose of this research were to study and compare the writing development of early childhood children enhancing paper arts activities. The research sample was 15 kindergarten 1, aged 4-5 years old, who study in K 1 the second semester of the academic year 2010 at Salakuren School in Jomthong District under the Bangkok Metropolitan Administration. The sample used in this study was selected by cluster random sampling technique , The experiment was carried out 24 times for executives 8 weeks, 3 times per week and 30 minutes per day.

The instruments used in this study were Paper Arts Activities Lesson Plan with Rater Agreement index at 1.00, and Writing Scoring Rubric Guides , which reliability at .80, The t – test for Dependent Samples was used for data analysis.

The conclusion revealed as follows :

1. The writing development of early childhood children enhancing paper arts activities was higher through out the 8 executive weeks.
2. The writing development of early childhood children enhancing Paper Arts Activities was significantly different at .01 level

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ

ของ

นางสาวอุไรวรรณ มาตมุงคุณ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ เดือน เมษายน พ.ศ. 2554

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร. เยวพา เดชะคุปต์)

(รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ)

.....กรรมการ

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

(รองศาสตราจารย์ ดร. เยวพา เดชะคุปต์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวพา เดชคุปต์ ประธานที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ รองศาสตราจารย์นิภา
ศรีไพโรจน์ กรรมการที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ ท่านทั้งสองได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา
แนะนำในการจัดทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอนอีกทั้งทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัย และรู้
ถึงคุณค่าของงานวิจัยที่ช่วยให้งานทำงานในด้านการพัฒนาเป็นไปอย่างมีคุณค่ามากขึ้น และท่านทั้ง
สองยังเป็นแบบฉบับของอาจารย์ที่ทุ่มเทให้กับศิษย์และงานด้านวิชาการ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็น
อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ ประธานสอบปากเปล่า
ปริญญาานิพนธ์และ รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิโยคนันตพงษ์ กรรมการสอบปากเปล่าปริญญา
านิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาการศึกษาปฐมวัยทุกท่านที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอนให้
ความรู้ตลอดจนประสบการณ์ที่มีค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณพี่ น้อง เพื่อนนิสิตปริญญาโท
สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดเวลา

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวรรณา ไชยธน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพรธน
ธีรพงศ์ อาจารย์ ดร. สยมพร ทองเนื้อดี อาจารย์ ดร.มิ่ง เทพครเมือง ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญญาพร
อุณากุล และอาจารย์มนตกราน สมเพ็ชร ผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาพิจารณาตรวจและให้คำแนะนำปรับปรุง
แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน คุณครู บุคลากรทุกท่าน และขอบคุณนักเรียนอนุบาล
ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนวัดศาลาลำดวน สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้ให้ความร่วมมือ
และอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยอย่างยิ่ง ในการทดลองและการเก็บข้อมูลจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและคุณประโยชน์ของปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบไว้เป็นเครื่องบูชาพระคุณ ของคุณ
พ่อถวิล มาตมุงคุณ คุณแม่วิจิตร มาตมุงคุณ ที่ได้อบรมเลี้ยงดู และให้โอกาสทางการศึกษา และเป็น
กำลังใจแก่ผู้วิจัย อีกทั้งพระคุณของครูอาจารย์ทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบันที่ได้ประสิทธิ์ประสาท
ความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

อุไรวรรณ มาตมุงคุณ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	3
ตัวแปรที่ศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความหมายของการเขียน	7
ความสำคัญของการเขียน	8
ทฤษฎีพัฒนาการเขียน.....	9
จุดมุ่งหมายของการเขียน	10
องค์ประกอบของการเขียน	11
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน	12
พัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็ก	14
การส่งเสริมพัฒนาการทางการเขียนของเด็กปฐมวัย	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน.....	20
ความหมายของกิจกรรมสร้างสรรค์	22
ความสำคัญของกิจกรรมสร้างสรรค์	24
ศิลปะกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย.....	27
กิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย	29
ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมศิลปะกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อ	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์	32
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ	34

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
ความเป็นมาและความสำคัญของกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ	34
ประโยชน์ของกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ.....	36
วัสดุและอุปกรณ์ เทคนิคและวิธีการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ	36
องค์ประกอบ ที่ควรส่งเสริมเพื่อให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ.....	39
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	42
ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	42
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
วิธีจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	55
สรุปผลการวิจัย	56
อภิปรายผล.....	56
ข้อเสนอแนะทั่วไป	59
ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย.....	59
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งต่อไป.....	60

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	69
ภาคผนวก ก	70
ภาคผนวก ข	76
ภาคผนวก ค	90
ภาคผนวก ง	94
ประวัติย่อผู้วิจัย	97

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง	45
2 ตารางดำเนินกิจกรรม	49
3 พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงาน กระดาษ	51
4 การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนจัดกิจกรรมศิลปะ จากงานกระดาษ และระหว่างจัดกิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์.....	52

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมโลกปัจจุบันเป็นสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้มนุษย์สามารถติดต่อสื่อสารกันได้สะดวกและรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารที่สำคัญและมีบทบาทต่อมนุษย์มากคือ ภาษา เพราะภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งในการดำรงชีวิตประจำวัน (หรรษา นิลวิเชียร. 2537: 7) การพัฒนาทักษะทางภาษาต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์ที่ต้องอาศัยการพัฒนา ทักษะด้าน การฟัง พูด อ่าน เขียน ไปพร้อม ๆ กัน (เยาวพา เดชะคุปต์. 2528: 50) โดยเฉพาะในช่วงอายุวัยตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี เป็นวัยแห่งความเจริญเติบโตในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านภาษา เรียกได้ว่าเป็นวัยทองของภาษา พัฒนาการทางภาษาเจริญอย่างมาก และถ้าได้รับการส่งเสริมทางด้านภาษาเป็นอย่างดีแล้ว จะทำให้การเรียนรู้ทางภาษาของเด็กพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับ (สิริมา ภิญาณันตพงษ์. 2544: 19) ที่กล่าวว่า เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่เจริญเติบโตและพัฒนาการทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งระยะนี้การเจริญทางภาษาเป็นไปอย่างรวดเร็ว ถ้าได้รับการส่งเสริมจะทำให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาอย่างรวดเร็วนับว่าเป็นช่วงแห่งการเจริญงอกงามของชีวิต ในการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน ดังนั้นเด็กปฐมวัยควรได้รับการพัฒนาทักษะทางด้านภาษา ทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน

ความสามารถด้านการเขียนเป็นหนึ่งใน 4 ทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิต เพราะการเขียนเป็นการถ่ายทอด ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และความ ต้องการ ผ่านการสื่อสาร ด้วยระบบเครื่องหมายอันได้แก่ตัวอักษร (นฤมล ฉียบแหลม. 2545: 1) การเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่ยากสำหรับเด็ก เพราะการขีดเขียนต้องใช้กล้ามเนื้อที่แข็งแรงและเด็กในวัย 3-6 ขวบกล้ามเนื้อเล็กยังอยู่ในช่วงพัฒนา ดังนั้นเด็กควรได้รับการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมในการเขียนโดยการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เด็กจะได้ฝึกการใช้กล้ามเนื้อและฝึกการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมือและตา ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการเขียน เนื่องจากการพัฒนาทักษะ ทางภาษาทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด อ่าน เขียน จะต้องพึ่งพาอาศัยกัน จึงควรได้รับการพัฒนาไปพร้อมกัน กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนนั้นมีหลากหลาย เช่น การลากเส้น การละเลงสี การปั้น การเล่นเกม การพิมพ์ภาพ การฉีก ขยำ ปะ พับ วาด เป็นต้น

ในปัจจุบัน ครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียนบางโรงเรียน มีนโยบายเร่งรัดสอนให้เด็ก อ่าน และเขียนให้ได้ เพื่อสนองตอบความต้องการของผู้ปกครอง โดยที่เด็กยังไม่เข้าใจความหมาย และไม่สามารถบังคับกล้ามเนื้อ และความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อกับสายตาได้ ซึ่งจะเกิดผลเสียกับ

เด็ก และเด็กจะเกิดอาการเครียดทางอารมณ์ รู้สึกผิดหวังเมื่อเขียนไม่ได้ ผลที่ตามมาคือ เด็กจะเกลียดการเขียน และไม่มีความสุขในการมาโรงเรียน การส่งเสริมทักษะการเขียนควรให้เป็นการเรียนรู้ตามธรรมชาติ (อารี สันหนวี. 2537 : 64) กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กได้มีอิสระในการทดลองค้นคว้า และสามารถถ่ายทอดสื่อสารสิ่งที่ทดลองกับผู้อื่น นอกจากนี้ยังได้มีโอกาสพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา เสริมสร้างความรู้เข้าใจเกี่ยวกับสี รูปทรง ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเตรียมความพร้อมในการเขียน การอ่าน และได้พัฒนาทางด้านสังคม ซึ่งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. (2546: 36) กำหนดให้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบด้วยกิจกรรม 6 กิจกรรม ดังต่อไปนี้ 1. กิจกรรมการวาดภาพและระบายสี 2. กิจกรรมการเล่นกับสีน้ำ 3. กิจกรรมการพิมพ์ภาพ 4. กิจกรรมการปั้น การขยำ 5. การพับ ฉีก ตัด - ปะ และ 6. กิจกรรมการประดิษฐ์ และมีกิจกรรมหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี คือกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ ซึ่งเป็นการรวมเอากิจกรรมที่เด็กปฐมวัยชื่นชอบ และเหมาะสมกับความสามารถตามวัยของเด็ก กิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ ประกอบด้วย กิจกรรมขยำ ตัด - ปะ พับ และวาดภาพต่อเติม ตลอดจนเขียนตั้งชื่อผลงาน กล่าวได้ว่าเป็นกิจกรรมที่เด็กจะได้รับประสบการณ์ในการฝึกการควบคุม นิ้วมือ ได้พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก ตลอดจนการประสานสัมพันธ์ระหว่างตา กับมือ ฝึกสมาธิ ฝึกความเป็นระเบียบเรียบร้อยไปพร้อมกัน และเด็กจะได้พัฒนาทักษะทางภาษาด้านการพูด จากการนำเสนอผลงานของตนเอง และจัดป้ายนิเทศซึ่งทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตน ได้ผ่อนคลายอารมณ์ สร้างสรรค์จินตนาการ เกิดความสนุก ได้แสดงออกอย่างอิสระ ถือได้ว่าเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนา และส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็กในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา (รัตนา นิสภกุล. 2550: 1) ดังนั้น กิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ จึงเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่สามารถพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กให้แข็งแรง ในการที่จะพัฒนาความสามารถของเด็กปฐมวัยนั้นเราจำเป็นต้องทราบถึงคุณค่าและประโยชน์ของกิจกรรมที่จะจัดให้ เพราะตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการเด็กสามารถทำกิจกรรมนี้ได้ตั้งแต่ อายุ 3 - 4 ขวบ ในกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษเป็นกิจกรรมการทำงานอย่างมีระบบและขั้นตอนระหว่างมือกับสายตาให้ประสานสัมพันธ์กันอย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษจึงเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กซึ่งส่งผลต่อความสามารถทางด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญ และสนใจที่จะศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจได้นำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับทำกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ ในแต่ละช่วงสัปดาห์
2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ก่อนจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ และ ระหว่างการจัดกิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึง พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ
2. ผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นแนวทางและประโยชน์ที่จะช่วยให้ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาเลือกกิจกรรมและวิธีการในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเขียนให้กับเด็กต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 4 - 5 ปี ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนวัดศาลาครืน สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 60 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 4 - 5 ปี ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนวัดศาลาครืน สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม (Sampling Unit) ด้วยการจับฉลากมา 1 ห้องเรียน และคัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนการเขียนอยู่ในระดับต่ำ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ กิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ
2. ตัวแปรตาม คือ พัฒนาการด้านการเขียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **เด็กปฐมวัย** หมายถึง เด็กนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 4 - 5 ปี ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนวัดศาลาครืน สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร

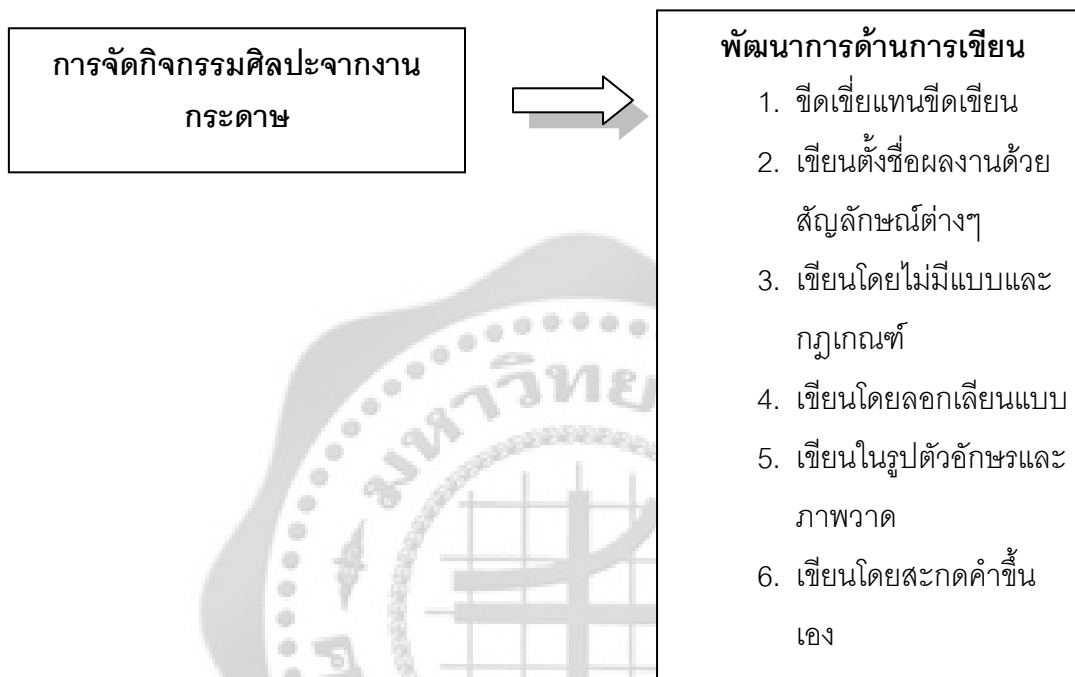
2. **กิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ** หมายถึง กิจกรรมศิลปะที่จัดขึ้น เพื่อมุ่งเน้นให้เด็กได้รับประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนากล้ามเนื้อมือและสายตาให้ประสานสัมพันธ์กันเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการเขียนให้กับเด็ก ซึ่งเด็กจะได้ทำกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ 3. **กิจกรรมด้วยกัน** คือ กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมขยำกระดาษ กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมพับกระดาษ กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมตัดกระดาษ หลังจากเด็กทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมเสร็จ เด็กจะได้ใช้ความคิด จินตนาการ ในการวาดภาพต่อเติม ตามลีลาการขีดเขียนเส้นต่าง ๆ ตามจินตนาการ และที่เป็นพื้นฐานของการเขียน โดยระหว่างจัดกิจกรรมเด็กได้เรียนรู้คำศัพท์พื้นฐาน จากผลงานที่เด็กทำกิจกรรม เพื่อมุ่งเน้นให้เด็กได้รับประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการการใช้กล้ามเนื้อและพัฒนากล้ามเนื้อสายตาให้สัมพันธ์กันเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการเขียน

3. **พัฒนาการด้านการเขียน** หมายถึง การแสดงออกทางการขีดเขียนของเด็กปฐมวัยซึ่งประเมินได้จากเกณฑ์ในการประเมิน 6 ชั้น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยอาศัยแนวคิด และ ทฤษฎีของ มอร์ริว (ประไพ แสงดา.2544 : 25 ; อ้างอิงจาก Morrow. 1993 : 245) ดังนี้

- 3.1 **ขั้นขีดเขียนแทนเขียน** หมายถึง การขีดเขียนเป็นเส้นที่แตกต่างกันบอกความหมายของเส้นที่ขีดเขียนและเล่าเรื่องราวที่สัมพันธ์กัน
- 3.2 **ขั้นเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ** หมายถึง การขีดเขียนออกมาเป็นรูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ บอกความหมายของสิ่งที่ขีดเขียน และเชื่อมโยงเรื่องราวที่สัมพันธ์กัน
- 3.3 **ขั้นเขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์** หมายถึง การเขียนโดยคิดขึ้นเองและไม่รู้ว่าจะถูกหรือผิด บอกความหมายของสิ่งที่ขีดเขียน และเชื่อมโยงเรื่องราวที่สัมพันธ์กัน
- 3.4 **ขั้นเขียนโดยลอกเลียนแบบ** หมายถึง การเขียนด้วยการคัดลอกจากต้นแบบ บอกความหมายของตัวอักษรที่คัดลอกเชื่อมโยงเป็นเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน
- 3.5 **ขั้นเขียนในรูปของตัวอักษรและวาดภาพ** หมายถึง การเขียนเป็นภาพและสัญลักษณ์ไม่สัมพันธ์กันกับเสียงของคำที่ต้องการบันทึกบอกความหมายของตัวอักษรที่ขีดเขียนเชื่อมโยงเป็นเรื่องราวที่สัมพันธ์กัน
- 3.6 **ขั้นเขียนโดยสะกดคำขึ้นเอง** หมายถึงการเขียนที่ไม่เป็นคำหรือวลี แต่เป็นเพียงสัญลักษณ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ ศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ โดยอาศัยแนวคิด และ ทฤษฎีของ มอร์โรว์ (ประไพ แสงดา.2544 : 25 ; อ้างอิงจาก Morrow. 1993 : 245) ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษมีพัฒนาการด้านการเขียนสูงขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

- 1.1 ความหมายของการเขียน
- 1.2 ความสำคัญของการเขียน
- 1.3 ทฤษฎีพัฒนาการเขียน
- 1.4 จุดมุ่งหมายของการเขียน
- 1.5 องค์ประกอบของการเขียน
- 1.6 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน
- 1.7 พัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็ก
- 1.8 การส่งเสริมพัฒนาการทางการเขียนของเด็กปฐมวัย
- 1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

- 2.1 ความหมายของกิจกรรมสร้างสรรค์
- 2.2 ความสำคัญของกิจกรรมสร้างสรรค์
- 2.3 จุดประสงค์ของกิจกรรมสร้างสรรค์
- 2.4 ศิลปะกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
- 2.5 กิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมศิลปะกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อ
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ

- 3.1 ความเป็นมาและความสำคัญของกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ
- 3.2 ประโยชน์ของกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ
- 3.3 วัสดุอุปกรณ์ เทคนิคและวิธีการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ
- 3.4 องค์ประกอบที่ควรส่งเสริมเพื่อให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

ในส่วนนี้จะกล่าวถึงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนตามหัวข้อ ต่อไปนี้

1.1 ความหมายของการเขียน

การเขียนเป็นทักษะหนึ่งของการใช้ภาษา ที่ต้องได้รับการฝึกฝนจนชำนาญ เพื่อที่จะถ่ายทอดความรู้ ความคิดของตนให้ผู้อื่นเข้าใจซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการเขียนไว้มากมาย ดังนี้

อะราพอฟ (สุชานันท์ สันติรุ่งเรือง. 2548: 7; อ้างอิงจาก Arapoft. 1967: 119-120) กล่าวว่า การเขียนเป็นกระบวนการทางความคิดและได้ย้ำว่าในขณะที่เขียนหนังสือจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายเอาไว้และพยายามเรียงลำดับความสำคัญให้เป็นไปตามขั้นตอน

แมคคริมอน (หรรษา นิลวิเชียร. 2535: 8 ; อ้างอิงจาก Mccrimon. 1978:3) การเขียนที่ดีจะต้องสื่อสารความคิดความรู้ลึกตลอดจนเรื่องราวต่างๆได้ และทำให้ผู้อื่นเข้าใจตรงกับเจตนารมณ์ของผู้เขียน

จอห์น และแมรี (ราศี ทองสวัสดิ์. 2527: 182 ; อ้างอิงจาก John; & Mary. 1995: 232) ได้ให้ความหมายการเขียนในเด็กปฐมวัย หมายถึงรอยขีด ๆ เขียน ๆ ซึ่งมีความหมาย อาจจะเขียนเหมือนตัวอักษรจริงหรือไม่ก็ได้การเขียนจะมีการก้าวหน้าเป็นขั้น ๆ กระบวนการที่ใช้ในการเขียนมีความหมาย ผู้เขียนใช้ในการเขียนเป็นสื่อในการเสนอความคิด

ราศี ทองสวัสดิ์ (2527: 182) กล่าวว่า การเขียนของเด็กปฐมวัย ควรหมายถึงการเขียนเส้นยุ่ง ๆ หรือวาดภาพต่าง ๆ ตามวัยเด็กสามารถพัฒนาการเขียนเหล่านี้ได้ก็จะช่วยให้เด็กเขียนภาพที่มีความหมายได้

ทิตนา แคมมณี และคณะ (2535: 107) กล่าวถึงการเขียนว่า เป็นการฝึกกล้ามเนื้อมือให้เด็กมีความพร้อมในการเขียนสามารถบังคับกล้ามเนื้อได้ตามต้องการ

หรรษา นิลวิเชียร (2535: 232-233) กล่าวถึง การเขียนว่าเด็กจะพัฒนาความสามารถในการเขียนจากขั้นง่าย ๆ ไปสู่ขั้นที่ซับซ้อนขึ้น ทั้งนี้เพื่อแสดงออกถึงความประทับใจของตนเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้หรือเพื่อสนองสิ่งบันเทิง เด็กต้องการประสบการณ์ การทำเครื่องหมาย และการทดลองเขียนคำเขียนประโยคเพื่อจะได้เกิดการค้นพบ ว่าเครื่องหมายเหล่านั้นมีความหมาย

นอกจากนี้ นิตยา ประพฤติกิจ (253: 161-177) กล่าวว่า การเขียน (Writing) ของเด็กที่มีอายุน้อยกว่า 6 ปี เป็นการเขียนในลักษณะการจับปากกา หรือดินสอแล้วลากไปลากมาในกระดาษ และเด็กสามารถบอกได้ว่าสิ่งนั้นคืออะไร และสามารถเชื่อมโยงเป็นเรื่องเป็นราวได้

ราเคิล ไคดา (รัญจวนญ์ ประโมจันย์. 2544: 35 ; อ้างอิงจาก Rachel Keidar) อธิบาย การเขียนหมายถึง การสื่อสารการแสดงความคิดความรู้สึกออกมาอย่างมีความหมาย ดังนั้นการเขียน และการอ่านจะดำเนินไปพร้อมกันเนื่องจากการเป็นนักเขียนที่ดีนั้น ต้องอาศัยการอ่านที่แตกฉานในเรื่องนั้น ๆ ส่วนการฝึกฝนให้เด็กเขียนหนังสือให้ได้นั้น ครูต้องตระหนักว่าการฝึกเขียนที่ให้ ลอกเลียนแบบโดย เด็กไม่ได้ใช้ความคิดแต่เป็นการฝึกกล้ามเนื้อ หรือฝึกเฉพาะความสวยงามของ ลายมือแตกต่างกัน โดยสิ้นเชิงกับการเขียนที่มาจากความคิดซึ่งเกิดจากการฝึกคิดและถ่ายทอดออกมา เป็นภาษาสัญลักษณ์ คือตัวอักษรอย่างธรรมชาติจากการได้ฟังมามากได้อ่านมามากจนสามารถ ถ่ายทอดเองได้ และมาฝึกฝนความถูกต้องสวยงามภายหลัง

สรุปได้ว่า การเขียนในเด็กปฐมวัย หมายถึง การที่เด็กขีดเขียนถ่ายทอดความคิดออกมา อย่างมีความหมาย เด็กสามารถบอกได้ว่าเขาเขียนอะไร การเขียนของเด็กอาจจะไม่สวยงามหรือถูกต้อง ตามหลักการเขียน แต่การเขียนของเด็กจะเป็นไปตามพัฒนาการและความสามารถเฉพาะของแต่ละคน

1.2 ความสำคัญของการเขียน

การเขียนเป็นทักษะหนึ่งในทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้านซึ่งมีความสำคัญในการถ่ายทอดสื่อ ความหมายให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจ ซึ่งมีผู้ให้ความสำคัญของการเขียนเอาไว้ดังนี้

สนิท ตั้งทวี (2529: 118) ได้สรุปความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องแสดงออกทางความรู้ ความคิดและความรู้สึกของมนุษย์
2. เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดความเจริญของมนุษย์
3. เป็นเครื่องมือสื่อสารในอดีต ปัจจุบันและอนาคต
4. เป็นเครื่องมือใช้สนองความปรารถนาของมนุษย์ เช่นความรัก ความเข้าใจ เป็นต้น
5. เป็นเครื่องสำคัญทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดมรดกทางสติปัญญาของมนุษย์
6. เป็นสื่อที่แพร่กระจายความรู้ ความคิดให้ก้าวไกล
7. เป็นสื่อกลางที่ให้ความรู้ ความคิด และความเพลิดเพลินแก่คนทุกเพศทุกวัย
8. เป็นบันทึกทางสังคมที่ให้ประโยชน์ แก่คนรุ่นปัจจุบันและอนาคต
9. เป็นงานอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งในปัจจุบัน

นภดล จันทรเพ็ญ (2531:9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ว่า

1. การเขียนเป็นการสื่อสารของมนุษย์
2. การเขียนเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้
3. การเขียนสามารถสร้างความสามัคคีในมนุษย์ชาติ
4. การเขียนเป็นเครื่องระบายออกทางอารมณ์ของมนุษย์

กรรณิการ์ พวงเกษม (2532: 31) กล่าวว่า การเขียนเป็นวิธีการหนึ่งที่เด็กได้แสดงออกเป็นพัฒนาการทางภาษาอีกด้านหนึ่งที่มีความสำคัญ เช่นเดียวกับการพูด การเขียนเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาความมีเหตุผลในเด็ก เป็นการแสดงออกซึ่งสุนทรีย์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เป็นทางที่จะระบายอารมณ์ เป็นการสร้างความเชื่อมั่น ให้มีขึ้นในตนเอง ครูควรแนะนำให้เด็กรู้จักเขียนโดยใช้ความคิดใช้ประสบการณ์ ความพอใจ ตลอดจนทักษะทางภาษาในระดับของเด็กเอง

นฤมล เขียบแหลม (2545: 22) กล่าวว่า การเขียนมีความสำคัญคือ เป็นวิธีการสื่อสารอย่างหนึ่งที่ผู้เขียนส่งถึงผู้รับ โดยที่การเขียนนั้นสามารถแสดงให้เห็นถึงความรู้สึก อารมณ์สุนทรีย์ ความต้องการ ภูมิปัญญาและประสบการณ์ของผู้เขียนการเขียนสามารถเก็บไว้ได้นาน และถือเป็นเครื่องมือถ่ายทอดวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง

สรุปได้ว่า การเขียนมีความสำคัญ คือ เป็นการสื่อสารที่ผู้เขียนส่งถึงผู้รับโดยที่การเขียนนั้นสามารถแสดงให้เห็นถึงความรู้สึก ความต้องการและประสบการณ์ภูมิปัญญาและประสบการณ์ของผู้เขียน

1.3 ทฤษฎีพัฒนาการเขียน (Theory of Writing Development)

มีผู้กล่าวถึงทฤษฎีการเขียนในเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

ฮอลลิเดย์ (ประไพ แสงดา.2544: 8 ; อ้างอิงจาก Morrow. 1993 : 237-239; citing Halliday. 1975 Literacy Development in the Early Years.) กล่าวว่า การพัฒนาภาษาของเด็กสามารถพัฒนาได้โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อแสดงความรู้สึกแลกเปลี่ยนความคิด และเข้าใจความหมายของคนในสังคม

ไวโกตสกี (ประไพ แสงดา.2544: 8 ; อ้างอิงจาก Morrow.1933; citing Vygotsky. 1978 Literacy Development in the Early Years.) กล่าวว่า เด็กพัฒนาภาษาขึ้นเพื่อที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม ฉะนั้นเด็กต้องเรียนรู้ที่จะเข้าใจ และสร้างสัญลักษณ์ นั่นคือ การสื่อสารภาษาโดยใช้สัญลักษณ์ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากกระบวนการพัฒนาสัญลักษณ์เด็กต้องเรียนรู้ที่จะฟัง พูด เขียน และอ่าน ซึ่งคือการพัฒนาทักษะทางภาษา ทั้ง 4 ด้าน เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาตั้งแต่ทารก เรียนรู้ที่จะฟังเพื่อที่จะได้พูดหรือใช้กิริยาท่าทาง หรือการใช้สัญลักษณ์ หรือการวาดรูปจนกระทั่งพัฒนามาเป็นหาเขียนและอ่าน

ไดสัน (สุชานันท์ สันติจิตรุ่งเรือง. 2548: 8 ; อ้างอิงจาก Morrow 1933 : 239 ; citing Dyson. 1985 Literacy Development in the Early Years.) กล่าวว่า เด็กจะเรียนรู้ภาษาเพื่อที่จะเรียนรู้การเขียนหนังสือ นั่นคือ เด็กต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับสัญลักษณ์และติดต่อในสังคมโดยใช้สัญลักษณ์แยกเป็นระยะดังนี้

1. พัฒนาการรู้หนังสือโดยผ่านพัฒนาการทางภาษา
2. พัฒนาการทางภาษาโดยผ่านพัฒนาการทางสัญลักษณ์
3. พัฒนาการทางสัญลักษณ์โดยผ่านพัฒนาการทางสังคม และการเข้าใจ วัฒนธรรม

เด็กส่วนใหญ่จะมีการพัฒนาภาษาอย่างต่อเนื่องโดยไม่มีช่องว่างระหว่างระยะใด ระยะหนึ่ง และมีทิศทางของแต่ละคน พัฒนาการรู้หนังสือของเด็ก เริ่มจากการเรียนรู้ที่ติดต่อกับคนอื่นชั้นแรก คือ การพูดที่ไม่มี ความหมาย พัฒนาสู่การพูดที่มีความหมาย พัฒนามาสู่การเล่นที่มีสัญลักษณ์และในที่สุดคือ การเขียนระยะใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นจะมีพื้นฐานมาจากระยะก่อน ๆ ทั้งนี้เพื่อจะหารูปแบบใหม่ในการติดต่อสื่อสาร

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าพัฒนาการทางด้านการเขียนของเด็กมาจากการสร้างสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกโดยเด็กจะค้นพบรูปแบบการเขียนสื่อสารได้และจะสามารถพัฒนาการสะกดคำด้วยตนเองได้ได้ในที่สุด

1.4 จุดมุ่งหมายของการเขียน

จุดมุ่งหมายในการเขียนมีหลายประการ ซึ่งมีผู้กล่าวไว้ที่น่าสนใจ ดังนี้

บุญยงค์ เกศเทศ (2524: 6-7) จำแนกจุดมุ่งหมายของการเขียนไว้ดังนี้ เขียนเพื่อเล่าเรื่อง เช่น เล่าเหตุการณ์ เล่าประสบการณ์ เพื่ออธิบายคำหรือความหมาย เช่น อธิบายคำที่มักเขียนผิด เพื่อโฆษณาจูงใจ เช่น โฆษณาสินค้าต่าง ๆ เพื่อปลุกใจ เช่น เพลง บทความปลุกใจ เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือแนะนำ เพื่อสร้างจินตนาการ เช่น เรื่องสั้น นิยาย เพื่อล้อเลียนเสียดสี เช่น เรื่องทำนองตลกแฝงแง่คิด เพื่อประกาศ แจ้งความ เถลือชวน เช่น ประกาศของทางราชการเพื่อวิเคราะห์ เช่น การวิเคราะห์วรรณกรรม เพื่อวิจารณ์ เช่น การวิจารณ์หนังสือ เพื่อเป็นข่าว เช่น การเสนอข่าว เพื่อเฉพาะกิจ เช่น การเขียนประกอบการ์ตูน การเขียนจดหมาย

ผกาศรี เย็นบุตร (2526: 95) กำหนดจุดมุ่งหมาย ในการเขียนแต่ละครั้งไว้ดังนี้เพื่ออธิบาย เป็นการบอกความรู้สึกให้ทราบความต้องการให้ผู้อ่านได้ทราบความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เช่น รู้สึกรักโกรธ ฯลฯ เพื่อเปลี่ยนความคิด เปลี่ยนใจ เปลี่ยนความรู้สึกของผู้อ่านตามที่ผู้เขียนต้องการ เช่น ชักชวนให้เห็นจริงหรือปฏิบัติตาม

หรรษา นิลวิเชียร (2535: 232-234) กล่าวถึงการกำหนดจุดมุ่งหมายการเขียนในเด็กปฐมวัยไว้ว่า เด็กจะพัฒนาความสามารถการเขียนจากชั้นง่าย ๆ ไปสู่ชั้นที่ซับซ้อนขึ้น ทั้งนี้เพื่อแสดงออกถึงความประทับใจของตน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อแสดงความต้องการ หรือเพื่อเสนอสิ่งบันเทิง เด็กต้องการประสบการณ์ทำเครื่องหมายและการทดลองเขียนคำและเขียนประโยค เพื่อที่จะได้เกิดการค้นพบว่า เครื่องหมายเหล่านี้มีความหมาย

วินัย รอดจ่าย (2540: 25-26) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการเขียนไว้ ดังนี้ เพื่อบันทึกความทรงจำในวัยเยาว์ไว้ไม่ให้ลืมเลือนไป เพื่อแบ่งความนึกคิดบางสิ่งบางอย่างในหัวใจให้ผู้อื่นได้รู้ เพื่อดำรงอารมณ์

บ้างอย่างให้คงอยู่ เช่น อารมณ์รัก สุข เศร้า โกรธเคืองเพื่อแสดงความประทับใจ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ เพื่อคลายความเครียด เพื่อชดเชยชีวิตที่ไม่ได้รับการตอบสนองสมัยเด็ก เพื่อแสดงให้เห็นถึงความรักในเรื่องที่จะเขียน

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่าจุดมุ่งหมายของการเขียนผู้เขียนกำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านรับรู้และเข้าใจในงานเขียนที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารได้ดีถูกต้อง การเขียนในเด็กปฐมวัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการแสดงความต้องการ หรือบอกความประทับใจและแสดงให้เห็นถึงความคับข้องใจในเรื่องที่ไม่เข้าใจ

1.5 องค์ประกอบของการเขียน

นักการศึกษากล่าวถึงเรื่ององค์ประกอบของการเขียน ไว้ดังนี้

สนิท ฉิมเล็ก (2540: 181-182) ; และวรรณิ โสมประยูร (2537: 142) กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า การเขียนองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ผู้เขียนหรือผู้ส่งสาร ผู้เขียนเป็นจุดกำเนิดที่ทำให้เกิดงานเขียนขึ้น ลักษณะต่าง ๆ ของผู้เขียนที่ช่วยให้เกิดงานขึ้นได้แก่ ความรู้ การแสดงความคิดเห็น ความสามารถในการใช้ภาษาลำดับความสำคัญ

2. ภาษา ภาษาที่ใช้ในการเขียนมี 3 ระดับ คือ ภาษาพูด ภาษากึ่งแบบแผน และภาษาที่มีแบบแผน สามารถสอนผู้เขียนภาษาได้ทั้ง 3 ระดับ แต่ความสำคัญอยู่ที่การเลือกใช้ภาษาอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะบุคคล จุดมุ่งหมายสถานที่ เวลาและสถานการณ์สิ่งแวดล้อม

3. เครื่องมือ เครื่องมือที่ทำให้เกิดสาร คือ เครื่องเขียน เช่น ดินสอ ปากกา กระดาษ หรืออื่น ๆ ที่ใช้แทนกันได้ และตัวอักษรที่อาจจะเรียกอีกอย่างได้อีกอย่างหนึ่งว่า ลายมือ ถ้าลายมือที่สะอาดเรียบร้อย ถูกต้องและชัดเจน ถือว่าเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ

4. ผู้อ่าน ผู้อ่านเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ที่ผู้เขียนต้องคำนึงถึง เพราะเป้าหมายสำคัญของการเขียน คือ มุ่งให้ผู้อ่านเกิดการรับรู้และเข้าใจในสิ่งที่สื่อสารออกไป ดังนั้นผู้เขียนจึงจำเป็นต้องเลือกเนื้อหา ภาษา วิธีเขียน รูปแบบการเขียนให้เหมาะสม และสอดคล้องกับผู้อ่านจะทำให้การสื่อสารเกิดประสิทธิภาพ

นฤมล ฉียบแหลม (2545: 24) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของการเขียนมี 4 ประการที่ครูต้องยึดหลักและคำนึงถึงเสมอ ก่อนที่จะวางแนวทางในการสอนเขียนและนอกเหนือจากนี้ยังมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนเพื่อพัฒนาการเขียนให้กับเด็กอีกก็คือปัจจัยที่เกี่ยวกับด้านร่างกายของเด็ก เช่น อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการเขียน ได้แก่ กล้ามเนื้อมือ ประสาทตา ความสัมพันธ์ระหว่างตากับความสนใจ ความสามารถในการเชื่อมโยงความคิด และสัญลักษณ์ให้สัมพันธ์กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก เช่น สภาพครอบครัว โรงเรียน ซึ่งประกอบไปด้วยครูที่เป็นต้นแบบให้การเขียนหรือเทคนิควิธีการสอนเขียน เป็นต้น

สรุปว่า องค์ประกอบของการเขียน มี 4 ประการ คือ ผู้เขียนหรือผู้ส่งสาร ภาษา เครื่องมือ ผู้อ่าน ซึ่งในการสอนเพื่อพัฒนาการเขียนครูต้องยึดหลักและคำนึงถึงเสมอก่อนที่จะวางแนวทางในการสอนเขียน เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอน เพื่อพัฒนาในการเขียนให้เด็ก คือ ด้าน ร่างกาย สติปัญญา สิ่งแวดล้อมรอบตัวตัวเด็ก และครูที่เป็นต้นแบบในการเขียนให้กับเด็ก

1.6 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

การเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจของตนเองออกมาเพื่อสื่อความหมายของตนให้ผู้อื่นเข้าใจและเป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาความคิดสติปัญญา ตลอดจนเจตคติ ด้านการเขียน จึงเป็นทักษะการแสดงออกที่สำคัญและสลับซับซ้อน มีผู้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

วรรณิ โสมประยูร (253: 146-148) กล่าวว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนมีหลายประการ ดังนี้

1. อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

1.1 มือ การพัฒนากล้ามเนื้อมือมีส่วนสำคัญในการเขียน เด็กบางคนไม่สามารถบังคับกล้ามเนื้อให้เขียนได้ บางคนมือพิการก็ทำให้เขียนไม่ถนัด หรือไม่สามารถเขียนได้โดยการเขียนต้องใช้มือเป็นประการสำคัญ ดังนั้นจึงต้องมีการฝึกกล้ามเนื้อด้วย

1.2 การเขียนจำเป็นต้องใช้สายตาในการดู ขณะเขียนสำหรับเด็กที่มีพัฒนาการทางอวัยวะไม่เจริญไปตามปกติ จะมองภาพกลับกันกับสภาพจริง คือ การมองตัวอักษรกลับหัว

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างตากับกล้ามเนื้อ การเขียนต้องอาศัยการมองเพื่อรับเข้าและใช้มือเขียนสิ่งที่มองเห็นนั้น นอกจากนี้ต่ายังมองสิ่งที่เขียนว่าเหมือนที่คิดไว้หรือไม่

2. สมอหรือสติปัญญา

การเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิดความเข้าใจและเป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาความคิดและสติปัญญา ดังนั้นสมอก็จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่จำเป็นต่อการเขียนอย่างยิ่ง เพราะถ้าสมอไม่คิดสิ่งใดแล้วก็ไม่มีความต้องการที่จะเขียนแสดงสิ่งนั้นออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจ นอกจากนี้สมอยังเกี่ยวข้องกับการเขียนในเรื่องต่าง ๆ อีกเช่นกัน

2.1 ความสามารถในการการรับรู้และคำสั่ง ต่อไปนี้ เช่น การสังเกตสิ่งที่เขียนว่ามีลักษณะอย่างไร การเห็นความสัมพันธ์ของเรื่องที่เขียน การลำดับความคิดเพื่อบรรยายเรื่องและการจำสัญลักษณ์ตัวอักษร คำประโยค และข้อความ

2.2 ความสามารถในการแสดงออกที่ต่างกันเนื่อง จากความสามารถในการรับและการถ่ายทอดของแต่ละคนต่างกัน คือบางคนเขียนเร็ว แต่บางคนบังคับกล้ามเนื้อให้เขียนได้ไม่ดี

2.3 ช่วงความสนใจและความตั้งใจต่างกัน เด็กที่มีช่วงสนใจสั้นมักเขียนได้น้อยทำให้ทักษะการเขียนไม่ดีเท่าที่ควร และมีความตั้งใจเรียนน้อยลง

2.4 การเขียนมีความจำเป็นต่อโยงความคิดให้สัมพันธ์และต่อเนื่องกัน เพราะความคิดที่สัมพันธ์และต่อเนื่องกันจะเป็นสื่อให้เด็กเขียนเรื่องราวต่างๆ ให้ติดต่อสัมพันธ์กันได้มากขึ้น

3. สิ่งแวดล้อม

การเขียนต้องอาศัยประสบการณ์พื้นฐานอื่นๆ ทั้งจากบ้าน โรงเรียน และสังคมซึ่งเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกันและมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการเขียนของเด็กดังนี้

3.1 สิ่งแวดล้อมทางบ้านได้แก่ฐานะเศรษฐกิจและสังคม ความสัมพันธ์ในครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดู สิ่งแวดล้อมที่กล่าวมานี้นับเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางภาษาของเด็กมาก ทั้งนี้เพราะบ้านเป็นสิ่งแวดล้อมที่เด็กประสบก่อนและอยู่ใกล้ตัวที่สุด นอกจากนี้กระบวนการเรียนรู้ภาษาอย่างที่เด็กใช้เป็นอันดับแรกคือ การเอาอย่างและเลียนแบบ เมื่อบ้านมีอิทธิพลต่อการฟัง การพูด และการอ่าน ดังนั้นบ้านจึงเป็นอันดับแรกที่มีอิทธิพลต่อการเขียนเพราะ เด็กย่อมเขียนตามที่ตนพูดหรือเขียนตามที่ได้ฟังและอ่านมา

3.2 สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน โรงเรียนทำหน้าที่สร้างเสริม ปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมต่าง ๆ ดังนั้นทักษะทางภาษาของเด็ก ซึ่งรวมทักษะการเขียนด้วยย่อมพัฒนาไปตามสภาพแวดล้อมซึ่งได้แก่ ตัวครูและเพื่อน ๆ ในด้านตัวครูเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อภาษาของเด็กมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนของเด็กมักเริ่มต้นจากครู เช่น วิธีเขียนของครู วิธีการเขียนของครูที่เป็นต้นแบบของการเขียนของเด็ก เจตคติของครู และบรรยากาศการเรียนเขียน ครูได้จัดบรรยากาศให้เด็กมีอิสระในการคิด ย่อมช่วยให้เด็กสามารถเขียนอย่างสร้างสรรค์ได้สมบูรณ์อย่างเต็มที่ ส่วนเพื่อนนั้นถือเป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัวเด็กมาก เพราะในการเขียนเด็กจะซักถามเพื่อนหรือลอกการเขียนจากเพื่อนเป็นต้น

3.3 สิ่งแวดล้อมทางสังคมและชุมชน เด็ก ๆ ต้องเกี่ยวข้องกับสังคมและชุมชนตลอดเวลา ดังนั้นสภาพแวดล้อมทางชุมชนและสังคมย่อมมีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาเด็กในด้านพฤติกรรม บุคลิกภาพ เจตคติ ทักษะทางภาษาและอื่น ๆ สำหรับทางด้านภาษาไทยเฉพาะการเขียนเด็กมักฟัง และอ่านจากสื่อมวลชนด้วย เด็กจึงเขียนตามประสบการณ์ที่พบจากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และเอกสารต่าง ๆ

จากเอกสารที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนประกอบด้วย อยุ่ยวະที่ เกี่ยวข้องกับการเขียน เช่น มือ ตา ซึ่งต้องมีความสัมพันธ์กับสมองหรือสติปัญญาสมองเป็นตัวคิดว่า จะเขียนอะไรส่วนสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บ้าน โรงเรียน สังคมและชุมชนที่เด็กเกี่ยวข้อง เด็กมักจะฟังและอ่านจากสื่อ ดังนั้นเด็กจึงเขียนตามประสบการณ์ที่พบเห็น

1.7 พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก

พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็กมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเขียน ซึ่งมีผู้กล่าวถึง ดังนี้

ประเทิน มหาจันทร์ (2519: 113) และทัศนีย์ ศุภเมธี (2534 : 71) กล่าวสอดคล้องกันว่า การเขียนเป็นงานที่ยาก และสลับซับซ้อนยิ่งกว่าการอ่าน เพราะในการอ่านนั้นเด็กเพียงสังเกตความแตกต่างของตัวอักษรแล้วแปลความหมายของตัวอักษรนั้น ๆ ออกมาสายตาและสมองจะต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างดี เด็กจึงอ่านหนังสือออกส่วนการเขียนนั้นมีความสลับซับซ้อนยิ่งกว่าการอ่านหลายเท่า นั่นคือ ผู้เขียนต้องมีการประสานกันระหว่างสมอง สายตา และมือเป็นอย่างดีจึงจะเขียนได้ ในการเขียนที่ไม่ใช่การคัดลอก เด็กต้องใช้สมองเรียบเรียงความคิดที่จะนำมาเขียน เมื่อลงมือเขียนเด็กต้องควบคุมกล้ามเนื้อให้ลากดินสอดำที่ต้องการสายตาก็ต้องพิจารณาว่าถูกต้องตามที่คิดไว้หรือไม่

พัชรี สวนแก้ว (2536 : 68) กล่าวว่า การส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อ เป็นการสร้างความพร้อมในการเขียนเป็นการฝึกทำงานประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

ดวงเดือน ศาสตราภักดิ์ (2537: 399 – 400) กล่าวว่า พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก คือ ความสามารถในการใช้มือ และนิ้วมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยสัมพันธ์กับการใช้ตา พัฒนากล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยแบ่งตามอายุ ได้ดังนี้

วัย 2 – 3 ปี เด็กวัยนี้มีความสามารถ ดังนี้

- เรียงไม้ซ้อน 3 ชั้น เป็นสะพานได้
- แกะห่อของเล็ก ๆ ที่ผูกไว้หลวม ๆ ได้
- หมุนลูกบิดเพื่อเปิดประตูได้
- ป้อนอาหารตัวเองได้ดีขึ้น
- เริ่มหัดแต่งตัวเองแต่ยังไม่ดีนัก
- ตัดดินน้ำมัน ๆ ด้วยมีดทาเนยหรือไม้บรรทัด
- ร้อยลูกปัดที่มีขนาด 1 นิ้ว
- ชอบฉีกกระดาษเล่นกับนิ้วมือโดยมีเพลงประกอบ
- สามารถเขียนรูปร่างกลมบนกระดาษหรือบนพื้นทรายได้ตามแบบสามารถจับ

กรรไกรได้

- เขียนแบบการขีดเส้น

วัย 3 – 4 ปี เป็นวัยที่เด็กเริ่มเข้าโรงเรียน เด็กวัยนี้มีความสามารถดังนี้

- ต่อแท่งไม้ลูกบาศก์ได้ 9 – 10 ก้อน
- วางรูป Δ และ \circ ลงในแผ่นไม้ตามมุมได้

- ใช้ค้อนตอกตะปูลงบนไม้ หรือตอกหมุดไม้ลงในช่องแบบ 5-6 ตัว
 - หมุนเปิด-ปิด ฝาเกลียวที่มีขนาดใหญ่ 1 นิ้ว
 - การวาดรูป รู้จักลงน้ำหนักเส้นที่ลากดีขึ้น เขียนรูปหัวและตัว หรือวาดส่วนอื่น ๆ ของร่างกาย
 - รู้จักพับกระดาษ
 - ไชลานของเล่นได้
 - ร้อยลูกปัดขนาดเล็ก 1 นิ้ว ได้อย่างน้อย 5 เม็ด
 - หยิบเข็มกลัดขนาดยาว 2 ซม. ได้โดยใช้นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้
 - คัดแยกวัตถุที่ไม่เหมือนกับของในกองออกได้
 - รู้จักแต่งตัวใส่ ถอด เสื้อผ้าเองได้ ถอดถุงเท้ารองเท้าได้
 - สามารถใช้กรรไกรตัดกระดาษเป็นเส้นยาว ๆ เองได้
 - บั๊นดินน้ำมันเป็นเส้นยาว บั๊นเป็นรูปกลม แล้วแผ่เป็นแผ่นกลม
 - จับดินสอได้ถูกต้อง
 - ลากเส้นเป็นรูปลายตัด (Diamond)
 - เลียนแบบเขียนเส้นตรง ๆ ได้เช่น
 - เลียนแบบเขียนรูป x และพื้นปลา
 - ระบายสีได้โดยออกนอกเส้นขอบรูปไม่เกิน 1-2 ซม.
- วัย 4-5 ปี เด็กจะมีความสามารถในการใช้ ทักษะกล้ามเนื้อเล็ก ดังนี้
- เลียบกระดาษลงบนกระดาษ
 - จับดินสอด้วยนิ้วมือในท่าทางที่ถูกต้อง
 - พับกระดาษซ้อนกัน 3 ทบได้ และใช้นิ้วรีดตามรอยพับ
 - ประกอบภาพตัดต่อ 6-10 ชิ้น ลงในกรอบ
 - มีความคล่องในการจับกรรไกร ตัดกระดาษเป็นรูปวงกลม
 - บั๊นดินน้ำมันเป็นรูปปร่างหายาบ ๆ ที่ผู้อื่นอาจไม่เข้าใจความหมาย
 - เขียนรูป □ หรือ △ ตามแบบได้
 - สามารถเขียนเส้น (เส้นตามรอยประ)
 - วาดรูปแบบหายาบ ๆ ของสิ่งที่คุ้นเคย
 - วาดลายเส้นเหมือนกับตัวแบบที่ให้
 - วาดรูปคนที่ประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
 - วาดรูปบ้านแบบง่าย ๆ

- ระบายสีรูปทรงและแบบอิสระง่าย ๆ ที่มีขนาดใหญ่ภายในของรูป
 - สามารถพับนิ้วมือของตน เองขึ้นหรือหัดลงทีละนิ้ว
 - สามารถกะ ขนาดรูปร่างของสิ่งของรู้ว่าอะไรเล็กหรือใหญ่
- วัย 5-6 ปี เด็กจะมีความสามารถในการใช้ทักษะเล็กได้ดังนี้
- สามารถรับลูกบอล ที่โยนจากระยะไกล 1 เมตร
 - ใช้อุปกรณ์ต่างๆประกอบการเล่นดินน้ำมัน เช่น ขวด มีพลาสติก ตัวพิมพ์รูปต่างๆ
 - กรอกน้ำ ลงในภาชนะและเทออกได้
 - ไขและหมุนลูกบิดประตูด้วยกุญแจ
 - เปิด-ปิด เข็มกลัดที่มีขนาดใหญ่
 - ตัดกระดาษเม็ดเล็กๆของเส้นหรือชุด
 - ร้อยด้ายขึ้น – ลงผ่านรูที่เจาะบนกระดาษฝักการเย็บ
 - ต่อแท่งไม้เป็นรูปต่างๆ
 - ประกอบภาพตัดต่อ 16-20 ชิ้น เข้าด้วยกันลงในกรอบ
 - ใช้กรรไกรได้ ตัดกระดาษตามรอยเป็นภาพต่างๆได้
 - บันทึกลงดินน้ำมันเป็นรูปร่างของสิ่งที่มีรายละเอียดสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ
 - วาดรูปคนซึ่งมีรายละเอียดต่างๆและสวมเสื้อผ้า
 - เขียนรูป สามเหลี่ยมตามคำสั่งโดยไม่มีแบบ
 - ลอกแบบพยัญชนะตามรอยประได้
 - เขียนชื่อตัวเองได้
 - ระบายภาพที่มีรายละเอียดเล็กโดยอยู่ในขอบเขต

สรุปได้ว่า พัฒนาการกล้ามเนื้อเด็กมีความสำคัญควรจะได้รับ การพัฒนา ตั้งแต่ในปฐมวัย โดยการเปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ซึ่งจัดในรูปแบบที่หลากหลาย ให้เด็กได้เลือกทำตามความสนใจ เพื่อช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.8 การส่งเสริมพัฒนาการทางการเขียนของเด็กปฐมวัย

ความสามารถทางการเขียน ของเด็กเป็นสิ่งที่ต้องส่งเสริม เพราะเด็กจะได้รับการพัฒนา ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งส่วนใหญ่จะเริ่มต้นที่การวาดภาพ ถ้าเด็กได้รับการพัฒนาด้วยการใช้ความคิด โดยการขีดเขียนสัญลักษณ์ต่าง ๆ เป็นประจำก็สามารถพัฒนามาเป็นการเขียนเป็นตัวอักษรได้

เกล็บ (สุชานันท์ สันติรุ่งเรือง. 2548: 19 ; อ้างอิงจาก Ratana Siripanich. 1973: 25: citing Gelb. n.d.) ได้ให้ความความเห็นเกี่ยวกับการเรียนของเด็กเริ่มเขียนไว้ว่า การเขียนตามความรู้สึกของเด็กเป็นงานยากและซับซ้อนกว่าการอ่านมากเพราะการอ่านนั้นเด็กใช้เพียงแต่สังเกตความแตกต่าง ของตัวอักษรกับทำความเข้าใจความหมายตัวอักษร และใช้ความสัมพันธ์ระหว่างสายตากับสมองเท่านั้น แต่การเขียนเด็กจะต้องเพิ่มการประสานสัมพันธ์ระหว่างสมอง สายตาและการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อด้วย

มอร์โรว์ (ประไพ แสงดา.2544: 25 ; อ้างอิงจาก Morrow. 1993: 245) กล่าวว่า แนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการเขียนให้เด็กปฐมวัยสามารถทำได้ดังนี้

1. ควรจัดสิ่งแวดล้อมให้มีอุปกรณ์ที่หลากหลายสำหรับให้เด็กได้ฝึกเขียน
 2. ควรจัดกิจกรรมที่สนุกสนานให้เด็กได้เข้าร่วมเพราะเด็กจะทำผลงานจากประสบการณ์ที่เขาพอใจ
 3. เด็กจะสังเกตการเขียนของผู้ใหญ่เสมอ ทั้งขณะทำงานและในเวลาว่าง เพราะฉะนั้น ผู้ใหญ่ควรทำคนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก
 4. เด็กต้องการโอกาสและวัสดุอุปกรณ์ที่จะเขียนด้วยตนเอง
 5. บางครั้งเด็กต้องการความช่วยเหลือการตัดสินใจที่จะเขียนอย่าปล่อยให้เด็กเขียนคนเดียว
 6. เด็กจะให้ความหมายสิ่งที่เขาเขียน เช่นตัวหนังสือ คำ เป็นต้น
 7. ในการเขียนของเด็กโดยมากจะมีความหมายในการสื่อสารดังนั้นต้องให้ความสนใจ
 8. เด็กควรได้รับการสนับสนุนในระยะยาวทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม อาจจะโดยการให้เขียนบันทึก เขียนการ์ด เขียนบัตรอวยพรในโอกาสต่าง ๆ เขียนคำ เขียนสัญลักษณ์เขียนประกาศ เขียนเรื่องราวและเขียนหนังสือ เป็นต้น
 9. ควรอ่านเรื่องราวที่หลากหลายให้เด็กฟัง เพราะอาจเป็นการจุดประกายความคิดของเด็ก
 10. ควรหาโอกาสที่เหมาะสมในการสอนเด็กเขียน
 11. ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เขียนคำจากต้นแบบ
- พูนสุข บุญสวัสดิ์ (2532: 53-54) กล่าวว่า แนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการเขียนให้เด็กปฐมวัย ควรเริ่มจากการเตรียมความพร้อมทางด้านการเขียนให้แก่เด็กในทุก ๆ ด้าน ดังต่อไปนี้
1. เป็นการเตรียมความพร้อมทางพัฒนาการต่าง ๆ ก่อนเขียน ดังนี้

1.1 การเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย เป็นการเตรียมความพร้อมในการรับรู้ทางตา สามารถสังเกต และจำแนกสิ่งที่เห็น การเคลื่อนไหวสายตาจับภาพจากซ้ายไปขวาเตรียมความพร้อมของ กล้ามเนื้อแขน มือ นิ้วมือ ให้มีนิ้วที่แข็งแรงในการจับดินสอให้มั่นคง เตรียมความพร้อมที่จะใช้ตาและมือให้สัมพันธ์กันอย่างดี สามารถจับดินสอลากไปตามทิศทาง และเป็นรูปร่างที่ตามองเห็นได้

1.2. การเตรียมความพร้อมทางสติปัญญา

เตรียมความพร้อมในการจำ คือ ให้สามารถจำภาพของตัวอักษร และ การจำลีลาการเขียนอักษรแต่ละตัว เตรียมความพร้อมในการคิดและการเข้าใจ

1.3. เตรียมความพร้อมด้านอารมณ์และจิตใจ คือ ให้มีสุขภาพจิตดี อารมณ์ดี มีความสุข มีคุณธรรม

1.4. การเตรียมความพร้อมด้านสังคม คือ รู้จักพูดคุย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น

2. การเตรียมความพร้อมในการเขียน

2.1 การฝึกกล้ามมือในการเขียน

2.1.1 ฝึกเขียนเส้นอย่างเสรี

2.1.2 ฝึกเขียนเส้นพื้นฐาน 13 เส้น จากง่ายไปหายาก

ชุดที่ 1 เส้นตรง

ชุดที่ 2 เส้นขึ้น

ชุดที่ 3 เส้นนอน

ชุดที่ 4 เส้นโค้ง

ชุดที่ 5 วงกลม

ชุดที่ 6 หัวต่อกับเส้น

2.2 ฝึกการเขียนพยัญชนะและสระที่มีรูปร่าง ง่าย รวม 30 ตัว

2.3 ฝึกการเขียนพยัญชนะที่มีรูปร่างยากรวม 14 ตัว

2.4 ฝึกเขียนสระ วรรณยุกต์ เครื่องหมายต่าง ๆ

2.5 การเขียนคำ ประโยค และข้อความง่าย ๆ

นิตยา ประพศิตกิจ (2539: 174 – 175) กล่าวถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมการเขียนดังนี้ การฝึกใช้กล้ามเนื้อเล็ก (Small Muscles) ได้แก่ การเล่นเกมบนแผ่นบอร์ดการตัด การต่อภาพ การร้อยลูกปัด การผูกเชือก การรูดเชิ็บ การวาดและระบายสี

1. การฝึกเคลื่อนไหวโดยใช้ส่วนของร่างกายจะช่วยให้เด็กสังเกตได้รู้สึกและเข้าใจคำว่า “สูง” “ต่ำ” และทิศทาง รู้จักรูปร่างและเส้น (เส้นตรง) การหมุนแขน (วงกลม) การยกขา ขึ้นลง

2. การฝึกทำความเข้าใจเรื่อง “ซ้าย – ขวา” โดยครูบอกให้เด็กใช้อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง เคลื่อนไหว การผูกริบบิ้น หรือ ลูกกระดิ่งที่ข้อเท้าหรือมือของเด็ก

3. การเล่นเกมที่อาศัยการใช้นิ้วมือเช่นการต่อบล็อกพลาสติกขนาดเล็กและขนาดกลาง การใช้แผ่นกระดาษแม่เหล็ก

4. การเล่นเกม เช่น เกมปฏิบัติตามคำสั่ง การเล่นเกมที่ต้องอาศัยนิ้วมือ

5. การฝึกเรื่องตัวพยัญชนะ ครูแจกซองให้เด็กแต่ละคนเพื่อประสมตัวอักษรตามชื่อของตนเอง หรือแจกตัวเลขให้เรียงก็ได้ ถ้าโรงเรียนมีกระดานและตัวอักษรแม่เหล็กก็สามารถใช้ตัวอักษรหรือตัวเลขเรียงบนกระดานได้ นอกจากนี้ครูอาจใช้ตัวอักษรที่ทำด้วยไม้พลาสติกหรือกระดาษแข็ง เพื่อให้เด็กลากเส้นตามแบบ

6. การเรียงชื่อสิ่งของ ครูจัดซองให้เรียงจากซ้ายไปขวาหรือจากบนลงล่างและเรียกเด็กให้ชี้พร้อมทั้งบอกชื่อสิ่งของนั้นตามลำดับที่วาง

7. การวาดภาพ

7.1 ควรให้เด็กวาดภาพให้เสร็จอย่างน้อยสักส่วนหนึ่งก็ยดี

7.2 ให้เด็กลากเส้นตามรอยปะ

7.3 ให้เด็กเขียนในอากาศหรือใช้นิ้วจุ่มน้ำแล้วเขียนบนพื้นซีเมนต์

7.4 ให้ลากเส้นต่อภาพให้สมบูรณ์

7.5 การโยงเส้นจับคู่ เช่นระหว่างแม่กับลูก (ของสัตว์ชนิดต่าง ๆ) รองเท้าแบบ

ต่าง ๆ

8. การติดป้ายชื่อนอกจากเด็กมีป้ายติดเสื้อแล้ว ครูควรจัดทำป้ายชื่อให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนหยิบไปแขวนบนแผ่นกระดาษ ซึ่งครูเขียนชื่อศูนย์การเรียนต่าง ๆ ไว้ เด็กจะต้องสนใจก่อนว่าจะเลือกศูนย์ใด แล้วจึงนำป้ายชื่อตนไปแขวน หรือถ้ามีป้าย “อาสาสมัครในวันนี้” ก็ให้เด็กนำไปแขวนด้วย

9. ศิลปะ เช่น ให้เด็กละเลงสี แล้วใช้นิ้วเขียน (Finger Painting) ลงบนพื้นเรียบ ๆ หรือเขียนบนทราย การปะเศษกระดาษรูปต่าง ๆ เป็นตัวอักษร การขยำกระดาษ การพับกระดาษ การสานกระดาษหรือ โคมพรมเส้นใด ๆ ก็ได้

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า แนวทางส่งเสริมพัฒนาการทางการเขียนของเด็กปฐมวัยทั้งครูและผู้ปกครองต้องร่วมมือกันและควรจัดกิจกรรม สภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กและมีอุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเขียนอย่างหลากหลาย การจัดกิจกรรมควรให้เด็กมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น ให้เด็กได้มีโอกาสสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง เพื่อพัฒนาให้เด็กมีคุณสมบัติของการเป็นผู้ส่งสาร ควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก ควรพูดคุยซักถามถึงสิ่งที่เด็กเขียน ตอบคำถามเมื่อเด็กสงสัย และประการสำคัญควรเป็นนักสังเกตที่ดีว่า เด็กสนใจอะไร เพื่อที่จะเชิญชวนให้เด็กเขียนเกี่ยวกับสิ่งนั้น

1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเขียนไว้ดังนี้

งานวิจัยต่างประเทศ

สรัม (ประไพ แสงดา.2544: 27 ; อ้างอิงจาก Schum. 1995: A) ได้ศึกษาธรรมชาติในการเขียนของเด็กปฐมวัย อายุ 4 – 5 ปี จำนวน 14 คน ใช้เวลาในการศึกษา 9 เดือน ขณะอยู่ที่บ้านและโรงเรียนโดยให้เด็กเขียนภาพพร้อมกับครอบครัว ครูและเพื่อนร่วมชั้นซึ่งแบ่งการเขียนออกเป็น 2 แบบ คือการเขียนที่เป็นทางการ เช่น การเขียนถึงครูประจำชั้น เขียนเกี่ยวกับหน้าที่ของตน เป็นต้น และการเขียนที่ไม่เป็นทางการ เช่น การเขียนสร้างสรรค์กับเพื่อนนอกเหนือหลักสูตร การเขียนสิ่งที่เด็กจินตนาการ เป็นต้น จากการศึกษาพบว่า การเขียนของเด็กทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนจะสื่อความหมายแตกต่างกัน โดยการเขียนที่ไม่เป็นทางการเด็กจะมีความคิดสร้างสรรค์ในการสื่อสารและสร้างผลงานอย่างประณีตได้ดีกว่าการเขียนอย่างไม่เป็นทางการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

หลุยส์ (อริยพร คงาวัง. 2542: 63 ; อ้างอิงจาก Louise S. 1993 : Abstract) ได้ศึกษานิยามการวาดและการเขียนของเด็กวัยก่อนเรียนที่แสดงบนกระดาษ วัย 3 และ 4 ปี จำนวน 40 คน สิ่งของเด็กแต่ละคนเขียนหรือวาดบนกระดาษ ทำการทดลองการแสดงการวาดภาพและการเขียน 80 ครั้ง และสังเกตวัสดุที่เด็กนำมาใช้และท่าทางที่แสดงออกมาในการศึกษาคั้งนี้ เด็ก 40 คน มีความสามารถในการกำหนด การวาดและเขียนแต่ไม่สามารถแยกทั้งสองประเภทออกจากกันได้ หลักของการศึกษาคั้งนี้ คือการพัฒนาและใช้ระบบรหัส สำหรับการวิเคราะห์การวาดและการเขียนของเด็กเล็ก ๆ ระบบรหัส มีความสามารถเป็นเครื่องมือสำหรับการใช้และความรู้สึกของการวาดและการเขียนของเด็กเล็ก

บลัด (รัญจวน ประโมจะนีย์. 2544: 41 ; อ้างอิงจาก Blood. 1996 : Abstract) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กอายุ 3 – 5 ปี จำนวน 67 โรงเรียน โดยการทดสอบพัฒนาการทางภาษาการรับรู้ การเขียนและมีการศึกษาระยะยาว มีผู้ปกครองของเด็กเข้าร่วม 56 คน เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนของเด็ก จากการศึกษาพบว่าการเรียนรู้ภาษาของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็กและเจตคติของผู้ปกครองในกระบวนการเรียนรู้เพื่ออ่านออกเขียนได้และส่งเสริมให้เด็กเขียนชื่อตนเองจะทำให้มีความสามารถในการเรียนรู้ การอ่าน เขียนได้อย่างมีความหมาย เพราะชื่อของเด็กถูกเรียก

อยู่เป็นประจำทุกวัน และเป็นคำที่สามารถนึกภาพได้ หากสามารถเขียนชื่อตนเองได้จะเป็นแนวทางขยายความสามารถในการรับรู้คำอื่นต่อไป

เฮเลน มาลีน (รัญจวน ประโมจะนีย์. 2544: 41 ; อ้างอิงจาก Helene Marilyn. 2003 : Abstract) ศึกษาองค์ประกอบทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัยกับความสามารถในการพิมพ์เฉลี่ยและต่ำกว่าการพิมพ์เฉลี่ยกับเด็กเกรด 1 และเด็กเกรด 2 ซึ่งได้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ตามคะแนนจากแบบทดสอบลายมือ เด็กทั้ง สองกลุ่มได้รับมอบหมายให้ทำงาน 4 อย่าง คือ การเขียนแบบรูปแบบเรขาคณิต รูปแบบการจับคู่ ตัวอักษรกลับด้านและการสัมผัสลายนิ้วมือ ตามลำดับ สรุปได้ว่า เด็กเกรด 1 และเด็กเกรด 2 กลุ่มคะแนนการพิมพ์เฉลี่ยมีความชำนาญในทักษะการพิมพ์ในเรื่องการสัมผัสลายนิ้วมือ และจับคู่รูปภาพ รูปแบบมากกว่าเด็กที่อยู่ในกลุ่มต่ำกว่า คะแนนการพิมพ์เฉลี่ย แสดงว่าคำสั่งตรงของการพิมพ์ตัวอักษร พัฒนาปริมาณและคุณภาพของตัวอย่างการเขียน

งานวิจัยในประเทศ

ประไพ แสงดา (2544: บทคัดย่อ) ศึกษาผลการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานไม่จบเรื่องที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี จำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่าความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงระยะเวลาของการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานไม่จบเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นความสามารถด้านการเขียนสูงขึ้น

รัญจวน ประโมจะนีย์ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพในแต่ละช่วงสัปดาห์มีความสามารถด้านการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

นฤมล ฉะยมแหลม (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติมีพัฒนาการด้านการเขียนสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

อนงค์ วรพันธ์ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาพัฒนาการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายบุคคล กิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก และกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติ มีพัฒนาการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เด็ก

ปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบ การทำสมุดเล่มเล็ก รายบุคคล รายกลุ่ม และกิจกรรมการเล่านิทานปกติ มีพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย สรุปได้ว่าการส่งเสริมและพัฒนาการเขียนให้กับเด็กปฐมวัยสามารถส่งเสริมและพัฒนาการด้านเขียนได้ด้วยการจัดกิจกรรมที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลางกิจกรรมเช่น กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก เนื่องจากกิจกรรมที่จัดให้กับเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการเขียนควรเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเขียนเปิดโอกาสให้เด็กเขียน สื่อสารความคิดออกมาตามความต้องการของเด็ก ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติเอง และการให้การเสริมแรง กระตุ้นโดยถามให้เด็กได้คิดถือเป็นการส่งเสริม การเขียนอย่างแท้จริง กิจกรรมหนึ่งที่ดีที่จะส่งเสริมการเขียนให้แก่เด็กได้เป็นอย่างดี คือ กิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ เพราะเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือทำและทดลอง และสื่อความหมายทางการคิดให้ผู้อื่นเข้าใจและเป็นกิจกรรมเป็นการพัฒนากล้ามเนื้อและตาให้ประสานสัมพันธ์กันซึ่งการที่เด็กจะสามารถเขียนได้นั้นต้องเพิ่มการประสานสัมพันธ์ระหว่าง สมองสายตา และการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ในส่วนนี้จะกล่าวถึงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1 ความหมายของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นสิ่งมีคุณค่าต่อเด็ก และเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ต้องจัดให้กับเด็ก เพื่อพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของกิจกรรมสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

แทนสเลย์ (จารุวรรณ คงทวี. 2551: 23 ; อ้างอิงจาก Tansley. 1960: 167-172)

กล่าวว่า งานสร้างสรรค์ในโรงเรียนเป็นรูปแบบที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ที่สมบูรณ์ ในการพัฒนาความเจริญงอกงามทุกด้าน เช่น พัฒนาการด้านอารมณ์ สติปัญญา ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง

ปีเตอร์สัน (จารุวรรณ คงทวี. 2551: 24 ; อ้างอิงจาก Perterson. 1958: 101) กล่าวว่า เด็กทุกคนต้องการที่จะแสดงออกทางด้านความคิดและความรู้สึกต่าง ๆ ศิลปะเป็นแนวทางหนึ่งในการแสดงออกของเด็ก ซึ่งเด็กต้องการโอกาสที่จะแสดงออก อีกทั้งสามารถถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึก และความเข้าใจรวมทั้งบุคลิกภาพและความเป็นอิสระของเด็กออกมาได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถ่ายทอดมาจากประสบการณ์และจินตนาการของเด็กแต่ละคนนั่นเอง

วีรุธ ตั้งเจริญ (2526: 28-29) กล่าวว่า กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่เด็กปฐมวัยสามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ ฝึกประสาทสัมผัส และส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมทั้งช่วยให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดีเกี่ยวกับการกิน เล่น ออกกำลังกาย และพักผ่อนอย่างถูกต้อง

วรารภรณ์ รักวิชัย (2527: 36) กล่าวว่า กิจกรรมสร้างสรรค์ หมายถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือและสายตาให้สัมพันธ์กันเพื่อเตรียมพร้อมด้านการเขียนซึ่งสอดคล้องกับ

เยาวพา เดชะคุปต์ (2528: 36-38) กล่าวว่า กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ หมายถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือและสามารถใช้สัมพันธ์กัน เพื่อเตรียมความพร้อมด้านการเขียน และมีโอกาสพัฒนาทักษะพื้นฐานในการอ่าน

เลิศ อำนันทนะ (2529: 44) สรุปการสอนศิลปศึกษาแบบสร้างสรรค์ว่าการสอนศิลปศึกษาตามแนวความคิดใหม่ ที่ส่งเสริมการแสดงออกทางความคิดริเริ่มและความคิดจินตนาการ เพื่อพัฒนาทางสมอง ร่างกาย สังคม และส่งเสริมความเจริญเติบโตทาง อารมณ์ จิตใจ การสอนให้บรรลุถึงความมุ่งหมายของศิลปศึกษาครูจำเป็นต้องส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนมีการแสดงออกอย่างอิสระเสรี (Free Expression) ด้วยการทดสอบค้นคว้ากับวัสดุงานานชนิดอย่างกว้างขวางที่สุดโดยไม่มีการใช้อำนาจบีบบังคับขู่เข็ญใด ๆ ทั้งสิ้น มิฉะนั้นแล้วความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จะไม่เกิดขึ้น

พรมารินทร์ สุทธจิตตะ (2529: 24) ยังกล่าวอีกว่า กิจกรรมที่ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างดี คือ กิจกรรมสร้างสรรค์ทางศิลปะ เพราะเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถ และสอดคล้องกับหลักพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างดี ทั้งยังช่วยให้กล้ามเนื้อและตาสัมพันธ์กัน ช่วยผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ และส่งเสริมความคิดอิสระ ความคิด จินตนาการ การรู้จักทำงานด้วยตัวเอง ฝึกการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ทั้งความคิดและการกระทำ ซึ่งสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะและยังนำไปสู่การเรียนเขียนต่อไป

ดนู จีระเดชากุล (2546: 101) กล่าวว่า กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ คือ สิ่งที่จะช่วยเป็นแนวทางให้เด็กได้แสดงความสามารถ ความรู้สึกนึกคิดของตนเองออกมาในรูปแบบของกิจกรรมที่เด็กมีจินตนาการ กิจกรรมเหล่านั้นอาจจะอยู่ในรูปของวัสดุสิ่งของหรือรูปภาพซึ่งเด็กจะได้อธิบายในสิ่งที่เขาได้กระทำ ได้ประดิษฐ์ขึ้นเด็กได้รู้จักค้นคว้า ทดลองและสื่อความคิดของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจ

คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (2546: 50) ให้ความหมายของกิจกรรมสร้างสรรค์ไว้ว่า กิจกรรมสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการโดยใช้ศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีก ปะ พับ การตัด ปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่นที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์และเหมาะสมกับพัฒนาการ

สรุปได้ว่า กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็ก ซึ่งกิจกรรมมีลักษณะที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างเสรี ช่วยผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาช่วยให้เด็กมีนิสัยรักและรู้จักการทำงานพร้อมกับผู้อื่นที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก มีเหตุผล รู้จักการสังเกต กล้าตัดสินใจ ตลอดจนสามารถคิดแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี

2.2 ความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์

มีผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เอาไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2540: 27) กล่าวถึงกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยในการส่งเสริมการแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

เกศินี นิสสัยเจริญ (2527: 1) ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของกิจกรรมสร้างสรรค์ หรือศิลปศึกษาว่า เด็กในวัย 2 – 8 ขวบ เป็นวัยที่กล้ามเนื้อยังพัฒนาไม่เต็มที่ การประสานงานระหว่างมือกับตายังไม่สัมพันธ์กันดี นอกจากนี้ธรรมชาติของเด็กยังซุกซน อยากรู้อยากเห็น ความสนใจสั้น กิจกรรมการเรียนการสอน จึงควรเป็นลักษณะการเล่นปนเรียนให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำงาน ได้นึกคิดอย่างอิสระและสนุกสนาน เพลิดเพลิน ซึ่งกิจกรรมศิลปะสามารถสนองความต้องการพื้นฐานเหล่านั้นได้เป็นอย่างดี

ราศี ทองสวัสดิ์ (2529: 103 - 104) กล่าวว่า กิจกรรมสร้างสรรค์หรือศิลปะสำหรับเด็กมิได้มีจุดหมายให้เด็กทำงานเพื่อความสวยงามหรือทำให้เหมือนจริง แต่ต้องการช่วยพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง การฝึกประสาทสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา เพื่อเป็นพื้นฐานการเขียนที่ดี ตลอดจนช่วยพัฒนาอารมณ์ จิตใจให้เด็กมีความเพียร อดทน มีสมาธิในการทำงาน และรู้จักรับผิดชอบ การทำงานเป็นกลุ่มช่วยให้เด็กรู้จักการเข้าสังคม การแบ่งปัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ทำให้เด็กรู้จักคิด มีเหตุผลในการทำงาน จึงควรให้กำลังใจในการทำงานกับเด็กอย่างสม่ำเสมอ ให้เด็กเกิดความมั่นใจ กล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างเต็มที่

ภรณ์ คุรุรัตน์ (2535: 67) อธิบายถึงกิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะว่า เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กอย่างยิ่ง กิจกรรมสร้างสรรค์จึงไม่เป็นเพียงแต่ส่งเสริมประสบการณ์สัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อ - ตา และการผ่อนคลาย

คลายความเครียดทางอารมณ์ที่อาจมีเท่านั้น แต่ยังเป็นการส่งเสริมความคิดอิสระ ความคิดจินตนาการ ฝึกการรู้จักทำงานด้วยตนเองและฝึกการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ทั้งทางความคิดและการกระทำ ซึ่งถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานทางศิลปะและยังนำไปสู่การเรียนรู้ การเขียน อ่าน อย่างสร้างสรรค์ต่อไป

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542: 107) กล่าวว่า ศิลปะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กได้แสดงความสามารถและความรู้สึกนึกคิดของตนออกมาในรูปแบบของภาพหรือสิ่งของที่เด็กสามารถแลเห็นได้ เด็กใช้ศิลปะเพื่อเป็นสื่ออธิบายสิ่งที่เขาทำ เห็น รู้สึก และคิดออกมาเป็นผลงาน การจัดประสบการณ์ทางศิลปะให้แก่เด็กช่วยให้เด็กมีโอกาส ค้นคว้า ทดลองและสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนให้ผู้อื่น และ โลกที่อยู่รอบตัวเขาเข้าใจได้ นอกจากนี้ยังได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถในการคิดและการใช้จินตนาการ การสังเกตและเพิ่มพูนการรับรู้ที่มีต่อตนเองและผู้อื่น และพัฒนาความเชื่อมั่นเกี่ยวกับตนเองในการเลือกใช้วัสดุต่าง ๆ ส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อมือ ความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับรูปร่าง สี และมีโอกาสพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน พัฒนาทักษะทางสังคมจากการแบ่งปันอุปกรณ์ที่ใช้ แบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลความสะอาดอุปกรณ์เหล่านั้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544: 6 – 15) สรุปถึงความสำคัญ ของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ไว้ดังนี้

1. เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ มีอิสรภาพในการทำงาน โดยครูวางวัสดุอุปกรณ์ไว้ให้เด็กสามารถหยิบได้ตามความพึงพอใจ และสามารถแลกเปลี่ยนความคิดของตนกับเพื่อนได้
2. เด็กมีสุนทรียภาพต่อสิ่งแวดล้อม เด็กรู้จักชื่นชมและมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ควรได้รับการพัฒนา ซึ่งผู้ใหญ่ควรทำเป็นตัวอย่างโดยการยอมรับ และชื่นชมในผลงานของเด็กโดยฝึกให้เด็กเห็นว่าทุก ๆ อย่างมีความหมายสำหรับตัวเขาส่งเสริมให้รู้จักสังเกตเห็นสิ่งที่ผิดแปลกในสิ่งธรรมดาสามัญ ให้เด็กได้ยินในสิ่งที่ไม่เคยได้ยินและฝึกให้เขาสนใจในสิ่งต่าง ๆ รอบตัว
3. เกิดความพอใจและสนุกสนานในขณะที่ทำงาน เด็ก ๆ ได้พูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กแสดงออกทางความคิด ความสามารถทางสร้างสรรค์ จะช่วยให้เด็กตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ส่งเสริมให้เขามีกำลังใจ เข้าใจตนเองว่ามีความคิดที่ดี และมีความสามารถหลายอย่าง
4. กิจกรรมสร้างสรรค์ช่วยลดความตึงเครียดทางอารมณ์การทำงานสร้างสรรค์เป็นการผ่อนคลายอารมณ์ ลดความกดดัน ความคับข้องใจ ความก้าวร้าวลงซึ่งกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จะช่วยให้เด็กแสดงออก และผ่อนคลายอารมณ์อย่างดีที่สุด

5. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยสร้างนิสัยการทำงานที่ดีในขณะที่เด็กทำงานต่างๆ ครูควรสอนระเบียบและนิสัยรักการทำงานควบคู่กันไปด้วย เช่น เก็บของเข้าที่ ล้างมือทุกครั้งเมื่อทำงานเสร็จ

6. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อ จากการตัดกระดาษประดิษฐ์ การพับกระดาษ การวาดภาพด้วยนิ้วมือ การฉีก ปะ กิจกรรมเหล่านี้จะส่งเสริมให้เด็กแสดงความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาควบคู่กันไปด้วย

7. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยให้เด็กรู้จักสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง เด็กจะชอบทำกิจกรรม และใช้วัสดุต่าง ๆ ซ้ำ ๆ กันเพื่อสร้างสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นโอกาสที่จะใช้ความคิดริเริ่ม และจินตนาการของเขา ค้นคว้า สำรวจ ฝึกฝนและสร้างสิ่งใหม่ ๆ ดังนั้นครูจึงควรเตรียมวัสดุที่หลากหลายไว้ให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนา ทดลอง ค้นคว้าด้วยตนเอง

จงใจ ขจรศิลป์ (2535: 44) กล่าวว่า ศิลปะมีความสำคัญในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก และนอกจากจะปลูกฝังความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์แล้วยังส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง และส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอีกด้วยซึ่งการส่งเสริมให้ได้ผลดีนั้น ครูจำเป็นต้องให้อิสระแก่เด็กในการแสดงออกทางความคิด ริเริ่มด้วยตนเองอย่างจริงจัง การพัฒนานั้นจึงจะเกิดผล

จากความสำคัญของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่ากิจกรรมศิลปะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา สุนทรียภาพ ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ทุกประเภท ช่วยส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ซึ่งส่งผลต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยอีกด้วย

2.3 ศิลปะกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

มีผู้ให้ความสนใจเกี่ยวกับศิลปะกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ไว้ดังนี้

เพียเจต์ (วราภรณ์ ยิ้มแย้ม. 2543: 13 ; อ้างอิงจาก Piaget 1991 : 49-63) เชื่อว่าการเรียนรู้ของเด็กเกิดจากกระบวนการปรับตัวที่มีขั้นตอนการเกิดขึ้นเหมือนกับการปรับตัวทางด้านร่างกาย ที่เด็กเรียนรู้ (กุลยา ตันติผลลาชีวะ. 2551: 33 – 38) ยังกล่าวอีกว่าการที่เด็กปฐมวัยมีประสบการณ์มากส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ และเข้าใจมากขึ้น เด็กเรียนรู้ได้ดีจากการสัมผัส หยิบจับ ได้เล่นหรือ ได้จากประสบการณ์ตรงในขณะที่เด็กได้ทำกิจกรรมเด็กจะเรียนรู้จากการสัมผัสและจากการสังเกตการเปลี่ยนแปลงในตัววัสดุที่พบจนเกิดเป็นองค์ความรู้ ด้วยลักษณะของกิจกรรมศิลปะ นักการศึกษาจึงได้นำศิลปะมาเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอน ที่บูรณาการ ความรู้สึกที่ดีของเด็กกับหน่วยประสบการณ์การเรียนรู้ไปสู่สาระการเรียนรู้ เพื่อเป็นการจูงใจ และสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการ

เรียนรู้ของตัวเอง ซึ่งการนำศิลปะมาใช้จัดการเรียนการสอนเด็กปฐมวัยอย่างน้อยมี 3 ลักษณะ ดังนี้

1. ใช้เป็นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จินตนาการ ผ่อนคลาย ความเครียด เพลิดเพลิน สนุกสนาน และการพัฒนากล้ามเนื้อ ความสัมพันธ์ของประสาทสัมผัส ระหว่างตา กับมือ
2. ใช้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมศิลปะจะเน้นการมีส่วนร่วม การแก้ปัญหา การทำงานเป็นกลุ่ม การปรับตัวในการทำงาน การสร้างนิสัยทางสังคมที่ดี
3. ใช้เพื่อการสร้างการเรียนรู้ทางวิชาการ ซึ่งศิลปะสามารถสื่อและนำมาใช้ได้ เพราะจะทำให้เด็กเข้าใจ จำ และถ่ายทอดสิ่งที่เรียนรู้ออกมา โดยเฉพาะศิลปะสร้างสรรค์จะช่วยให้เด็กเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และเนื้อหาวิชาอื่น ๆ ได้

2.4 หลักการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

กิจกรรมสร้างสรรค์เป็นหนึ่งใน 6 กิจกรรมที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ใน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (2546: 50) ให้เป็นกิจกรรมจำเป็นที่เด็กปฐมวัยต้องกระทำ ด้วยกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์จะช่วยให้เด็กรู้จักตนเอง เข้าใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว นอกจากนี้ได้ฝึกใช้ความคิด สายตา มือ ให้ประสานกันแล้ว งานศิลปะยังทำให้เด็กเกิดความคิดและถ่ายทอดความรู้โดยสื่อออกมาในรูปแบบ งานศิลปะ ซึ่งผลงานที่เด็กแสดงออกจะสะท้อนภาพความสนใจ การรับรู้ และความพร้อมของเด็กแต่ละคน

เบญจา แสงมะลิ. (2545: 63 – 67) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีสิ่งที่ควรคำนึงถึงข้อเสนอนี้ ดังนี้

1. ความสนใจของแต่ละบุคคล ครูควรช่วยเหลือให้เด็กได้ประสบการณ์ที่เป็นผลสำเร็จตามความต้องการของเด็ก สร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อการฝึกฝนและการรู้จักรับผิดชอบในการดูแลรักษาวัสดุพร้อมทั้งสร้างความรู้สึกรับผิดชอบ โดยปล่อยให้เด็กมีอิสระในการคิด จินตนาการ เลือกลง และตัดสินใจ ครูมีหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำเด็ก ใช้คำถามกระตุ้นความคิดของเด็กนอกจากนั้นครูควรเป็นกันเอง จริงใจ และมีความเข้าใจในตัวเด็กด้วย
2. การจัดสถานที่ เวลา และวัสดุให้พอเพียงเหมาะสม มอบความไว้วางใจแก่เด็กให้เด็กดูแลรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้และวัสดุด้วยตัวเอง เวลาที่ให้เด็กไม่ควรน้อยเกินไปจนเด็กต้องรีบร้อนในการกระทำ วัสดุที่ใช้ต้องเตรียมไว้หลากหลายให้เด็กเลือกตามความพอใจ และเหมาะสมกับอายุของเด็ก และสามารถเก็บรักษาได้ง่ายด้วย
3. การแสดงออกเชิงสร้างสรรค์ เด็กต้องการประสบการณ์ที่สมบูรณ์ เพื่อช่วยกระตุ้นการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ประสบการณ์นี้เริ่มจากการเล่นของเด็กในชีวิตประจำวัน การพูด การสนทนา ความรู้สึกในสิ่งที่เด็กเห็น ช่วยให้เด็กนึกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครูควรสนับสนุนการพูดของเด็ก

การแสดงออกทางการกระทำ และการแสดงออกโดยการใช้สื่อกลาง วัสดุเครื่องใช้ทางศิลปะ เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างเสริมการแสดงออกแบบสร้างสรรค์

4. เจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการแสดงออกสร้างสรรค์ของเด็ก ครูต้องเข้าใจผลงานของเด็ก และสามารถเสนอแนะผู้ปกครองในการเลือกวัสดุที่เหมาะสมให้เด็กเมื่ออยู่บ้าน

5. ครูให้โอกาสเด็กเลือกกิจกรรมศิลปะด้วยตนเอง ซึ่งวิธีนี้ไม่ได้หมายความว่าเด็กจะกระทำกิจกรรมโดยปราศจากการแนะนำ แต่หมายความว่าเด็กจะตัดสินใจและเลือกด้วยตนเอง กิจกรรมศิลปะควรมีหลายชนิดให้เด็กได้มีโอกาสเลือกในแต่ละวัน

6. ครูวางแผนจัดเตรียมกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี เด็กมีอิสระในการค้นหาสำรวจ และทดลอง กล้ามเนื้อเล็กและการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อ กับสายตาที่จะพัฒนาขึ้น มโนภาพเรื่องรูปทรง สี เจริญเติบโตขึ้น การที่เด็กได้เล่นร่วมกับเพื่อน พุดสนทนา แลกเปลี่ยนสิ่งของ รับผิดชอบร่วมกัน การรอคอย การตามลำดับช่วยเสริมสร้างความพร้อมทางอารมณ์ และสังคมแก่เด็ก

7. ครูต้องรวบรวมหลักฐานเพื่อจุดหมายในการวัดผล

คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช (2546: 50) เสนอว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ควรจัดให้กับเด็กทุกวัน โดยอาจจัดวันละ 3-5 กิจกรรม ให้เด็กเลือกทำอย่างน้อย

1-2 กิจกรรมตามความสนใจ ซึ่งได้เสนอแนะการจัดกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ควรพยายามหาวัสดุในท้องถิ่น มาใช้ก่อนเป็นอันดับแรก

2. ก่อนให้เด็กทำกิจกรรมต้องอธิบายวิธีใช้วัสดุที่ถูกต้องให้เด็กทราบพร้อมทั้ง สาธิตให้เด็กดูจนเข้าใจ

3. ให้เด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์ประเภทใด ประเภทหนึ่ง ร่วมกันในกลุ่มย่อย เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักการวางแผน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

4. แสดงความสนใจในงานของเด็กทุกคน ไม่ควรมองผลงานเด็กด้วยความขบขันและควรนำผลงานเด็กทุกคน หมุนเวียนจัดแสดงที่ป้ายนิเทศ

5. หากพบว่าเด็กคนใดสนใจทำกิจกรรมอย่างเดียวยตลอดเวลา ควรกระตุ้น รั้า และจูงใจให้เด็กเปลี่ยนทำกิจกรรมอื่นบ้าง เพราะกิจกรรมสร้างสรรค์แต่ละประเภทพัฒนาเด็กแต่ละด้านแตกต่างกัน และเมื่อเด็กทำตามคำแนะนำได้ควรให้แรงเสริมทุกครั้ง

6. เก็บผลงานชิ้นที่แสดงความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นข้อสังเกตพัฒนาการเด็ก

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547: 189) กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจ ค้นพบ และได้ทดลองกับสื่ออุปกรณ์ทางศิลปะสร้างสรรค์ ซึ่งช่วยให้เกิดการ

พัฒนาการคิดรวบยอดทางพื้นฐานวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์จากการสังเกตและประเมินภาพ การจัดกิจกรรมทางศิลปะควรแนะนำหรือบอกเด็กเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่ให้เด็กค้นพบกระบวนการทางศิลปะด้วยตนเองโดยให้เด็กได้ค้นคว้าอย่างกว้างขวางจากอุปกรณ์ที่หลากหลาย ไชมาเชอร์ (จารุวรรณคงทวี. 2551: 39 ; อ้างอิงจาก Schirmacher. 1988: 190 – 191) ให้โอกาสแก่เด็กในการทำงานตามความพอใจและเป็นอิสระ ครูต้องเป็นผู้กระตุ้นจินตนาการของเด็ก พร้อมกับการสนับสนุนให้เด็กแสดงออกด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยหลีกเลี่ยงให้เด็กลอกเลียน หรือวาดภาพระบายสีจากสมุดภาพ เพราะเท่ากับเป็นการกักความคิดเด็ก

จากเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า หลักในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นครูและผู้เกี่ยวข้องควรคำนึงถึง และในการจัดกิจกรรมควรยึดตัวเด็กเป็นสำคัญ จัดให้เหมาะสม สอดคล้องกับวัย ความสนใจ ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระในการคิด การแสดงออก ได้ทดลองค้นคว้า ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองผ่านการเล่น และมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อวัสดุที่หลากหลายและเหมาะสมกับเด็ก

2.5 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดกิจกรรมทางศิลปะที่เหมาะสมให้กับเด็กควรคำนึงถึงตัวเด็ก และการเปิดโอกาสให้เด็กได้มีอิสระในการทดลองค้นคว้า และสามารถถ่ายทอดสื่อสารสิ่งที่ทดลองกับผู้อื่น นอกจากนี้ยังได้มีโอกาสพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา เสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสี รูปทรง ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเตรียมความพร้อมในการเขียน การอ่าน และได้พัฒนาทางด้านสังคม ซึ่งมีผู้ให้แนวคิดดังนี้

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. (2546: 36) กำหนดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบด้วยกิจกรรม 6 ลักษณะดังนี้

1. การวาดภาพและระบายสี
 - 1.1 การวาดภาพด้วยสีเทียน หรือสีไม้
 - 1.2 การวาดภาพด้วยสีน้ำ เช่น ฟูกัน ฟองน้ำ
 - 1.3 การละเลงสีด้วยนิ้วมือ
2. การเล่นกับสีน้ำ
 - 2.1 การเป่าสี
 - 2.2 การหยดสี
 - 2.3 การเทสี
3. การพิมพ์ภาพ
 - 3.1 การพิมพ์ภาพด้วยส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
 - 3.2 การพิมพ์ภาพด้วยวัสดุ พืช ผักต่าง ๆ

4. การปั้น เช่น ดินน้ำมัน ดินเหนียว แป้งโด

5. การพับ ฉีก ตัด ปะ

5.1 การพับอย่างง่าย ๆ

5.2 การฉีกปะ

5.3 การตัดปะ

6. การประดิษฐ์

6.1 ประดิษฐ์เศษวัสดุต่าง ๆ

6.2 การร้อย เช่น ลูกปัด หลอดกาแฟ หลอดด้าย

6.3 การสาน เช่น กระดาษ โบตอง โบมะพร้าว

วิรุณ ตั้งเจริญ (2526: 29 – 31) กล่าวว่า กิจกรรมที่จัดให้กับเด็ก การวาดภาพระบายสี ได้แก่ การวาดภาพโดยเสรี การป้ายสีด้วยพู่กัน การระบายสีเทียนด้วยวิธีการต่าง ๆ หรือระบายสีตามรูปทรง เรื่องราวที่กำหนด การทดลองเกี่ยวกับสี ได้แก่ การละเลงสี หยดสี ทาสี เป่าสี ผสมสี โรยสีและกลิ้งสี

1. การพิมพ์ภาพ ได้แก่ พิมพ์ภาพด้วยวัสดุ แม้พิมพ์ทรายยาง หรือส่วนต่าง ๆ ของอวัยวะ และการพิมพ์ภาพลายนิ้ว โดยใช้ดินสอหรือดินสอสี เป็นต้น

2. การปั้น ได้แก่ การปั้นด้วยแป้ง ดินเหนียว ดินน้ำมัน ให้เป็นรูปทรงปั้นเป็นเรื่องราว ปั้นตามใจชอบ และการเล่นก่อกองทราย

3. การพับ ฉีก ตัด ปะ ได้แก่ การฉีกหรือตัดปะเป็นเรื่องราวต่าง ๆ การพับหรือม้วนกระดาษเป็นรูปทรงต่าง ๆ แล้วนำมาประดิษฐ์ตามความคิดจินตนาการ และการพับผ้าเช็ดหน้า โบตอง โบมะพร้าวตามใจชอบ เป็นต้น

4. การประดิษฐ์ ได้แก่ การประดิษฐ์ภาพเครื่องห้อยแขวน ประดิษฐ์ของเล่นของใช้ การร้อยวัสดุต่าง ๆ การเย็บหรือการสาน เป็นต้น

5. การเขียนภาพผนัง โดยใช้กระดาษต่อกันเป็นแผ่นใหญ่ และให้เด็กช่วยกันเขียนภาพตามความมุ่งหมาย

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยทั้งห้า กิจกรรมซึ่งได้แก่ การพิมพ์ภาพ การปั้น การพับ ฉีก ตัด ปะ การประดิษฐ์ และกิจกรรมการเขียนภาพผนัง นั้นมีประโยชน์มาก ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ทำให้เด็กรู้จักคิด รู้จักทำ มีสมาธิ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีความละเอียดประณีตและเป็นระเบียบเรียบร้อย สิ่งสำคัญยิ่งสำหรับการจัดกิจกรรมให้แก่เด็กปฐมวัย

คือกิจกรรมต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงตัวเด็ก ความต้องการและพัฒนาการของเด็ก ตลอดจนธรรมชาติของเด็กด้วย กิจกรรมต้องยืดหยุ่นและเปิดโอกาสให้เด็กเลือกด้วยตนเองได้มากที่สุด

2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมศิลปะกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อ

นักการศึกษา กล่าวถึงความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อของเด็กปฐมวัย ไว้ดังนี้

วิรุณ ตั้งเจริญ (2526: 76 – 77) กล่าวว่า พัฒนาการของกล้ามเนื้อในระยะแรกยังเจริญไม่เต็มที่ กล้ามเนื้อยังอ่อน มีสารแข็ง และโปรตีนอยู่น้อย และยังติดกับกระดูกไม่แน่น การประสานงานระหว่างมือกับตายังไม่ดี จึงควรจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กโดยมีอุปกรณ์ให้เด็กฝึกหัดวาดหรือเขียน โดยใช้ดินสอ หรือกระดาษขนาดใหญ่ และแม้ว่าเด็กจะโตขึ้น เมื่ออายุ 5 – 6 ขวบ แล้วแต่มือก็ยังแข็งแรงไม่พอ กระดูกข้อมือยังอ่อนควรที่จะจัดกิจกรรมที่สามารถฝึกความแข็งแรงของมือต่อไป ซึ่งได้แก่ การเล่นต่อแท่งไม้เป็นรูปทรงต่าง ๆ การระบายสีด้วยนิ้วมือโดยใช้มือทั้งสองละเลงสีบนกระดาษ (Finger Paint) การปั้นดินเหนียวหรือดินน้ำมัน การใส่หรือถอดเครื่องเล่นต่าง ๆ หรือแม้แต่การเลือกหยิบจับก้อนกรวด เมล็ดพืชก็ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อได้

แฮมมอนด์ (เยาเวพา เดชะคุปต์. 2528: 138; อ้างอิงมาจาก Hammond. 1967) สรุปเกี่ยวกับกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของกล้ามเนื้อมัดเล็กดังนี้

1. การปั้น (Modeling) เป็นกิจกรรมที่เด็กได้มีโอกาสใช้มือขยำ ทูบ บีบ คลึงวัสดุประเภทดินเหนียว แป้ง หรือดินน้ำมัน ฯลฯ ทำให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก และความสัมพันธ์ระหว่างนิ้วมือ สายตา สร้างประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส

2. การประดิษฐ์ต่าง ๆ (Pasting) เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างมือ – ตา และพัฒนาการเคลื่อนไหวต่าง ๆ จากการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ เช่น ประดิษฐ์ตุ๊กตาจากเศษผ้า ภูงกระดาษ โคมพรม เป็นต้น

3. การฉีก ตัด ปะ (Cutting and Tearing) กิจกรรมนี้เป็นการฝึกการควบคุมกล้ามเนื้อและตาของเด็กได้เป็นอย่างดี จากการที่เด็กได้มีโอกาสจับกรรไกรเพื่อตัดกระดาษหรือการฉีก เป็นต้น

4. การระบายสี (Painting) เป็นกิจกรรมที่ให้โอกาสเคลื่อนไหวอย่างอิสระจากการระบายสีหรือจากการลากเส้นเป็นรูปทรงต่าง ๆ นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกเด็กให้มีสมาธิในการทำงานอีกด้วย

5. การวาดภาพด้วยนิ้วมือ (Finger Paint) เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อเล็กจากการใช้ข้อนิ้วต่าง ๆ เช่น นิ้วมือ แขน ฝ่ามือในการวาดภาพ

6. การเล่นเกมบล็อก (Blocks) กิจกรรมการเล่นบล็อกเป็นรูปต่าง ๆ ตามความคิดของเด็กช่วยส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อในการใช้มือหยิบจับบล็อกไม้

จากเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมศิลปะกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กจะเป็นในลักษณะที่ส่งผลซึ่งกันและกันคือเมื่อเด็กมีความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะได้เป็นอย่างดีแสดงว่าเด็กมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กดีตามไปด้วย และถ้าเด็กมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กดีความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะ หรือผลงานทางด้านศิลปะของเด็กจะดีตามไปด้วย หรือกล่าว อีกนัยหนึ่งคือ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กกับพัฒนาการทางศิลปะจะมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งพัฒนาการเหล่านี้จะเป็นไปตามแบบแผนเฉพาะเป็นระยะ ๆ มิได้เกิดขึ้นโดยการบังเอิญ

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ไว้ดังต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

กรวิภา สรรพกิจจำนง (2531: 45) ศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบชี้แนะและแบบอิสระพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบอิสระ มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบชี้แนะ

จงใจ ขจรศิลป์ (2532: 80) ศึกษาความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตัวเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และการเล่นตามมุมที่แตกต่างกัน พบว่าเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และเล่นตามมุมแบบอิสระมีความคิดสร้างสรรค์ และมีความเชื่อมั่นสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามมุมแบบครูชี้แนะ

สุทธิพรธณ ธีระพงษ์ (2534: 74) ศึกษาพฤติกรรมการร่วมมือของเด็กปฐมวัย ที่ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบครูมีส่วนร่วมและแบบครูไม่มีส่วนร่วม พบว่า 1) การเปรียบเทียบพฤติกรรมการร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มพบว่า ก่อนและหลังการทดลองกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบครูมีส่วนร่วมและแบบครูไม่มีส่วนร่วม มีพฤติกรรมการร่วมมือแตกต่างกันกับการทดลอง 2) การเปรียบเทียบพฤติกรรมการร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบครูมีส่วนร่วมและแบบครูไม่มีส่วนร่วม มีพฤติกรรมการร่วมมือสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบครูไม่มีส่วนร่วม

ชไมมณ ศรีสุรภัศ (2540: 80) ศึกษาความสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม แบบวางแผน ปฏิบัติ ทบทวน พบว่า 1) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม แบบวางแผน ปฏิบัติ ทบทวนก่อนและหลังทดลองมีความสัมพันธ์ทางสังคมแตกต่างกันโดยหลังทดลองเด็กปฐมวัยมีความสัมพันธ์ทางสังคมสูงกว่าก่อนการ

ทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกลุ่มแบบปกติก่อนและหลังทดลองมีความสัมพันธ์ทางสังคมแตกต่างกันโดยหลังทดลองเด็กปฐมวัย มีความสัมพันธ์ทางสังคมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบวางแผนปฏิบัติ ทบทวน และแบบปกติ มีความสัมพันธ์ทางสังคมสูงกว่าเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชนกพร ชีระกุล (2541: 51) ศึกษาเกี่ยวกับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบเน้นกระบวนการ ผลปรากฏว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบเน้นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์กับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบปกติมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบเน้นกระบวนการ มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบปกติ

เพ็ญทิพา อ่วมมณี (2547: บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับการคิดเชิงมีเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทรายสี ผลการศึกษาพบว่าการคิดเชิงมีเหตุผลของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทรายสีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัตนา นิสภกุล (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับการคิดเชิงมีเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทรายสี ผลการศึกษาพบว่าการคิดเชิงมีเหตุผลของเด็กปฐมวัยหลังการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยน้ำตาลไอซิ่งสูงกว่าก่อนทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยน้ำตาลไอซิ่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรพรรณ รำไพรุจิพงศ์. (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมสร้างการวาดภาพประกอบการพิมพ์ภาพสูงกว่าก่อนทำ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ การวาดภาพประกอบการพิมพ์ภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ พบว่าเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีทักษะการเขียนทั้งโดยรวมและรายด้านเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 95.00 ของนักเรียนทั้งหมด

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาพอจะสรุปได้ว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สามารถพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะพัฒนาการสติปัญญาด้านภาษา ดังนั้นกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้กับเด็กปฐมวัย

งานวิจัยในต่างประเทศ

วิลเลียม (ชนกพร ธีระกุล.2541: 51; อ้างอิงจาก William. 1917: 352-358) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่มกับคะแนนของหมวดวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ศิลปศึกษา และดนตรี ผลปรากฏว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดริเริ่มกับคะแนนหมวดศิลปศึกษาและวิชาดนตรีมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

เสตมปี (จงใจ ขจรศิลป์. 2532: 80 ; อ้างอิงจาก Stapp. 1964: 52-58) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์และสติปัญญาของนักเรียนที่เรียนศิลปะและไม่เรียนศิลปะ พบว่า ความคิดสร้างสรรค์และสติปัญญาไม่มีความสัมพันธ์กันแต่นักเรียนที่ศิลปะได้คะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าพวกที่ไม่ได้เรียนศิลปะ

เคลลี (สุทธิพรธน ธีระพงษ์. 2534: 74 ; อ้างอิงจาก Kelley. 1986: 32-a) ศึกษาเปรียบเทียบผลการฝึกตามแบบแผนเสริมสร้างประสบการณ์ทางศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะเป็นเวลา 10 สัปดาห์ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลปรากฏว่า ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กที่เข้าร่วมตามแผนกับเด็กที่ไม่ได้เข้าร่วมตามแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ

ในส่วนนี้จะกล่าวถึงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ ตามหัวข้อต่อไปนี้

3.1 ความเป็นมาและความสำคัญของกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ

การพับกระดาษเริ่มมาจากประเทศจีน แล้วนำไปเผยแพร่ต่อในประเทศญี่ปุ่น ในการพับกระดาษครั้งแรกนิยมพับกันเป็นโคมไฟไว้ประดับในงานพิธีต่าง ๆ ต่อมาการพับกระดาษได้วิวัฒนาการตัวเองขึ้นเป็นหลายร้อยแบบอย่างและได้เผยแพร่ไปทั่วโลก (อโณทัย. 2524: 1-2) และการพับกระดาษเป็นกิจกรรมศิลปะที่ให้ประทานการศึกษาและสามารถช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กให้ทำงานประสานสัมพันธ์กัน เพราะในการพับกระดาษเป็นการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนร่วมกันระหว่างกล้ามเนื้อ นิ้วมือ ฝ่ามือ กับสายตา ฉะนั้น การพับกระดาษเป็นกิจกรรมที่สำคัญกิจกรรมหนึ่งที่สามารถจะพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กกลุ่มอาการดาวน์ให้แข็งแรงได้ (ศรีวรรณ มากฐู และชานาญ สุขชาญไชย.2524) สอดคล้องกับ

เบญญา แสงมะลิ (2526: 72-74) เสนอว่ายังมีกิจกรรมที่สามารถพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กระดับปฐมวัย โดยมุ่งเน้นให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ มีความละเอียดลออ ประณีต และมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยกิจกรรมดังกล่าว ได้แก่

1. กิจกรรมการฉีก ปะ กระดาษกิจกรรมประเภทนี้ นิยมให้เด็กปฐมวัยทำเพราะปลอดภัย โดยเด็กจะฉีกกระดาษเป็นชิ้นเล็ก ๆ หรือพยายามฉีกตามรูปภาพในกระดาษ แล้วนำมาปะบนกระดาษขาวด้วยกาวหรือแป้งเปียก กิจกรรมนี้ช่วยฝึกการบังคับกล้ามเนื้อ นิ้วมือและควบคุมความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ได้เป็นอย่างดี

2. กิจกรรมการพับกระดาษกิจกรรมการพับกระดาษในวัยเด็กปฐมวัยนี้ ควรเป็นกิจกรรมการพับอย่างง่าย ๆ เช่น การพับนก การพับเรือ การพับบ้าน ฯลฯ เป็นต้น ไม่ควรสอนให้พับงานที่ซับซ้อนในวัยนี้

3. กิจกรรมการตัดกระดาษควรจะเริ่มสอนเด็กตั้งแต่อายุ 5 ปี ขึ้นไป เพราะกิจกรรมนี้เด็กต้องใช้สายตามาก การที่เด็กตัดกระดาษได้ แสดงว่าเด็กควบคุมการใช้นิ้วมือได้ดี และสิ่งที่สำคัญคือ กรรไกรที่ใช้ต้องเป็นกรรไกรหัวบ้าน

4. กิจกรรมการเล่นสีการเล่นกิจกรรมประเภทนี้สิ่งที่สำคัญคือ ต้องเตรียมผสมสีให้กับเด็ก และใช้กระดาษขาว เพื่อจะได้ภาพที่ชัดเจน อีกทั้งควรหาผ้าพลาสติกไว้สำหรับให้เด็กใส่กันเปื้อน ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นอย่างอิสระเสรีมีหลายชนิด ตั้งแต่หยดสี เป่าสี เทสี การจัดกิจกรรม

จะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางศิลปะดังกล่าวข้างต้น มีประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัยเป็นอันมาก เพราะในแต่ละกิจกรรมเด็กสามารถสร้างเสริมพัฒนาการทุก ๆ ด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ทำให้เด็กรู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีความละเอียด ประณีต และมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กระดับปฐมวัย กิจกรรมที่จัดต้องสามารถยืดหยุ่น และเปิดโอกาสให้เด็กเลือกทำกิจกรรมด้วยตนเองได้มากที่สุด

สุจิตรา สุขเกษม (2538) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมศิลปะให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้น จะต้องคำนึงพัฒนาการของเด็ก ความพร้อมทักษะพื้นฐาน และความแตกต่างของบุคคล โดยเฉพาะทักษะเกี่ยวกับกล้ามเนื้อมัดเล็กและความสัมพันธ์ระหว่างมือกับสายตา ทำให้กล้ามเนื้อแข็งแรงเคลื่อนไหวได้ดีจนสามารถส่งผลถึงการเขียนของเด็กด้วย

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551: 41-55) กล่าวว่า การพับกระดาษ ที่อยู่ในระดับความสามารถของเด็กในช่วงอายุ 4-5 ขวบ ยังสามารถช่วยให้เด็กเกิดสมาธิที่แน่นอนในการสร้างผลงาน ด้วยการลำดับการพับอย่างมีระบบและขั้นตอน พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก การใช้มือ ตา ประสานกัน และสร้างความเพลิดเพลินและภาคภูมิใจในความสำเร็จของงาน

3.2 ประโยชน์ของกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ

คุณค่าและประโยชน์ของกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษที่พอจะศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้ ศรีวรรณ มากชู และชานาญ สุขชาญไชย. (2524) กล่าวว่า การพับกระดาษเป็นศิลปะที่ให้ประโยชน์ทางการศึกษา หลายประการดังนี้

1. ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน
2. ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด ซึ่งมีผลต่อพัฒนาการด้านอารมณ์
3. ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือให้แข็งแรง
4. ช่วยฝึกในด้านความสัมพันธ์ระหว่างมือ กับสายตา ในเด็กก่อนวัยเรียน
5. ช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง
6. ช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
7. ช่วยส่งเสริมให้เป็นคนรักสวยรักงามมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ตามที่กล่าวมาสรุปได้ว่า กิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กให้แข็งแรง ในการที่จะพัฒนาความสามารถของเด็ก นั้นเราจำเป็นต้องทราบถึงคุณค่าและประโยชน์ของกิจกรรมที่จะจัดให้เด็ก เช่นกิจกรรมการพับกระดาษ ขยำกระดาษ และ ตัดกระดาษ ซึ่งในการแสดงออกนั้นเป็นการฝึกการทำงานด้านศิลปะจากงานกระดาษโดยเฉพาะเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างมือกับสายตาให้ประสานสัมพันธ์กันเพื่อเป็นพื้นฐานในการเขียนต่อไป

3.3 วัสดุอุปกรณ์ และเทคนิควิธีการสอนกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ

การเลือกอุปกรณ์ ในการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษมีหลักการสำคัญ ไว้ดังนี้

1. ในการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษแต่ละแบบ จะเป็นกระดาษสีเหลือง กระดาษวงกลมหรือกระดาษเส้นก็ตามควรใช้กระดาษรูปทรงเดียวกันตลอด เช่น ยี่ราฟ พับด้วยกระดาษวงกลม

2. กระดาษที่ใช้ไม่จำเป็นต้องเป็นกระดาษสีราคาแพง อาจใช้กระดาษขาวโรเนียว ธรรมดา หรือกระดาษหนังสือพิมพ์ เมื่อเด็กพับเสร็จแล้วจึงใช้สีระบายให้สวยงาม ถ้ามีกระดาษห่อของขวัญที่เหลือจากการใช้ก็สามารถนำมาใช้ได้ และจะได้รูปที่มีสีสันสวยงามมากเหมือนกระดาษสีที่มีราคาแพง

จะเห็นว่ากระดาษที่ใช้ไม่จำเป็นต้องมีราคาแพงเราสามารถเลือกใช้วัสดุที่เหลือใช้มาพับแล้วประดิษฐ์ให้สวยงามได้ด้วยความคิดของเราเอง ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ การรับรู้ นอกจากนี้กิจกรรมการพับกระดาษยังเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดของเด็กอีกด้วย

เทคนิคและวิธีการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานพับกระดาษ

เทคนิคการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษนั้นขึ้นอยู่กับผู้สอนแต่ละคนว่าจะสามารถดัดแปลงหรือเพิ่มเติม เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของเด็กแต่ละคน

1. การสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของกล้ามเนื้อและการประสานสัมพันธ์ ระหว่างมือกับสายตา และในการสอนครูควรเอาใจใส่ แนะนำเด็กให้ตรงจุด นั่นคือ ควรแนะนำเด็กเป็นขั้น ๆ เช่น

ตัวอย่างที่ 1 การพับกระดาษสี่เหลี่ยมจัตุรัส เป็นรูป สามเหลี่ยมควมแนะนำเด็ก ดังนี้

1.1 ขณะพับกระดาษสี่เหลี่ยมให้เป็นสามเหลี่ยม ตาควรมองดู มุมแหลมของกระดาษสี่เหลี่ยมทั้งสองข้าง ตลอดจนริมกระดาษของด้านต่อด้านที่พับมาพบกัน ทับกันพอดีหรือไม่ เมื่อยังไม่พอดี ต้องช่วยปรับให้พอดีกัน

1.2 กางนิ้วทั้งห้าข้างมือข้างซ้ายออก แล้วกดลงบนกระดาษ เพื่อป้องกันไม่ให้กระดาษเคลื่อนที่

1.3 ใช้ปลายนิ้วหัวแม่มือข้างขวารีดกระดาษที่มือข้างซ้าย ตรงเลยที่พับถ้ารีดมากเท่าไร จะได้ออยพับคมเท่านั้น

จากวิธีการพับตามขั้นตอนดังกล่าว จะเห็นว่าถ้าครูไม่แนะนำวิธีพับโดยให้ฟังสายตา มองดูกระดาษตามข้อ 1. ใช้แรงกดและรีดกระดาษตามข้อ 2 และ 3. แล้วประโยชน์ที่ได้รับจากการพับกระดาษ เพื่อส่งเสริมกล้ามเนื้อให้แข็งแรง และเพื่อส่งเสริมการประสานสัมพันธ์กันระหว่างมือกับสายตา ก็จะได้ผลไม่เต็มที่

ตัวอย่างที่ 2 การตัดกระดาษวงกลมด้วยกรรไกร ควรแนะนำเด็กเป็นขั้น ๆ ดังนี้

2.1 เขียนวงกลมด้วยวงเวียนหรือแบบพิมพ์ของวงกลม

2.2 ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามเส้นรอยของวงกลมโดยส่งสายตาไปที่เส้นรอบวงกลมและกรรไกร

2. การสอนเพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง

ในขั้นแรกที่เด็กเริ่มหัดพับ ครูควรสอนวิธีพับแบบง่าย ๆ ให้เหมาะสมกับวัยที่เด็กทุกคนสามารถทำได้ การสอนอาจดำเนินตามขั้นตอนดังนี้

1. ครูสาธิตสอนวิธีเป็นขั้น ๆ ทีละตอนช้า ๆ แล้วให้เด็กทำตามในแต่ละขั้นตอนนั้น

2. ครูให้คำชมเมื่อเด็กทำถูกต้อง คำชมของครูจะเป็นแรงเสริมให้เด็กภูมิใจและเกิดความเชื่อมั่นว่าตนสามารถทำได้ถูกต้องและทำได้ดี จะมีกำลังใจพับในขั้นต่อ ๆ ไปด้วยความมั่นใจในความสามารถของตน

3. เพื่อให้เด็กภูมิใจในความสามารถในผลงานของตนเองยิ่งขึ้น ควรเสนอแนะให้เด็กนำผลงานของตนไปติดโชว์ที่ป้ายนิเทศหน้าห้องเรียน หรือให้นำกลับบ้านเพื่ออวดคุณพ่อคุณแม่

3.4 กิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษส่งเสริมให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

กิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษมีองค์ประกอบที่หลากหลายที่สามารถส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้ ซึ่ง ศรีวรรณ มากชูและชำนานู สุขไชยชาญ.(2524) กล่าวถึงกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษมีองค์ประกอบที่หลากหลายที่สามารถส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้เป็นคนไม่อยู่นิ่ง รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีความอยากรู้อยากเห็น อยู่เสมอ
2. ส่งเสริมให้มีความยืดหยุ่นในการคิด หมายถึง ประเภทหรือแบบข้อความคิดและการกระทำ สามารถยืดหยุ่นได้ เช่น สามารถแก้ไขได้ดัดแปลง แบบหรือวิธีการต่าง ๆ ได้หลายแบบ ดัดแปลงวิธีการ แก้ไขปัญหาจนทำได้สำเร็จ
3. ส่งเสริมให้เป็นคนสังเกต เช่น สังเกตภาพธรรมชาติของสัตว์สิ่งของลักษณะต่าง ๆ มีลักษณะอย่างไร เวลาจะพบเป็นรูปสัตว์ชนิดนั้น ๆ จะมีอวัยวะครบทุกส่วนไม่ขาดหายส่วนใดส่วนหนึ่งไป
4. ส่งเสริมให้เป็นคนช่างคิด ช่างฝัน มีอุดมการณ์
5. ส่งเสริมให้เป็นคนร่าเริง แจ่มใส มีอารมณ์
6. ส่งเสริมให้เป็นคนชอบเสี่ยง ชอบตั้งสมมติฐาน
7. ส่งเสริมให้เป็นคนที่ทำงานจริงจัง และไม่วิตกกังวลมากเกินไป
8. ส่งเสริมให้เป็นคนกล้าแสดงออก

การสอนเพื่อส่งเสริมให้เป็นผู้ รักสวยรักงาม มีระเบียบ เรียบร้อยเริ่มตั้งแต่การ ขยำกระดาษให้แน่น ๆ และในการพับกระดาษควรพับรอยให้คม พยายามให้มีรอยพับเดียว ส่วนการตัดกระดาษก็เช่นกัน การระบายสีแต่งเติมให้ละเอียดให้เรียบร้อยไม่เลอะเทอะ เมื่อทำกิจกรรมเสร็จควรกวาดชั้นในการเกิดเศษกระดาษ และเก็บเครื่องมือเข้าที่ให้เรียบร้อยได้ทุกครั้ง

จะเห็นได้ว่า กิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถส่งเสริมการพัฒนาทางด้านกล้ามเนื้อของเด็กได้ เพราะตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการของเด็กสามารถทำกิจกรรมนี้ได้ตั้งแต่ อายุ 3 – 4 ขวบ ในกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษเป็นกิจกรรมการทำงานอย่างมีระบบและขั้นตอนระหว่างมือกับสายตาให้ประสานสัมพันธ์กันอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กซึ่งส่งผลต่อความสามารถทางการเขียนของเด็กแล้ว ยังส่งเสริมความสามารถในด้านต่าง ๆ ของเด็กได้อีกด้วย เช่น พัฒนาการ ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ

งานวิจัยในประเทศ

ประพิมพ์พักตร์ พลະพงค์ (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยในการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยกระดาษเส้น ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยหลังการทำกิจกรรมกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยกระดาษเส้นสูงกว่าก่อนการทำกิจกรรมกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยกระดาษเส้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยหลังการทำกิจกรรมกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยกระดาษเส้น มีการเปลี่ยนแปลงสูงกว่าก่อนการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยกระดาษเส้นคิดเป็นร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด

ผจงจิต ช้างมงคล (2553: บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยกิจกรรมพับกระดาษที่มีต่อพฤติกรรมชอบสังคมนของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมชอบสังคมนของเด็กปฐมวัยหลังการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยกิจกรรมพับกระดาษสูงกว่าก่อนทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยกิจกรรมพับกระดาษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยในต่างประเทศ

คาติน; และยูริ ชูมาโกะ (ผจงจิตต์ ช้างมงคล. 2553: 44 ; อ้างอิงจาก Katrin; Yuri Shumakov. 2000: Online.) พบว่าการพับกระดาษเป็นกิจกรรมกระตุ้นการทำงานของสมองทั้งซีกซ้าย และซีกขวา และการนำเทคนิคการพับกระดาษมาฝึกฝนกับเด็กนั้นมีความเหมาะสมในการพัฒนาของการทำงานของกล้ามเนื้อ สติปัญญา และความสามารถในเชิงประดิษฐ์

ซูซาน ซู (ผจงจิตต์ ช้างมงคล. 2553: 44 ; อ้างอิงจาก Susan Sze. 2005: Online) ทำการทดลองเกี่ยวกับเทคนิคในการพับกระดาษและการสร้างสรรค์ทำให้เข้าใจเกี่ยวกับความคิดสำหรับเทคนิคในการพับกระดาษทำให้เกิดการเรียนรู้ 6 แบบ คือ (1) การเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Hands-on learning) (2) การเรียนรู้จากการแนะนำที่ชัดเจน (explicit instruction) (3) เรียนรู้จากการคิดขั้นสูง (higher order thinking) (4) เรียนรู้จากรูปแบบที่หลากหลาย (multimodal instruction) (5) เรียนรู้เกี่ยวกับสังคม (social learning) และ (6) เรียนรู้จากยุทธศาสตร์การจัดการด้วยตัวเอง (self-management strategies)

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า นอกจากกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ซึ่งส่งผลต่อความสามารถทางด้านการเขียนของเด็กแล้ว ยังส่งเสริมความสามารถในด้านต่าง ๆ ของเด็กได้อีกด้วย เช่น พัฒนาการ ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา เพราะตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการของเด็กสามารถทำกิจกรรมนี้ได้ตั้งแต่

อายุ 3 – 4 ขวบ ในกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษเป็นกิจกรรมการทำงานอย่างมีระบบและขั้นตอน
ระหว่างมือกับสายตาให้ประสานสัมพันธ์กันอย่างมีประสิทธิภาพ ไปพร้อมๆ กัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินการทดลอง
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 4 - 5 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนวัดศาลาครืน สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้องเรียน 60 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 4 - 5 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนวัดศาลาครืน สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม (Sampling Unit) ด้วยการจับสลากมา 1 ห้องเรียน และคัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนการเขียนอยู่ในระดับต่ำ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือในการวิจัยมีดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ
2. กฎเกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียน

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ

1.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการต่าง ๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษโดยศึกษาเอกสารของรองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ

1.1.2 กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนของ เยาวพา เดชะคุปต์ (2542)

1.1.3 กิจกรรมศิลปะ สำหรับเด็กก่อนวัยเรียนของ สัตยา สายเชื้อ (2541)

1.1.4 ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยของสิริพรรณ ตันติรัตน์ไพศาล (2545)

1.1.5 คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ของกรมวิชาการ

1.2 สร้างแผนการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ

1.2.1 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาเพื่อหาความสอดคล้องของ จุดประสงค์ การดำเนินกิจกรรม และสื่อ จำนวน 3 ท่าน คือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.สุทธิพรรณ ธีรพงศ์ หัวหน้าภาควิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

กรุงเทพมหานคร

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญญาพร อุนากุล อาจารย์ผู้สอนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

3. อาจารย์มินตกราน สมเพ็ชร อาจารย์ผู้สอนระดับชั้นปฐมวัย โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา กรุงเทพมหานคร

1.2.2 ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษที่ได้รับการตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญที่ตรงกัน 2 ใน 3 ท่าน ซึ่งถือเป็นเกณฑ์ที่เหมาะสม โดยการปรับแผนตามที่คุณเชี่ยวชาญแนะนำให้แก้ไข มีดังต่อไปนี้

1.2.2.1 ปรับขึ้นกิจกรรมให้มีความชัดเจนมากขึ้น และใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย

1.2.2.2 ปรับขึ้นนำเข้าสู่บทเรียนไม่ให้ซ้ำกันในแต่ละกิจกรรม

1.2.2.3 กิจกรรมพับกระดาษควรเป็นแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน เหมาะกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยอายุ 4 – 5 ปี

1.2.3 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษที่ปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนวัดศาลาลำดวน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อปรับปรุงกิจกรรมให้เหมาะสม

1.2.4 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษที่ปรับปรุงเหมาะสมแล้วไปจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

2. การสร้างเกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัย

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยศึกษาเอกสารของ พรพรรณ จำไพรุจิงศ์ (2550) และศึกษาเครื่องมือวัดความสามารถทางการเขียน และแบบฝึกทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัยของ พูนสุข บุญยสวัสดิ์ (2532) วัฒนา บุญญฤทธิ์ (ม.ป.ป.), สติรนนท์ อยู่คงแก้ว (2541)

2.2 ศึกษาเกณฑ์การให้คะแนนจาก บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2542) คู่มือการใช้เกณฑ์การให้คะแนนงานเขียนของอริยพร คงนางวัง (2542) คู่มือการใช้เกณฑ์การให้คะแนนความสามารถด้านการเขียนของ รัญจวน ประโมจรรย์ (2544) มีอการใช้เกณฑ์การให้คะแนนความสามารถด้านการเขียนของ ประไพ แสงดา (2544) ได้สังเกตพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 4-5 ปี แล้วนำมาสร้างกฎเกณฑ์การให้คะแนนงานเขียนให้ครอบคลุมพัฒนาการด้านการเขียนทั้ง 6 ชั้นได้แก่

1. ชั้นขีดเขียนแทนเขียน
2. ชั้นเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ
3. ชั้นเขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์
4. ชั้นเขียนโดยลอกเลียนแบบ
5. ชั้นเขียนในรูปตัวอักษรและวาดภาพ
6. ชั้นเขียนโดยสะกดคำขึ้นเอง

2.3. นำกฎเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความสอดคล้องกับจุดประสงค์ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวรรณ ไชยะธน	หัวหน้าภาควิชาการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
จังหวัดนครปฐม
2. อาจารย์ ดร.สยามพร ทองเนื้อดี	ผู้อำนวยการโรงเรียนสารสาสน์วิเทศ
(บางบอน) กรุงเทพมหานคร
3. อาจารย์ ดร. มิ่ง เทพครเมือง	อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
(ฝ่ายประถม) กรุงเทพมหานคร

2.4 นักทฤษฎีการให้คะแนนที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน เกี่ยวกับภาษาที่ใช้ควรสื่อความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.5 การแสดงหลักฐาน ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการนำทฤษฎีการให้คะแนนความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญนำมาหาค่าตรงความสอดคล้องระหว่างความสามารถด้านการเขียนกับผลงานเขียน (IOC) โดยใช้เกณฑ์คุณค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งถือเป็นเกณฑ์ที่เหมาะสม (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2526: 89) ในการวิจัยครั้งนี้ได้ค่า $IOC = 1.00$ อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้

2.6 การหา ความเชื่อมั่นของทฤษฎีการให้คะแนนความสามารถด้านการเขียน โดยการนำทฤษฎีการให้คะแนนความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนวัดศาลาครืน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 15 คน เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.7 นักทฤษฎีการให้คะแนนความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนวัดศาลาครืน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 15 คน โดยจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ ที่เหมือนกับการทดลองจริงเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ๆ ละ 3 วัน แล้วนำผลงานของเด็กในวันที่ 1 และ วันที่ 3 รวมจำนวน 2 ครั้ง ครั้งละ 30 นาทีมาตรวจให้คะแนนตามทฤษฎีการให้คะแนนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วนำคะแนนของนักเรียนทั้งหมดมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แบบ Product moment coefficient correlation ของ Pearson (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2524: 248-24) ได้ค่าความเชื่อมั่น = .80 ถือว่าใช้ได้

แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) ที่ใช้กลุ่มตัวอย่างจาก บอริกและเกล (สุชานันท์ สันติรุ่งเรือง. 2548 : 42 ; อ้างอิงจาก Barrmett and jhonson. 1996 : 31; Citing Borg and Gall. 1986 : 692) กล่าวว่ารูปแบบการทดลองกลุ่มเดียวจะมีความเหมาะสมพิเศษกับการทดลองที่ต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบพฤติกรรมหรือกระบวนการภายใน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการทดลองโดยใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวทำการทดลองและเก็บข้อมูล จากสถานการณ์จริงขณะทดลองเพื่อความสะดวกสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการทดลองครั้งนี้ ดังตาราง 1

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

ก่อนการทดลอง	ขณะทดลอง
T_0	X, T_1 , X, T_2 , X, T_3 , , X, T_8

เมื่อ	T_0	แทน	การให้งานเขียนเพื่อประเมินก่อนการทดลอง
	X	แทน	การดำเนินการกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ
	T_1, T_2, T_3	แทน	การให้งานเขียนเพื่อประเมินระหว่างการศึกษาทดลอง
	T_8	แทน	การให้งานเขียนเมื่อสิ้นสุดการทดลอง

การดำเนินการทดลองมีขั้นตอนดังนี้

การทดลองครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ในวันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันละ 30 นาที โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. สร้างความคุ้นเคยกับเด็กกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 1 สัปดาห์
2. จัดเตรียมสภาพแวดล้อมในสถานการณ์ทดลองให้เหมาะสม
3. จัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data) โดยจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คนเป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ได้แก่ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันละ 50 นาที โดยนำชิ้นงานของกลุ่มตัวอย่างมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียน
4. ดำเนินการทดลองโดยจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษกับกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน พร้อมทั้งเก็บชิ้นงานของเด็กทุกวันที่ทดลองมาตรวจให้คะแนนตามกฎเกณฑ์การให้คะแนนตามพัฒนาการด้านการเขียน
5. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตัวเอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผลงานของเด็ก ซึ่งมีหลักการดำเนินการดังนี้

1. การเก็บผลงาน และนำมาให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถด้านการเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเกณฑ์ในการให้คะแนนความสามารถด้านการเขียนนั้นผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 6 ชั้น ดังนี้

- 1.1 ชั้นขีดเขียนแทนเขียน

1.2 ขึ้นเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ

1.3 เขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์

1.4 เขียนโดยลอกเลียนแบบ

1.5 เขียนในรูปตัวอักษรและภาพวาด

1.6 เขียนโดยสะกดคำขึ้นเอง

โดยในแต่ละชั้นของคะแนนความสามารถด้านการเขียนผู้วิจัยได้นำมาสร้างกฎเกณฑ์ โดยแบ่งคะแนนแต่ละชั้นออกเป็น 4 ระดับ คือ 0 – 3 คะแนน ซึ่งรายละเอียดดังปรากฏในภาคผนวก

2. เก็บข้อมูลพื้นฐานจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน เป็นเวลา 1 สัปดาห์

3. เก็บข้อมูลจากผลงานของเด็กทุกวันที่ทำการทดลอง

4. เมื่อสิ้นสุดแต่ละสัปดาห์นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติเปรียบเทียบกับข้อมูลพื้นฐานเพื่อศึกษาความแตกต่างของพัฒนาการด้านการเขียน ของเด็กปฐมวัย ก่อนการทดลองและหลังทดลอง ช่วงระยะเวลา 8 สัปดาห์

5. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาความถี่ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง และขณะทำการทดลองในสัปดาห์ที่ 1-8

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงระหว่างช่วงสัปดาห์ โดยหาค่าทางสถิติแบบ

(t – test for Dependent Samples)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือและข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือ

1.1 การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของกฎเกณฑ์การให้คะแนน พัฒนาการด้านการเขียน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2526 : 85)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างลักษณะพัฒนาการการเขียนกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของเกณฑ์การให้คะแนน พัฒนาการด้านการเขียน โดยสูตรของ Pearson (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2524 : 248-249)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{\{N \sum X^2 - (\sum X)^2\} \{N \sum Y^2 - (\sum Y)^2\}}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	N	แทน	จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนการตรวจครั้งแรก และคะแนนการตรวจครั้งหลัง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนที่ตรวจครั้งแรก
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนที่ตรวจครั้งหลัง
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนที่ตรวจครั้งแรกแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนที่ตรวจครั้งหลังแต่ละตัวยกกำลังสอง

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หาคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทาง

สถิติ

2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างช่วงสัปดาห์โดยใช้ t – test

for Dependent Samples. (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 104)

$$\text{สูตร } t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
	D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	N	แทน	จำนวนคู่ของคะแนนหรือจำนวนนักเรียน
	$\sum D$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลต่างของคะแนนก่อน และหลังการทดลอง
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของทั้งสองของผลต่างของคะแนนรวม ก่อนและหลังการทดลอง

ตาราง 2 ตารางดำเนินกิจกรรม

สัปดาห์ที่	วัน	รายชื่อกิจกรรม
1 เวลา 09.30 – 10.00 น.	อังคาร	กระต่ายแสนชน (กิจกรรมขย่ำกระดาศ)
	พุธ	(กิจกรรมพับกระดาศ)
	พฤหัสบดี	(กิจกรรมตัด - ปะกระดาศ)
2 เวลา 09.30 – 10.00 น.	อังคาร	แมวเอ๋ยแมวเหมียว (กิจกรรมขย่ำกระดาศ)
	พุธ	(กิจกรรมพับกระดาศ)
	พฤหัสบดี	(กิจกรรมตัด - ปะกระดาศ)
3 เวลา 09.30 – 10.00 น.	อังคาร	เจ้าหนูแสนชน (กิจกรรมขย่ำกระดาศ)
	พุธ	(กิจกรรมพับกระดาศ)
	พฤหัสบดี	(กิจกรรมตัด - ปะกระดาศ)
4 เวลา 09.30 – 10.00 น.	อังคาร	เต้าน้อยน่ารัก (กิจกรรมขย่ำกระดาศ)
	พุธ	(กิจกรรมพับกระดาศ)
	พฤหัสบดี	(กิจกรรมตัด - ปะกระดาศ)
5 เวลา 09.30 – 10.00 น.	อังคาร	หมึกหนวดยาว (กิจกรรมขย่ำกระดาศ)
	พุธ	(กิจกรรมพับกระดาศ)
	พฤหัสบดี	(กิจกรรมตัด - ปะกระดาศ)
6 เวลา 09.30 – 10.00 น.	อังคาร	เจ้านกน้อย (กิจกรรมขย่ำกระดาศ)
	พุธ	(กิจกรรมพับกระดาศ)
	พฤหัสบดี	(กิจกรรมตัด - ปะกระดาศ)
7 เวลา 09.30 – 10.00 น.	อังคาร	ป.ปลาว่ายน้ำ (กิจกรรมขย่ำกระดาศ)
	พุธ	(กิจกรรมพับกระดาศ)
	พฤหัสบดี	(กิจกรรมตัด - ปะกระดาศ)
8 เวลา 09.30 – 10.00 น.	อังคาร	ลูกเจี๊ยบหาแม่ (กิจกรรมขย่ำกระดาศ)
	พุธ	(กิจกรรมพับกระดาศ)
	พฤหัสบดี	(กิจกรรมตัด - ปะกระดาศ)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง “การศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ และเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการเขียนโดยใช้สถิติ t-test for Dependent Samples และเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้นำเสนอสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
K	แทน	คะแนนเต็ม
\bar{D}	แทน	ค่าเฉลี่ยความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
S_D	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าเฉลี่ยความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาจากการแจกแจงแบบ t
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ ในแต่ละช่วงสัปดาห์ ดังปรากฏในตาราง 1

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ก่อนจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ และ ระหว่างการจัดกิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์ ปรากฏดังตาราง 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับทำกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ ในแต่ละช่วงสัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับทำกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ ในแต่ละช่วงสัปดาห์ ปรากฏผลดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของเด็กปฐมวัยที่ได้รับทำกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษในแต่ละช่วง

สัปดาห์

สัปดาห์ที่	พัฒนาการด้านการเขียน											
	ขั้นที่ 1 ขีดเขียนแทน เขียน		ขั้นที่ 2 เขียนตั้งชื่อ ผลงานด้วย สัญลักษณ์		ขั้นที่ 3 เขียนโดยไม่มี แบบและ กฎเกณฑ์		ขั้นที่ 4 เขียนโดย ลอกเลียนแบบ		ขั้นที่ 5 เขียนในรูป ของตัวอักษร และวาดภาพ		ขั้นที่ 6 เขียนโดยสะกด คำขึ้นเอง	
	ทำได้	ทำไม่ได้	ทำได้	ทำไม่ได้	ทำได้	ทำไม่ได้	ทำได้	ทำไม่ได้	ทำได้	ทำไม่ได้	ทำได้	ทำไม่ได้
ก่อนจัดกิจกรรม	11	4	0	15	0	15	0	15	0	15	0	15
1	11	4	0	15	0	15	0	15	0	15	0	15
2	11	4	0	15	0	15	0	15	0	15	0	15
3	15	0	4	11	2	13	1	14	0	15	0	15
4	15	0	15	0	11	4	7	8	3	12	0	15
5	15	0	15	0	12	3	9	6	4	11	0	15
6	15	0	15	0	9	6	8	7	5	10	0	15
7	15	0	15	0	14	1	13	2	8	7	0	15
8	15	0	15	0	15	0	15	0	13	2	1	14

** N = 15

จากตาราง 1 พบว่าก่อนการจัดกิจกรรม และในสัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 2 เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 เกือบทุกคน ส่วนในขั้นอื่นๆ ยังไม่สามารถทำได้ ในสัปดาห์ที่ 3 เด็กปฐมวัยทุกคนมีพัฒนาการด้านการเขียนอยู่ในขั้นที่ 1 ทุกคน ส่วนในขั้นที่ 2,3 และ 4 ทำได้บางส่วน ส่วนในขั้นที่ 5 และ 6 ยังไม่สามารถทำได้ ในสัปดาห์ที่ 4 ถึง 7 เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการเขียนอยู่ในขั้นที่ 2 ทุกคน ส่วนในขั้นที่ 3,4 และ 5 ทำได้บางส่วน ส่วนในขั้นที่ 6 ยังไม่สามารถทำได้ ในสัปดาห์ที่ 8 เด็กปฐมวัยมี

พัฒนาด้านการเขียนอยู่ในขั้นที่ 4 ทุกคน ในขั้นที่ 5 ยังไม่สามารถทำได้ 2 คน ส่วนในขั้นที่ 6 มีเด็กปฐมวัยที่สามารถทำได้เพียง 1 คน

**ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ก่อนจัดกิจกรรม
ศิลปะจากงานกระดาษ และ ระหว่างการจัดกิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์**

ในตอนนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ก่อนจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ และ ระหว่างการจัดกิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์ แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ t-test for Dependent Samples ปรากฏผลดังตาราง 2

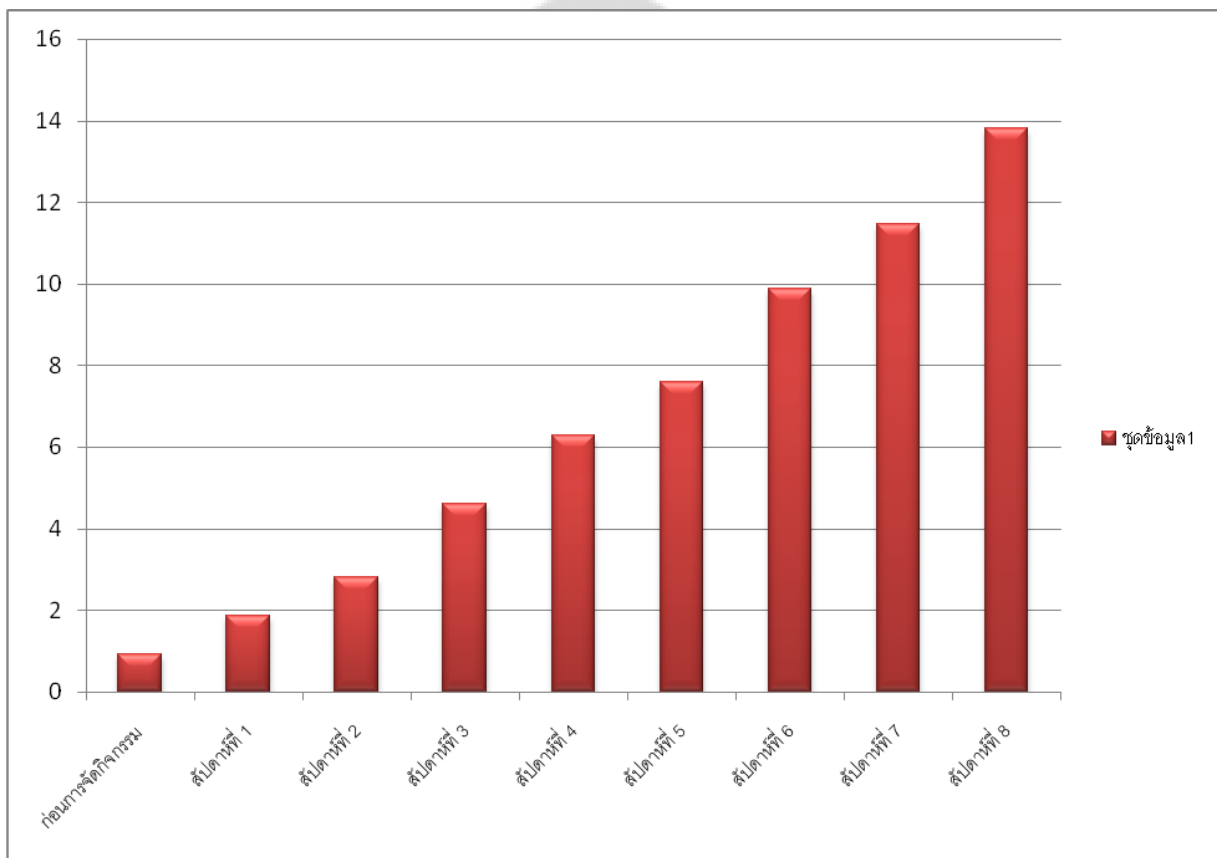
ตาราง 2 การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ก่อนจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ และระหว่างการจัดกิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์

พัฒนาการด้านการเขียน	\bar{X}	S	\bar{D}	S_D	t
ก่อนการจัดกิจกรรม สัปดาห์ที่ 1	.93 1.87	.80 1.60	.93	.80	4.525**
สัปดาห์ที่ 1 สัปดาห์ที่ 2	1.87 2.80	1.60 2.40	.93	.80	4.525**
สัปดาห์ที่ 2 สัปดาห์ที่ 3	2.80 4.60	2.40 2.41	1.80	.78	9.000**
สัปดาห์ที่ 3 สัปดาห์ที่ 4	4.60 6.27	2.41 2.82	1.67	.82	7.906**
สัปดาห์ที่ 4 สัปดาห์ที่ 5	6.27 7.60	2.82 2.64	1.33	.49	10.583**
สัปดาห์ที่ 5 สัปดาห์ที่ 6	7.60 9.87	2.64 2.88	2.27	.80	10.990**
สัปดาห์ที่ 6 สัปดาห์ที่ 7	9.87 11.47	2.88 2.80	1.60	.74	8.411**
สัปดาห์ที่ 7 สัปดาห์ที่ 8	11.47 13.80	2.80 2.86	2.33	.62	14.642**
ก่อนการจัดกิจกรรม สัปดาห์ที่ 8	.93 13.80	.80 2.86	12.87	2.30	21.714**

**p < .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 2 พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ มีพัฒนาการด้านการเขียนในแต่ละช่วงสัปดาห์ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบในแต่ละช่วงสัปดาห์ก็ปรากฏผลเช่นเดียวกัน

กราฟแสดงพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ
ในแต่ละช่วงสัปดาห์

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยซึ่งเกิดจากการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยได้เห็นการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาเลือกกิจกรรมและวิธีการในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเขียนให้กับเด็กต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ ก่อนการจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์ และกำหนดเป็นจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ ในแต่ละช่วงสัปดาห์
2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ และ ระหว่างการจัดกิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์

สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษมีพัฒนาการด้านการเขียนสูงขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชาย – หญิง อายุระหว่าง 4 – 5 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนวัดศาลาลาดรีน สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 60 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนวัดศาลาครืน สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม (Sampling Unit) ด้วยการจับฉลากมา 1 ห้องเรียน และคัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนการเขียนอยู่ในระดับต่ำ จำนวน 15 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ
2. เกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. สร้างความคุ้นเคยกับเด็กกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 1 สัปดาห์
2. จัดเตรียมสภาพแวดล้อมในสถานการณ์ทดลองให้เหมาะสม
3. จัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data) โดยจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษซึ่งมี 3 กิจกรรมด้วยกันคือ กิจกรรมขยำกระดาษ กิจกรรมพับกระดาษ กิจกรรมตัดกระดาษ กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คนเป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ และดำเนินการทดลองโดยจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษกับกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ๆ ครั้งละ 30 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง
4. เก็บชิ้นงานของเด็กทุกวันที่ทดลองมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนตามพัฒนาการด้านการเขียน
5. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย และค่าสัดส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง และขณะทำการทดลองโดยนำข้อมูล ไปหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงระหว่างช่วงสัปดาห์โดยใช้ t - test แบบ Dependent

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษจำแนกตามวัตถุประสงค์ พบว่า

1. ผลการศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ พบว่า มีพัฒนาการด้านการเขียนสูงขึ้นทุกคน โดยบางคนจะมีขั้นพัฒนาการการเขียนคงเดิมอยู่ในระยะหนึ่งแล้วค่อยเปลี่ยนแปลงสูงขึ้น โดยใช้ระยะเวลาที่แตกต่างกัน และในสัปดาห์ที่ 8 เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการเขียนอยู่ในขั้นที่ 4 ทุกคนและในขั้นที่ 5 สามารถทำได้ 13 คน ส่วนในขั้นที่ 6 มีเด็กปฐมวัยสามารถทำได้ 1 คนเท่านั้น

2. ผลจากการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ก่อนจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษและระหว่างจัดกิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์ พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ มีพัฒนาการด้านการเขียนในแต่ละสัปดาห์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบในแต่ละสัปดาห์ก็ปรากฏผลเช่นเดียวกัน

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษในแต่ละช่วงสัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ มีพัฒนาการด้านการเขียนสูงขึ้นทุกคน โดยบางคนจะมีขั้นพัฒนาการด้านการเขียนคงเดิมอยู่ในระยะหนึ่งแล้วค่อยเปลี่ยนแปลงสูงขึ้น โดยใช้ระยะเวลาที่แตกต่างกัน และในสัปดาห์ที่ 8 เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการเขียนอยู่ในขั้นที่ 4 ทุกคนและในขั้นที่ 5 สามารถทำได้ 13 คน ส่วนในขั้นที่ 6 มีเด็กปฐมวัยสามารถทำได้ 1 คน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเด็กปฐมวัยได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษซึ่งกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษประกอบด้วย กิจกรรมขยำ กิจกรรมตัดปะ กิจกรรมพับ กิจกรรมดัดที่กล่าวมาเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจของเด็ก และสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย อีกทั้งยังส่งเสริมความคิดจินตนาการฝึกการรู้จักทำงานด้วยตนเอง ซึ่งถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานทางศิลปะและยังนำไปสู่การเรียนรู้เขียน อ่าน อย่างสร้างสรรค์ (ภรณ์ คุรุรัตน์. 2535 : 67) สอดคล้องกับ ดิวอี้ (Dewey) และนักการศึกษากลุ่มมนุษยวิทยา กล่าวว่า การจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ควรจัดสิ่งแวดล้อมให้เป็นธรรมชาติที่สุด โดยให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้ฐานการเล่น การลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตัวเอง กล่าวคือ ได้สังเกตค้นคว้า ทดลองกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง (เยาวพา เดชะคุปต์. 2542 : 79) นอกจากนี้ นิตยา ประพฤติกิจ. (2539 : 174 – 175) ยังกล่าวสนับสนุนการส่งเสริมการเขียนของเด็กปฐมวัยว่า กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาการเขียนคงเป็นกิจกรรมที่มีการ

เคลื่อนไหวของร่างกาย โดยเฉพาะ การใช้กล้ามเนื้อเล็ก เช่น การขยำ การปั้น ฉีก ปะ การต่อภาพ การร้อย การพับ การวาดระบายสี ฯลฯ

ดังนั้นจะเห็นว่ากิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษเป็นกิจกรรมที่เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกาย โดยเฉพาะการใช้กล้ามเนื้อเล็กในการ ขยำ พับ ตัด ปะ และวาดต่อเติมภาพตามความคิดและจินตนาการ เด็กได้เรียนรู้ผ่านการกระทำ ได้ปฏิบัติจริง ได้กระทำอย่างอิสระ และทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆ ส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการด้านการเขียนสูงขึ้น

2. ผลจากการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ก่อนจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษและระหว่างจัดกิจกรรมในแต่ละช่วงสัปดาห์ พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ มีพัฒนาการด้านการเขียนในแต่ละสัปดาห์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบในแต่ละสัปดาห์ก็ปรากฏผลเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการเขียนสูงขึ้น

2.1 กิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กเกิดการเรียนรู้ จากการลงมือทำและปฏิบัติจริงกับ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ โดยผ่านการใช้ประสาทสัมผัส จากการมอง การฟัง การสัมผัส ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กที่เป็นวัยของการสำรวจ ค้นคว้า มีความอยากรู้อยากเห็นและสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว การได้ลงมือกระทำ จำต้องสัมผัสทำให้เด็กเข้าใจ และรวบรวมประสบการณ์ทั้งหมดเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นประสบการณ์สำคัญสำหรับการเรียนรู้ของเด็ก สอดคล้องกับแนวคิดของ ดิวอี้ (Dewey) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากการกระทำ (Learning by doing) และสอดคล้องกับ เพียเจต์ และเฮลเดอร์ (วรวรรณ เหมชะญาติ. 2536: 31 – 33 ; อ้างอิงจาก Piaget; & Inhelder) ที่กล่าวว่า เด็กเข้าใจสิ่งต่าง ๆ และความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับวัตถุ โดยการลงมือกระทำกับวัตถุ โดยตรงเป็นสำคัญ และกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ เป็นกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือกระทำกับ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์โดยตรง สอดคล้องกับ เต็มสิริ เนาวรัตน์. (2544: คำนำ) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้โดยง่ายและสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จงใจ ขจรศิลป์. (2535) ที่ศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตัวเองของเด็กปฐมวัย ที่กล่าวว่า การเรียนในระดับปฐมวัยเป็นการเรียนเพื่อเสริมสร้างความสามารถของเด็กโดยเฉพาะ ความสามารถในการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ และนิ้วมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยสัมพันธ์กับสายตา และยังสอดคล้องกับ อภิสิริ จรรย์ชวณะเพท. (2529: 100 - 101) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตัวเอง ของเด็กปฐมวัย ที่กล่าวว่า การใช้ศิลปะช่วยส่งเสริมการเขียนของเด็กปฐมวัย เนื่องจากกิจกรรมศิลปะช่วยให้เด็กได้แสดง

ความรู้สึกนึกคิด ช่วยผ่อนคลายความคับข้องใจทางอารมณ์ โดยผ่านการวาดภาพ และส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา ยิ่งไปกว่านั้นความสำเร็จในการสร้างสรรค์งานจะช่วยให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

2.2 กิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ เป็นกิจกรรม ที่ส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกการทำงานประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมือกับสายตา ซึ่งสอดคล้องกับพูนสุข บุญยสวัสดิ์. (2535 : 53 - 54) ที่กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมทางด้านการเขียนให้แก่เด็กนักเรียน เป็นการ เตรียมความพร้อมในการรับรู้ทางสายตา สามารถสังเกต และการจำแนก สิ่งที่เห็นและการเคลื่อนไหวสายตา จากภาพจากซ้ายไปขวา เช่นการพับกระดาษ การตัดกระดาษ ตลอดจน การขยำกระดาษ ซึ่งเป็นการฝึกการทำงานประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ได้เคลื่อนไหวสายตาจากซ้ายไปขวา จากขวามาซ้าย และฝึกการควบคุมนิ้วมือไปพร้อมกัน เมื่อทำเสร็จเรียบร้อยแล้วก็จะมีกรวาดภาพต่อเติม และเขียนตั้งชื่อผลงานตามจินตนาการ จะทำให้เด็กมีการพัฒนา กล้ามเนื้อเล็ก และความสัมพันธ์ระหว่าง มือกับตา ได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ หลาย ๆ ด้านการฝึกฝน ความคล่องแคล่ว ของการใช้กล้ามเนื้อมือมีความสำคัญอย่างมากกับการเขียนของเด็กสอดคล้อง กับงานวิจัยของ คอฟแมน ซาลมา และคอฟแมน (พรพรรณ จำไพรุจิพงษ์. 2549: 61; อ้างอิงจาก Kaufman Zalma ; & Kaufman. 1978: 885 – 888) พบว่า การพัฒนาความสามารถในการใช้นิ้วมือด้วยการวาดภาพระบายสี ฉีก ตัดปะ การประดิษฐ์เศษวัสดุ เป็นการนำไปสู่ความสามารถในการเขียนได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพรรณ จำไพรุจิพงษ์. (2549)ที่ได้ศึกษาทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การวาดภาพประกอบการพิมพ์ภาพ ได้กล่าวว่าการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จะนำไปสู่ความสามารถในการเขียนได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะการเขียนที่ดี จะต้องมีการประสานกันอย่างดีระหว่างสายตากับมือ และยังคงสอดคล้องกับ ชนกพร อีระกุล. (2541) ที่ได้ศึกษาระบบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบเน้นกระบวนการ ซึ่งกล่าวว่า กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ขีดเขียนลวดลายและเส้นในลักษณะต่าง ๆ ตลอดจนสัญลักษณ์ในการวาดภาพ ดังนั้นกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษจึงเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้รับการพัฒนา กล้ามเนื้อเล็กและความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ซึ่งส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีทักษะด้านการเขียนสูงขึ้น

2.3 กิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมซ้ำบ่อย ๆ ซึ่งจากการทำบ่อย ๆ ซ้ำ ๆ นี้ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ดังที่ ดิวอี้ (พัฒนา ชัชพงศ์. 2540:15; อ้างอิงจาก Dewey. n.d.) กล่าวว่าเด็กเกิดการเรียนรู้โดยการกระทำ การจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายตามความสนใจให้เด็กได้เรียนรู้ ลงมือกระทำด้วยตนเอง ซ้ำแล้วซ้ำเล่า ย่อมเกิดการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับกฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) ของธอร์นไดค์ (Thorndike) ที่เชื่อว่าการทำซ้ำ ๆ จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี และกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ เป็นกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วย

ตนเอง เช่น กิจกรรมพับกระดาษเด็กได้ฝึกควบคุมนิ้วมือและประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาได้ เคลื่อนสายตาจากซ้ายไปขวา จากขวามาซ้าย ฝึกความมีระเบียบเรียบร้อย ฝึกการสังเกต ฝึกสมาธิ และการคิดอย่างเป็นขั้นตอน (กุลยา ตันติผลาชีวะ.2551: 41 – 55) สอดคล้องกับ พรมารินทร์ สุทธิจิตตะ (2529: 24) กล่าวว่ากิจกรรมที่ทำให้เด็กเรียนรู้ได้ดี คือกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษเพราะเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถที่ทั้งยังสอดคล้องกับหลักพัฒนาการของเด็กทั้งยังช่วยให้กล้ามเนื้อมือและตาสัมพันธ์กัน ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ เขียนอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับรัตนา นิสมกุล. (2550) ที่ได้ศึกษา การคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยน้ำตาสี ไอซิ่ง. ซึ่งกล่าวสอดคล้องกับ ราศี ทองสวัสดิ์ (2529: 103 – 104) ที่กล่าวว่า กิจกรรมสร้างสรรค์ทางศิลปะสำหรับเด็กได้มีจุดมุ่งหมายให้เด็กทำงานเพื่อความสวยงาม แต่ต้องการช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือให้แข็งแรง การฝึกประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา เพื่อเป็นพื้นฐานการเขียนที่ดี และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรวิภา สรรพกิจจำนงค์. (2531) ที่ได้ศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบชี้นำและแบบอิสระ ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จะนำไปสู่ความสามารถในการเขียนได้ดียิ่งขึ้นทั้งนี้เพราะการเขียนที่ดีจะต้องมีการประสานกันอย่างดีระหว่างสายตา กับกล้ามเนื้อมือ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า กิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด และอารมณ์จากการวาดภาพ และเขียนตั้งชื่อผลงานของตนเอง เด็กได้รับการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษเป็นกิจกรรมที่เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายโดยเฉพาะการใช้กล้ามเนื้อเล็กในการ ขยำ พับ ตัด ปะ และวาดต่อเติมภาพตามความคิดและจินตนาการ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ ควรจัดให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละสัปดาห์ เพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับเนื้อหาของกิจกรรม
2. การจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ ครูควรสร้างความคุ้นเคยกับเด็กก่อนการจัดกิจกรรม เพื่อให้เด็กเกิดความไว้วางใจ กล้าคิด กล้าแสดงออกทำให้การจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการเขียนสูงขึ้นมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ เป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละสัปดาห์สูงขึ้น เนื่องจากเด็กมีโอกาสได้รับประสบการณ์ในการฝึกการควบคุมนิ้วมือ ได้พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก ตลอดจนการประสานสัมพันธ์ระหว่างตา กับมือ ฝึกสมาธิ และสภาพบรรยากาศ ตลอดจนความมีอิสระในการแสดงออกทางภาษาด้วยการขีดเขียน เด็กได้เกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งในการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ พบข้อสังเกตดังนี้

1.1 ในขั้นนำได้จัดกิจกรรม ปริศนาคำทาย คำคล้องจอง ทำให้เกิดบรรยากาศที่เป็นกันเอง เด็กรู้สึกอบอุ่นใจ เด็กกล้าพูด กล้าแสดงออก เด็กมีความพร้อมที่จะร่วมกิจกรรม

1.2 ชั้นกิจกรรมการเรียนการสอน ในสัปดาห์ที่ 1 – 2 นั้น การวาดภาพต่อเติม และขั้นเขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ เด็กยังเขียนไม่ได้ เนื่องจากเด็กยังไม่คุ้นเคยกับกิจกรรมนี้ และเด็กโรงเรียนนี้ไม่มีการฝึกเขียนมาก่อน

1.3 ขั้นสรุป เมื่อเด็กได้บอกเล่าเรื่องราวจากผลงานกับครูเสร็จแล้ว เด็กและครูช่วยกันนำผลงานไปจัดป้ายนิเทศเพื่อให้เด็กได้เห็นชิ้นงานของตนเองและของเพื่อน เด็กได้มีโอกาสพูดคุยสนทนากับเพื่อนถึงผลงานของตนเอง ทำให้เกิดการพัฒนาทางภาษาได้ในระดับหนึ่ง

1.4 บทบาทครู ขณะจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ ครูคอยเป็นผู้อำนวยความสะดวก สร้างบรรยากาศในการเรียนให้เหมาะสม จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ และคอยให้คำแนะนำให้กำลังใจในการทำงาน กล่าวคำชมเชย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญให้เด็กมีพัฒนาการด้านการเขียนที่สูงขึ้น

2. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ มีความต่อเนื่องกันในทุกสัปดาห์ทำให้เด็กมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการด้านการเขียนเพิ่มขึ้น จากขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 6 ต้องใช้เวลาในการฝึกฝน

3. ระหว่างการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการเขียนสูงขึ้นเรื่อย ๆ และมีแนวโน้มว่าพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยจะยังสูงขึ้นหากมีการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ ที่ส่งเสริมความสามารถด้านอื่น ๆ ของเด็กปฐมวัย เช่น ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง

2. ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานอื่น ๆ เช่น การปั้น การวาดภาพ การเล่นสีน้ำ ที่มีต่อพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

3. ควรมีการศึกษาถึงวิธีการอื่น ๆ เช่น การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้าน ที่มีต่อพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2539). *แนวทางการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กรรณิการ์ พวงเกษม. (2532). *การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- กรวิภา สรรพกิจจำนงค์. (2531). *ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบชี้แนะและแบบอิสระ*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- กุลยา ตันติผลลาชีวะ. (2541, เมษายน). "การเล่านิทาน," *การศึกษาปฐมวัย*. 2 (2) : 10 – 19.
- .(2551). *นวัตกรรมการเรียนรู้ การพับกระดาษ*. กรุงเทพฯ ฯ : มิตรสัมพันธ์
- เกริก ยุ้นพันธ์. (2539). *การเล่านิทาน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เกศินี นิสัยเจริญ. (2527). "การสอนศิลปะสำหรับเด็กเล็ก," ในเอกสารการฝึกอบรม ผดด. รุ่นที่ 2. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. (2537). *แนวทางการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาลศึกษา พุทธศักราช 2536*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ฯ : กองวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- .(2546). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ ฯ : กองวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- จงใจ ขจรศิลป์. (2535). *การศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตัวเองของเด็กปฐมวัย*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- จันทร์เพ็ญ สุภาพล. (2535). *การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบดนตรีและนิทานประกอบภาพควบคู่กิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมความช่วยเหลือ*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- จารุวรรณ คงทวี.(2551). *การคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมละเลงสีด้วยมือ*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.

- ฉวีวรรณ กิनावงศ์. (2526). *การศึกษาเด็กโครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. พิษณุโลก : พิษณุโลก.
- ชนกพร ธีระกุล. (2541). *ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบเน้นกระบวนการ*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ชไมมณ ศรีสุรักษ์. (2540). *ความสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบกลุ่ม แบบวางแผน ปฏิบัติทบทวน*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์. (2537). "การวัดและประเมินพัฒนาการและความพร้อมของเด็กปฐมวัย," ใน *ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 5 - 8*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เต็มสิริ เนววังสี. (2544). *ครูปฐมวัยกับศิลปะเด็ก*. ภาควิชาอนุบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. กรุงเทพฯ.
- ทรงพร สุทธิธรรม. (2534). *การศึกษาการรับรู้และเข้าใจทัศนระของผู้อื่น ของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนีย์ สุขเมธี. (2534). *พฤติกรรมการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ทีศนา เขมมณี และคณะ. (2535). *หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย*. กรุงเทพฯ : หน่วยปฏิบัติการวิจัยการศึกษาปฐมวัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2536). *หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2545). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภดล จันทร์เพ็ญ. (2531). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน.
- นฤมล เดียบแหลม. (2545). *การศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- นิตยา ประพตติกิจ.(2539). *การพัฒนาเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.

- (2540). *การพัฒนาเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ ฯ: โอ.เอส.พรี้นติ้ง เฮ้าส์.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2526). *การทดสอบแบบอิงเกณฑ์:แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชา
พื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- (2524). "การวัดและประเมินผลการศึกษา", *ทฤษฎีการประยุกต์*. กรุงเทพฯ ฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- บุญยงค์ เกศเทศ. (2524). *การเขียน*. กภาพสินธ์: จินตทัศน์การพิมพ์.
- เบญจา แสงมลิ. (2545). *การพัฒนาเด็ก*. กรุงเทพฯ ฯ : เมธีทีปส์.
- ประพิมพ์พัทธ์ พละพงศ์. (2550). *ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยในการทำศิลปะ
สร้างสรรค์ด้วยกระดาษเส้น*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประเทิน มหาพันธ์. (2519). *หลักการสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ: โรง
พิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- ประไพ แสงดา. (2544). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งจับเรื่องที่มีต่อความสามารถด้าน
การเขียนของเด็กปฐมวัย*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ผกาศรี เย็นบุตร. (2526). *ทักษะและความรู้ทางภาษา*. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางเขน.
- ผจงจิตต์ ช้างมงคล. (2553). *ผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยกิจกรรมพับกระดาษที่มีต่อ
พฤติกรรมชอบสังคมของเด็กปฐมวัย*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พจมาน เทียนมนัส. (2539). *ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
นิทานประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- พรจันทร์ จันทวิมล. (2529, มิถุนายน). "การเล่านิทานสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน," *รักลูก*. 4(41): 103-
105.
- พัชรี สนวนแก้ว. (2536). *เอกสารประกอบการสอนวิชา 2173107 จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็ก
ปฐมวัย*. กรุงเทพฯ ฯ: ดวงกลม.
- พัฒนา ชัชพงษ์. (2530 , พฤษภาคม). "อนุบาลศึกษา สอนอะไร สอนอย่างไร," *รักลูก*. 5(54) : 112-
115.
- (2540). *โครงการสร้างและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยก่อนประถมศึกษาวารสาร
การศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ ฯ : เอดิชั่น เพรสโปรดักส์.

- พูนสุข บุญยสวัสดิ์. (2532). *เมื่อน้อยหัดเขียน*. กรุงเทพฯ : แพลนพับลิชชิ่ง.
- พรมารินทร์ สุทธิจิตตะ. (2529). *การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนการสร้างภาพโดยการไขและไม่ใช้รูปเรขาคณิตเป็นสื่อ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญทิพา อ่วมมณี. (2547). *การคิดเชิงมีเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้ทรายสี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2534). *เทคนิคการเล่านิทาน*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2532). "ปฏิสัมพันธ์การสร้างความเชื่อมั่น," ใน *เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาการพัฒนาอนุบาลศึกษา ระหว่างวันที่ 3-5 เมษายน*.
-----.(2535). *สื่อการแสดงกับการพัฒนาเด็ก*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2528). *กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
-----.(2542). *กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : แม็ค.
-----.(2543, มกราคม). *วารสารการศึกษาปฐมวัย, สาขาการศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์.
- รัญจวน ประโมจรรย์. (2544). *ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ราศี ทองสวัสดิ์. (2527). "การจัดประสบการณ์เพื่อฝึกทักษะทางภาษาแก่เด็กปฐมวัย," ใน *เอกสารชุดอบรมหน่วยที่ 6. การจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กและการศึกษาดูงาน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
-----.(2529). *คู่มือการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : อักษรไทย.
-----.(2537). "การจัดประสบการณ์เพื่อฝึกทักษะทางภาษาแก่เด็กปฐมวัย," ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับปฐมวัยศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สหมิตรล้วน สายยศ; และ อังคนา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ลัดดา นิละมณี. (2527). "หน่วยที่ 7 สื่อการเล่าเรื่องและนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย," ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา เล่ม 1*. กรุงเทพฯ : ฝ่ายการพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เลิศ อานันท์นะ. (2539). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.

- วรรณกร เหมชะญาติ. (2536). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของกาเย่ที่มีต่อ
ความสามารถในการรับรู้ด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กก่อนวัยเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัย
(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วัฒนา ปุณฺณฤทธิ. (2531). การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านอารมณ์ และความรู้สึกของเด็กปฐมวัยที่
ได้รับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนต่างกัน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย).
กรุงเทพฯ ฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วราภรณ์ ยิ้มยิ้ม. (2543). การพัฒนาการคิดวิจารณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่5โรงเรียน
หนองแคสภากิจพิทยา จังหวัดสระบุรี โดยใช้ชุดการสอน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการ
แนะแนว). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วราภรณ์ รักรวิชัย. (2525). การศึกษาก่อนวัยเรียน เอกสารประกอบการสอน กร.331. กรุงเทพฯ:ฯ
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณิ ศิริสุนทร. (2532). การเล่านิทาน. กรุงเทพฯ ฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน.
- วรรณิ โสมประยูร. (2537). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วินัย รอดจ่าย. (2545). การเขียนเชิงสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ ฯ : โอเดียนสโตร์.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2526). ศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : วิมลอารต.
- ศรีวรรณ มากชู; และชำนานู สุขชาญไชย. (2524). สนุกกับการพับกระดาษ. กรุงเทพฯ ฯ : วัฒนาพานิช.
- สนิท ฉิมเล็ก. (2540). พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. พิษณุโลก : ฝ่ายเอกสารตำรา
สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2531). แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล ปีที่2
เล่ม 1. กรุงเทพฯ ฯ : ม.ป.พ.
- สัตยา สายเชื้อ. (2541). กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ ฯ: โอเดียนสโตร์.
- สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. (2538). แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ : แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา.
กรุงเทพฯ ฯ : ดวงกลม.
- .(2545). การวัดและประเมินผลแนวใหม่ เด็กปฐมวัย. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน สาขา
การศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิริพรรณ ตันติรัตน์ไพศาล. (2545). กรุงเทพฯ ฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สุชานันท์ สันติรุ่งเรือง. (2548). การพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียน.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สุดาวดี ไยพิมล. (2532). *ความสามารถในการจำแนกด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่า นิทานโดยใช้หุ่นมือและการเล่าโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สุทธิพรรณ อีระพงษ์.(2534). *พฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็น กลุ่มแบบครูมีส่วนร่วมและแบบครูไม่มีส่วนร่วม*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- หทัย ตันหยง. (2529). *การสำรวจวรรณกรรมและหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ ฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2535, เมษายน – พฤษภาคม). “การสอนเขียนแก่เด็กปฐมวัย,” *สารพัฒนาหลักสูตร*. 11(110): 8
- (2535 ข.). *ปฐมวัยศึกษา : หลักสูตรและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ ฯ : โอ.เอส.พรีนติ้ง.
- อริยาพร คณาวัง. (2542). *แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงขั้นพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรม การฝึกการเขียนแบบปฏิบัติการ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- อภิสิทธิ์ จรรย์ชวนเพท. (2529.เมษายน). “แนวคิดในการเตรียมความพร้อม”, *รักลูก*. 4(1): 101 – 106.
- อรทัย จันทวิชานวงศ์. (2523). *รูปแบบของนิทานที่ส่งผลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- Arapoff, N. (1967,June). “Writing : A Thinking Process,” *Teasel Quarterly*. 1 : 119-120.
- Blood, J.W. (1996). *What In a Name ? The Role of Name Writing in Children’s Literacy Acquisition*. University of Virginia.
- Brewer , J.A. (1995). *Introduction to Early Childhood Education : Preschool Through Primary Grades*. United State of America: A Simon and Schuster.
- Clore, G.L. ad Robert, M.B. (1978,April). *The Effect of Children’s Stories on Behavior and Attitudes Resources in Education*, (ERIC). 13 : 156.
- Huck, C.S. (1979). *Children’s Literature in the Elementary School*. New York : Holt, Rinehart and Winston,
- John, W.S. and Mary, J.S. (1995). *Language Arts in the Early Childhood Classroom*. United State of America : Wadsworth.

Livo, N.J. and Riets, S.A (1986). *Story Telling Process and Practice*. Littaton,Colorado :
Libraries ,

Morrow, Lesley Mande. (1993). *Literacy Development in the Early Year : Helping Children
Read and Write*. United States of America : Davison of Simon and Schuster.

Petersen, E.A. (1996). *A Practical Guide to Early Childhood Planning, Methods, and
Materials*. London : Simon and Schuster.

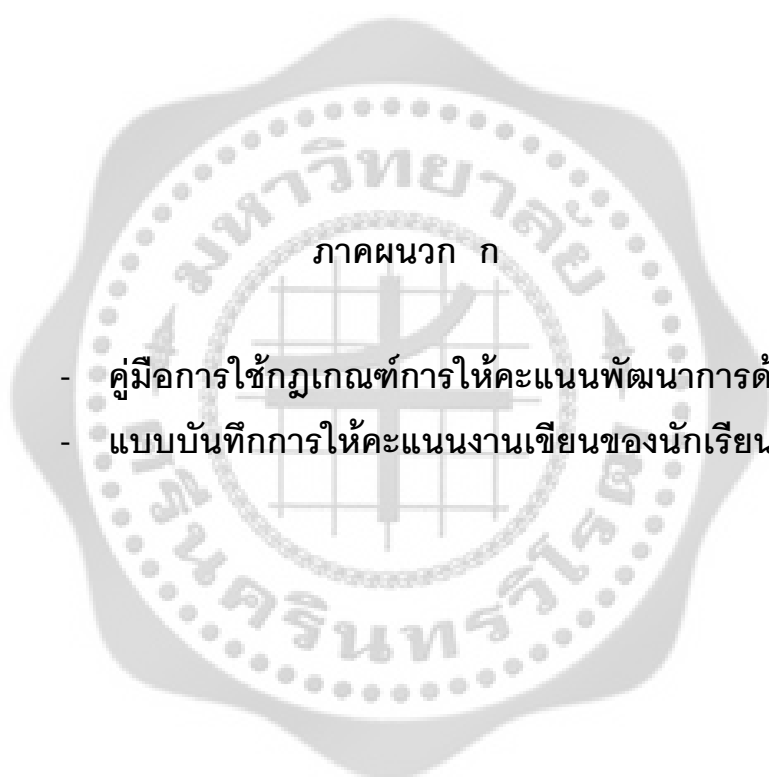
Rice, Mabel L.; & Wilox, Kim A. (1995). *A Foundation for Lifelong Communication*. London :
Paul Brookes.

Sowers, Jane. (2000). *Language Arts in Early Education*. New York : Delmar.

ภาคผนวก

- คู่มือการใช้กฎเกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียน
- แบบบันทึกการให้คะแนนงานเขียนของนักเรียน

คู่มือการใช้เกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียน

คำชี้แจง

1. พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยที่นำมาประเมินให้คะแนน 0-3 คะแนน แบ่งเป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่

- 1.1 ขีดเขียนแทนเขียน
- 1.2 เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ
- 1.3 เขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์
- 1.4 เขียนโดยลอกเลียนแบบ
- 1.5 เขียนในรูปตัวอักษรและวาดภาพ
- 1.6 เขียนโดยสะกดคำขึ้นเอง

2. กฎเกณฑ์การให้คะแนนงานเขียนนำมาประเมินพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย โดยการเก็บชิ้นงานของเด็กที่ทำแต่ละวันมาประเมินให้คะแนนเป็นเวลา 8 สัปดาห์ โดยก่อนการทดลอง 1 สัปดาห์เป็นการเก็บชิ้นงานของเด็กที่ทำกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ เพื่อเก็บข้อมูลพื้นฐาน

การให้คะแนน

ผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินผลงานของเด็กโดยใช้กฎเกณฑ์การให้คะแนนงานเขียนด้วยตัวเอง โดยการทำดังนี้ เมื่อนำชิ้นงานของเด็กมาประเมินตามกฎเกณฑ์การให้คะแนนงานเขียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นถ้าพบว่าผลงานเขียนของเด็กอยู่ในระดับคะแนนใด ผู้วิจัยจะเขียนคะแนนลงในผลงาน

คำอธิบายการให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียน

กฎเกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียน

กฎเกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียน	ระดับคะแนน
1. ขีดเขียนแทนเขียน	
1.1 เขียนเส้นที่แตกต่างกัน บอกความหมายของสิ่งที่ขีดเขียนพร้อมเล่าเรื่องราวของสิ่งที่ขีดเขียนได้สัมพันธ์กัน	3
1.2 เขียนเส้นที่แตกต่างกัน บอกความหมายของสิ่งที่ขีดเขียนได้	2
1.3 เขียนเส้นที่แตกต่างกัน แต่ไม่สามารถบอกความหมายของสิ่งที่ขีดเขียนได้	1
1.4 ไม่สามารถขีดเขียนหรือเล่าเรื่องราวลงในแผ่นงาน	0

กฎเกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียน	ระดับ คะแนน
<p>2. เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ</p> <p>2.1 เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ บอกความหมายพร้อมเรื่องราวของสิ่งที่ขีดเขียนได้สัมพันธ์กัน</p> <p>2.2 ตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ บอกความหมายของสิ่งที่ขีดเขียนได้</p> <p>2.3 ตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ แต่ไม่สามารถบอกหรือเล่าเรื่องราวของสิ่งที่เขียนได้</p> <p>2.4 ไม่สามารถขีดเขียนตั้งชื่อผลงาน ด้วยสัญลักษณ์ลงในแผ่นงาน</p>	<p>3</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>0</p>
<p>3. เขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์</p> <p>3.1 เขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงที่ต้องการบันทึก แต่บอกความหมายของตัวอักษรที่ขีดเขียนพร้อมเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน</p> <p>3.2 เขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการบันทึก แต่บอกความหมาย แต่บอกความหมายของตัวอักษรที่ขีดเขียนได้</p> <p>3.3 เขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการบันทึก และไม่สามารถบอกหรือเล่าเรื่องราวสิ่งที่เขียนได้</p> <p>3.4 ไม่สามารถเขียนตัวอักษรและเล่าเรื่องราวได้</p>	<p>3</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>0</p>
<p>4. เขียนโดยลอกเลียนแบบ</p> <p>4.1 เขียนด้วยการคัดลอกคำจากต้นแบบ บอกความหมายของตัวอักษรที่คัดลอกได้พร้อมเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน</p> <p>4.2 เขียนด้วยการคัดลอกคำจากต้นแบบ และบอกความหมายของตัวอักษรที่เขียนได้</p> <p>4.3 เขียนด้วยการคัดลอกจากต้นแบบ แต่ไม่สามารถบอกหรือเล่าเรื่องราวสิ่งที่เขียนได้</p> <p>4.4 ไม่สามารถคัดลอกคำจากต้นแบบ บอกความหมายหรือเล่าเรื่องราวไม่ได้</p>	<p>3</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>0</p>
<p>5. เขียนในรูปตัวอักษรและวาดภาพ</p> <p>5.1 เขียนเป็นภาพและตัวอักษร บอกความหมายของตัวอักษรและภาพพร้อมเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน</p> <p>5.2 เขียนเป็นภาพและอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการบันทึก แต่บอกความหมายของตัวอักษรที่ขีดเขียนได้</p> <p>5.3 เขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับภาพ และบอกความหมายได้</p> <p>5.4 ไม่สามารถเขียนตัวอักษร และบอกความหมายไม่ได้</p>	<p>3</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>0</p>

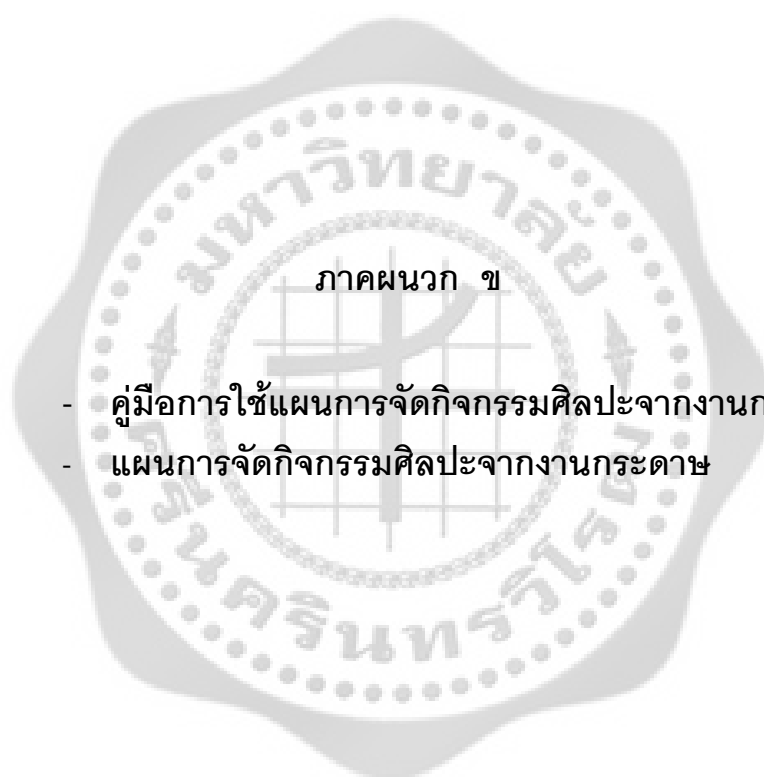
กฎเกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียน	ระดับ คะแนน
6. เขียนโดยสะกดคำขึ้นเอง	
6.1 เขียนสะกดคำขึ้นเองโดยไม่คำนึงถึงการเขียนถูกผิด บอกความหมายของคำที่สะกดพร้อมเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน	3
6.2 เขียนสะกดคำได้ด้วยตนเองโดยไม่คำนึงถึงการเขียนถูกผิด บอกความหมายของคำที่สะกดได้	2
6.3 เขียนสะกดคำได้ด้วยตนเองโดยไม่คำนึงถึงการเขียนถูกผิดและบอกความหมายไม่ได้	1
6.4 ไม่สามารถเขียนสะกดคำขึ้นเอง และบอกความหมายไม่ได้	0

แบบบันทึกการให้คะแนนผลงานการเขียนของนักเรียน สัปดาห์ที่.....
 เด็กชาย/เด็กหญิง.....อายุ.....ปี
 ชั้นอนุบาล.....เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
 ผู้ตรวจให้คะแนน.....

พัฒนาการด้านการเขียน	คะแนน		
	วันที่1	วันที่2	วันที่3
1. ชีดเขียนแทนเขียน 1.1 เขียนเส้นที่แตกต่างกัน บอกความหมายของสิ่งที่ชีดเขียนพร้อมเล่าเรื่องราวของสิ่งของที่ชีดเขียนได้สัมพันธ์กัน 1.2 เขียนเส้นที่แตกต่างกัน บอกความหมายของสิ่งที่ชีดเขียนได้ 1.3 เขียนเส้นที่แตกต่างกัน แต่ไม่สามารถบอกความหมายของสิ่งที่ชีดเขียนได้ 1.4 ไม่สามารถชีดเขียนหรือเล่าเรื่องราวลงในแผ่นงาน			
2. เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ 2.1 เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ บอกความหมายพร้อมเรื่องราวของสิ่งที่ชีดเขียนได้สัมพันธ์กัน 2.2 ตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ บอกความหมายของสิ่งที่ชีดเขียนได้ 2.3 ตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ แต่ไม่สามารถบอกหรือเล่าเรื่องราวของสิ่งที่ชีดเขียนได้ 2.4 ไม่สามารถชีดเขียนตั้งชื่อผลงาน ด้วยสัญลักษณ์ลงในแผ่นงาน			
3. เขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์ 3.1 เขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงที่ต้องการบันทึก แต่บอกความหมายของตัวอักษรที่ชีดเขียนพร้อมเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน 3.2 เขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการบันทึก แต่บอกความหมายแต่บอกความหมายของตัวอักษรที่ชีดเขียนได้ 3.3 เขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการบันทึก และไม่สามารถบอกหรือเล่าเรื่องราวสิ่งที่เขียนได้ 3.4 ไม่สามารถเขียนตัวอักษรและเล่าเรื่องราวได้			

พัฒนาการด้านการเขียน	คะแนน		
	วันที่1	วันที่2	วันที่3
<p>4. เขียนโดยลอกเลียนแบบ</p> <p>4.1 เขียนด้วยการคัดลอกคำจากต้นแบบ บอกความหมายของตัวอักษรที่คัดลอกได้พร้อมเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน</p> <p>4.2 เขียนด้วยการคัดลอกคำจากต้นแบบ และบอกความหมายของตัวอักษรที่เขียนได้</p> <p>4.3 เขียนด้วยการคัดลอกจากต้นแบบ แต่ไม่สามารถบอกหรือเล่าเรื่องราวสิ่งที่เขียนได้</p> <p>4.4 ไม่สามารถคัดลอกคำจากต้นแบบ บอกความหมายหรือเล่าเรื่องราวไม่ได้</p>			
<p>5. เขียนในรูปตัวอักษรและวาดภาพ</p> <p>5.1 เขียนเป็นภาพและอักษร บอกความหมายของตัวอักษรและภาพพร้อมเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน</p> <p>5.2 เขียนเป็นภาพและอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการบันทึก แต่บอกความหมายของตัวอักษรที่ขีดเขียนได้</p> <p>5.3 เขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับภาพ และบอกความหมายได้</p> <p>5.4 ไม่สามารถเขียนตัวอักษร และบอกความหมายไม่ได้</p>			
<p>6. เขียนโดยสะกดคำขึ้นเอง</p> <p>6.1 เขียนสะกดคำขึ้นเองโดยไม่คำนึงถึงการเขียนถูกต้อง บอกความหมายของคำที่สะกดพร้อมเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน</p> <p>6.2 เขียนสะกดคำได้ด้วยตนเองโดยไม่คำนึงถึงการเขียนถูกต้อง บอกความหมายของคำที่สะกดได้</p> <p>6.3 เขียนสะกดคำได้ด้วยตนเองโดยไม่คำนึงถึงการเขียนถูกต้องและบอกความหมายไม่ได้</p> <p>6.4 ไม่สามารถเขียนสะกดคำขึ้นเอง และบอกความหมายไม่ได้</p>			
รวมคะแนน			

ภาคผนวก ข

- คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ
- แผนการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ

หลักการและเหตุผล

ความสามารถด้านการเขียนเป็นหนึ่งใน 4 ทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิต และการเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่ยากสำหรับเด็ก เพราะการขีดเขียนต้องใช้กล้ามเนื้อมือที่แข็งแรงความประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ดังนั้นเด็กในวัย 3-6 ขวบ ควรได้รับการพัฒนากล้ามเนื้อมือเพื่อเตรียมความพร้อมในการเขียน

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ
2. เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการจากการขีดเขียนวาดต่อเติม

เนื้อหา

กิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ หมายถึง กิจกรรม ที่จัดขึ้นเพื่อมุ่งเน้นให้เด็กได้รับประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนากล้ามเนื้อมือและตาให้ประสานสัมพันธ์เพื่อ เตรียมความพร้อมด้านการเขียนให้กับเด็ก โดยเด็กจะได้ทำกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ 3 กิจกรรมด้วยกัน คือ กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมขยำกระดาษ กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมพับกระดาษ กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมตัดกระดาษ หลังจากเด็กทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมเสร็จ เด็กจะได้ใช้ความคิด จินตนาการ ในการวาดภาพต่อเติมผลงาน ตามลีลาการขีดเขียนและจินตนาการของเด็ก

หลักการจัดกิจกรรม

กิจกรรมนี้จัดสัปดาห์ละ 3 วันได้แก่ วันอังคาร พุธ พฤหัสบดี วันละ 30 นาที ครูสาธิตวิธีทำกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ ให้เด็กดูประมาณ 10 นาที หลังจากนั้นเด็กและครูสนทนาซักถามถึงชื่อชิ้นงานที่ทำ พร้อมกับครูเขียนชื่อชิ้นงานที่เด็กได้ช่วยกันคิดไว้ประมาณ 3-5 คำ ไว้บนกระดาษ สร้างบรรยากาศให้เป็นกันเอง ครูกระตุ้นให้แรงเสริมทางบวก เพื่อให้เด็กเกิดกำลังใจในการทำงาน

ระยะเวลาในการดำเนินการ

สัปดาห์ที่ 1 สร้างความคุ้นเคย

สัปดาห์ที่ 2 เก็บข้อมูลพื้นฐาน โดยจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ เก็บชิ้นงานเด็กมาตรวจให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียน โดยใช้เกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สัปดาห์ที่ 3-10 ดำเนินการทดลอง ในวันอังคาร พุธ พฤหัสบดี เก็บชิ้นงานทุกวันทีทดลองมาตรวจให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

บทบาทเด็ก

1. ทำกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ และวาดภาพต่อเติมและเขียนตั้งชื่อผลงาน
2. เด็ก ๆ เล่าถึงผลงานของตนเองเพื่อให้ครูจดบันทึกลงในแผ่นงาน

บทบาทครู

ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์
ดังนี้

1. อธิบายข้อตกลงการทำกิจกรรมกับเด็กและสาธิตการทำกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษในแต่ละครั้งเพื่อให้เด็กเข้าใจและปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน
2. กระตุ้นให้เด็กทำกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ พร้อมสนับสนุนให้ขีดเขียนและวาดภาพต่อเติมผลงานของตนเองโดยแนะนำให้คำปรึกษา ให้แรงเสริมในทางบวก ขณะที่เด็กทำงาน สอบถามความต้องการและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับเด็กอย่างสม่ำเสมอ
3. จดบันทึกคำบอกเล่าของเด็กในการตั้งชื่อผลงานที่ทำแต่ละวันด้วยตัวอักษรตัวโต ๆ ครูอ่านเด็กอ่านตาม

รูปแบบแผนการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย

เนื้อหา

กิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ ซึ่งมี 3 กิจกรรมด้วยกัน คือ กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมขยำกระดาษ กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมพับกระดาษ กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมตัดกระดาษ หลังจากเด็กทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมเสร็จ เด็กจะได้ใช้ความคิด จินตนาการ ในการวาดภาพต่อเติมผลงาน ตามลีลาการขีดเขียนและจินตนาการของเด็ก

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ

ขั้นนำ

ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยกิจกรรมตามความเหมาะสมจากกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ดังต่อไปนี้ อาทิ การร้องเพลง การท่องคำคล้องจองหรือปริศนาคำทาย

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ครูอธิบายข้อตกลงการทำกิจกรรมกับเด็กและสาธิตการทำกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ ในแต่ละครั้งเพื่อให้เด็กเข้าใจและปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน
2. ครูกระตุ้นให้เด็กทำกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ พร้อมสนับสนุนให้ขีดเขียนและวาดภาพต่อเติมผลงาน
3. ครูให้เด็กตั้งชื่อผลงานของตนเองโดยแนะนำให้คำปรึกษา ให้แรงเสริมในทางบวก ขณะที่เด็กทำงาน สอบถามความต้องการและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับเด็กอย่างสม่ำเสมอ

ขั้นสรุป

1. เด็กเล่าถึงผลงานของตนเอง ครูจดบันทึกลงในแผ่นงาน
2. เด็กร่วมกันจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานของตนเอง

การประเมินผล

ตรวจผลงานของเด็กทุกวันที่ทำการทดลองโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

รายชื่อวัสดุที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

1. กระดาษชาร์ตแผ่นใหญ่ หรือกระดาษไวท์บอร์ด
2. รูปลายเส้น (กระดาษ, แมว, เต่า, ปลาหมึก, ปลา, หมา, เสือ, ช้าง) ที่ไม่สมบูรณ์
3. กระดาษขนาด A4
4. กระดาษคลลสีสำหรับกิจกรรมศิลปะงานกระดาษ
5. ดินสอ
6. สีเทียน สีไม้
7. กาวลาเท็กซ์ กรรไกร

**แผนการสอนการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ
ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 สัปดาห์ที่ 1 (ครั้งที่ 1)**

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.เวลา.....

กระต่ายแสนซน (กิจกรรมขยำกระดาษ)

จุดประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและพัฒนากล้ามเนื้อมือและตาให้ประสานสัมพันธ์กัน
2. เพื่อส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการสะท้อนความคิดด้วยการขีดเขียนวาดต่อเติมผลงาน
3. เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนของเด็กให้สอดคล้องกับพัฒนาการด้านการเขียนทั้ง 6 ด้าน

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยปริศนาคำทาย และให้เด็ก ๆ ร่วมกันทายปริศนา

อะไรเอ่ย? ซอบดูดวงจันทร์ หมันยาวยาว

เห็นลูกมะพร้าว โถยอ้าวทันที

(จากหนังสือน้องน้อยต่อดูด สำนักพิมพ์อักษรฯ พอร์คิดส์)

2. เฉลยคำตอบโดยนำภาพกระต่ายให้เด็กดู และเขียนคำบรรยายประกอบภาพ

ขั้นกิจกรรม

1. ครูนำภาพกระต่ายให้เด็กดูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับเรื่องราวของ กระต่าย ว่ามีลักษณะ และรูปร่างอย่างไร จากนั้นครูเขียนคำตอบของเด็ก ไว้บนกระดานตัวโต ๆ 3-5 คำ ครูอ่านคำที่เขียนแล้วให้เด็กอ่านตาม

2. ครู บอกกับเด็กว่า วันนี้เราจะมาช่วยกัน ขยำกระดาษเป็นกระต่ายน้อยแสนซน ครูแนะนำขั้นตอนในการทำกิจกรรมและสาธิตวิธีการทำให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง โดยชักชวนเด็กร่วมกันขยำกระดาษเป็น กระต่าย ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.1 ให้นักเรียนสังเกต รูปร่าง ลักษณะของกระต่าย ว่ามีลักษณะอย่างไร เช่น มีหัวกลมใหญ่ มีลำตัวกลมคล้ายไข่ไก่ มีหูยาวรี มีหางกลม ๆ สั้น ๆ

- 2.2 แล้วให้เด็กขยำกระดาษ ตามจินตนาการของตน

2.3 นำชิ้นส่วนกระดาษที่ขยำแล้วมาประกอบกัน ด้วยกาว ติดผลงานลงในกระดาษ A4 แล้วขีดเขียนวาดต่อเติมผลงานตามจินตนาการและเขียนตั้งชื่อผลงานของตนเอง ขณะที่เด็กทำงาน ครูคอยดูแล แนะนำ และ ให้แรงเสริมในทางบวก

3. เด็กเล่าถึงผลงานของตนเอง ครูจดบันทึกลงในแผ่นงาน

ขั้นสรุป

1. เด็กและครูร่วมกันทบทวนปริศนาคำทายพร้อมกับเฉลย และแสดงท่าทางประกอบภาพอีกครั้ง
2. เด็กและครูร่วมกันจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานของตนเอง

สื่อ

1. กระดาษชาร์ตแผ่นใหญ่ หรือกระดาษไวท์บอร์ด
2. รูปภาพกระดาษ
3. กระดาษขนาด A4
4. กระดาษคลลสีสำหรับกิจกรรมศิลปะงานกระดาษ
5. ดินสอ
6. สีเทียน สีไม้
7. กาวลาเท็กซ์

ประเมินผล

จากผลงานของเด็ก โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียน

**แผนการสอนการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ
ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 สัปดาห์ที่ 1 (ครั้งที่ 2)**

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.เวลา.....

กระดาษแสนชน (กิจกรรมพับกระดาษ)

จุดประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและพัฒนากล้ามเนื้อมือและตาให้ประสานสัมพันธ์กัน
2. เพื่อส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการสะท้อนความคิดด้วยการขีดเขียนวาดต่อเติมผลงาน
3. เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนของเด็กให้สอดคล้องกับพัฒนาการด้านการเขียนทั้ง 6 ด้าน

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการร้องเพลง “กระดาษ” (ไม่ทราบนามผู้แต่ง) ครูพูดเนื้อเพลง ทีละวรรค และให้เด็กพูดตาม หลังจากนั้นเด็กและครูร่วมกันร้องและทำท่าประกอบเพลง
2. สนทนาถึงเนื้อหาของเพลงที่ร้องว่าเกี่ยวกับอะไร จากนั้นนำภาพกระดาษ มาให้เด็กดู และเขียนคำบรรยายภาพ

เพลง กระดาษ

ฉันเป็นกระดาษตัวน้อยมีหางเดียว สองหูเรียวย่นกระดุก กระดุก กระดิก
กระโดดสีขา ทำท่ากระตึกกระตึก เพื่อนที่รักของฉันนั่นคือเธอ

(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

ขั้นกิจกรรม

1. ครูสนทนากับเด็กถึงเรื่องราวเกี่ยวกับอาหารของกระดาษ และนำภาพให้เด็กดู จากนั้นครูเขียนคำตอบของเด็ก ไว้บนกระดาษตัวโต ๆ 3-5 คำ ครูอ่านคำที่เขียนแล้วให้เด็กอ่านตาม
2. ครู บอกกับเด็กว่า วันนี้เราจะมาช่วยกัน พับกระดาษเป็นกระดาษน้อยแสนชน ครูแนะนำขั้นตอนในการทำกิจกรรมและสาธิตวิธีการทำให้เด็กดูเป็นตัวอย่างโดยพับตามขั้นตอนการพับกระดาษไปพร้อม ๆ กันกับครู และติดผลงานลงในกระดาษ A4 แล้วขีดเขียนวาดต่อเติมผลงานตามจินตนาการ และเขียนตั้งชื่อผลงานของตนเอง ขณะที่เด็กทำงาน ครูคอยดูแล แนะนำ และ ให้แรงเสริมในทางบวก
3. เด็กเล่าถึงผลงานของตนเอง ครูจดบันทึกลงในแผ่นงาน

ครั้ง

ขั้นสรุป

1. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “กระต่าย” (ไม่ทราบนามผู้แต่ง) พร้อมทำท่าประกอบเพลงอีก
2. เด็กและครูร่วมกันจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานของตนเอง

สื่อ

1. กระดาษชาร์ตแผ่นใหญ่ หรือกระดานไวท์บอร์ด
2. รูปภาพอาหารของกระต่าย
3. กระดาษขนาด A4
4. กระดาษคลลสีสำหรับกิจกรรมศิลปะงานกระดาษ
5. ดินสอ
6. สีเทียน สีไม้
7. กาวลาเท็กซ์ กรรไกร

ประเมินผล

จากผลงานของเด็ก โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียน

**แผนการสอนการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ
ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 สัปดาห์ที่ 1 (ครั้งที่ 3)**

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.เวลา.....

กระต่ายแสนซน (กิจกรรมตัดปะกระดาษ)

จุดประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและพัฒนากล้ามเนื้อมือและตาให้ประสานสัมพันธ์กัน
2. เพื่อส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการสะท้อนความคิดด้วยการขีดเขียนวาดต่อเติมผลงาน
3. เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนของเด็กให้สอดคล้องกับพัฒนาการด้านการเขียนทั้ง 6 ด้าน

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยปริศนาคำทาย และให้เด็ก ๆ ร่วมกันทายปริศนา

อะไรเอ่ย ? ขอบตูดวงจันทร์ หมันยาวยาว

เห็นลูกมะพร้าว โขยอ้าวทันที (กระต่าย)

(จากหนังสือเรื่องน้อยต่อจุด สำนักพิมพ์อักษรฯ ฟอริคิสต์)

2. เฉลยคำตอบโดยนำภาพกระต่ายให้เด็กดู และเขียนคำบรรยายประกอบภาพ

ขั้นกิจกรรม

1. ครูนำภาพกระต่ายให้เด็กดูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับเรื่องราว ที่อยู่อาศัยของกระต่าย ว่าเป็นอย่างไร จากนั้นครูเขียนคำตอบของเด็ก ไว้บนกระดานตัวโต ๆ 3-5 คำ ครูอ่านคำที่เขียนแล้วให้เด็กอ่านตาม

2. ครู บอกกับเด็กว่า วันนี้เราจะมาช่วยกัน ตัดกระดาษเป็นกระต่ายน้อยแสนซน ครูแนะนำขั้นตอนในการทำกิจกรรมและสาธิตวิธีการทำให้เด็กดูเป็นตัวอย่างโดยชักชวนเด็กร่วมกันตัดรูปหัวกระต่ายที่ไม่สมบูรณ์ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ให้เด็กระบายสีรูปหัวกระต่ายที่ไม่สมบูรณ์ แล้วใช้กรรไกรตัดตามรอยเส้น

2.2 ตัดผลงานลงในกระดาษ A4 แล้วขีดเขียนวาดต่อเติมผลงานตามจินตนาการและเขียนตั้งชื่อผลงานของตนเอง ขณะที่เด็กทำงาน ครูคอยดูแล แนะนำ และ ให้แรงเสริมในทางบวก

3. เด็กเล่าถึงผลงานของตนเอง ครูจดบันทึกลงในแผ่นงาน

ขั้นสรุป

1. เด็กและครูร่วมกันทนายปริศนาคำทายพร้อมกับเฉลย และแสดงท่าทางประกอบภาพอีกครั้ง
2. เด็กและครูร่วมกันจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานของตนเอง

สื่อ

1. กระดาษชาร์ตแผ่นใหญ่ หรือกระดานไวท์บอร์ด
2. รูปภาพกระต่าย และ รูปภาพที่อยู่อาศัยของกระต่าย
3. กระดาษขนาด A4
4. กระดาษคละสีสำหรับกิจกรรมศิลปะงานกระดาษ
5. ดินสอ
6. สีเทียน , สีไม้
7. กาวลาเท็กซ์ , กรรไกร

ประเมินผล

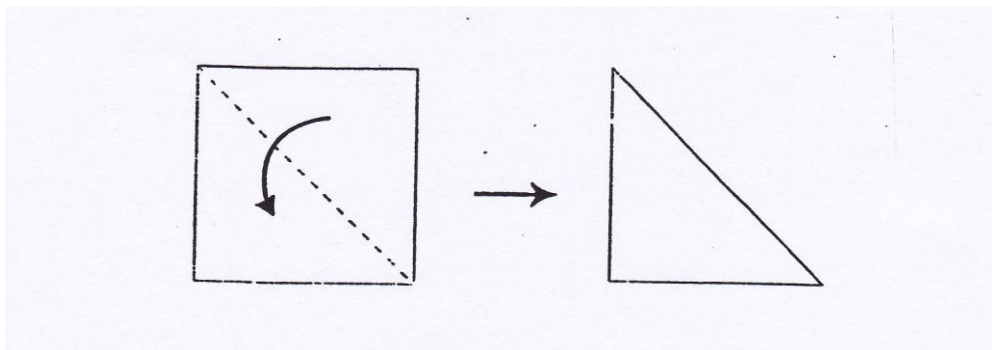
จากผลงานของเด็ก โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียน

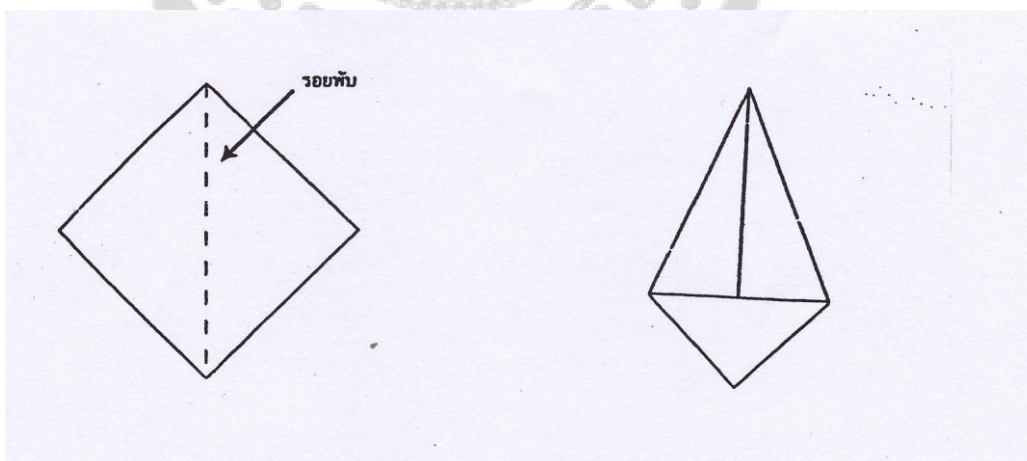
ขั้นตอน และวิธีพับกระดาษ

(จากหนังสือนวัตกรรมการเรียนรู้ การพับกระดาษ. แต่งโดย รศ.ดร กุลยา ตันติผลาชีวะ)

ขั้นที่ 1 พับครึ่งกระดาษตามรอยพับทแยงมุม

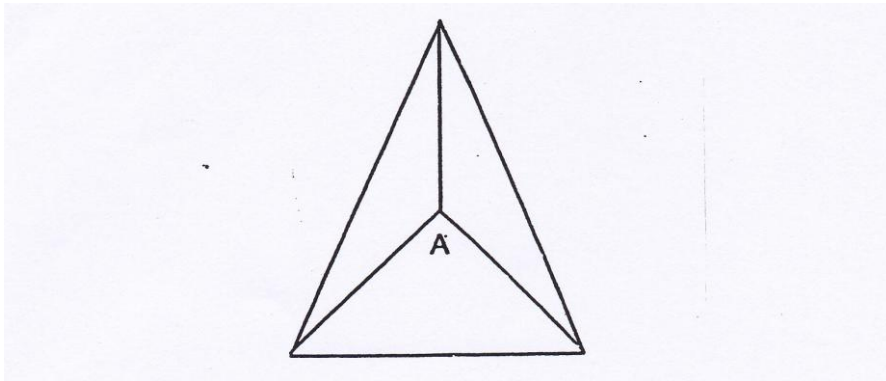
ขั้นที่ 2 คลี่กระดาษที่พับในขั้นที่ 1 ออก แล้ววางกระดาษตามภาพ 2.1 แล้วพับใหม่ให้ได้ดังภาพ 2.2

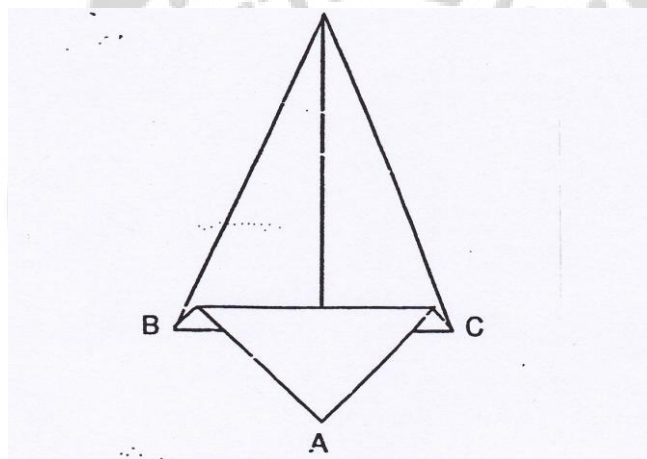
ภาพ 2.1

ภาพ 2.2

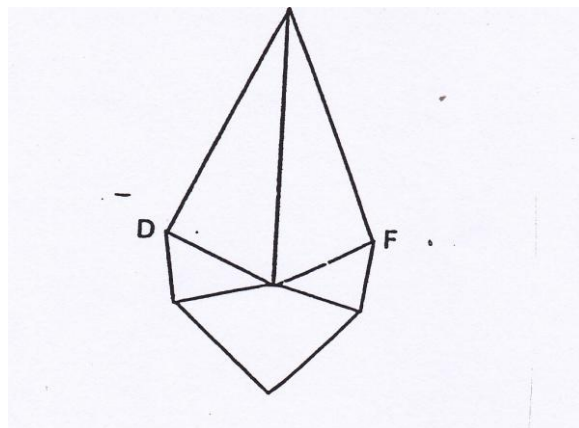
ขั้นที่ 3 พับด้าน A ขึ้นไปข้างบน

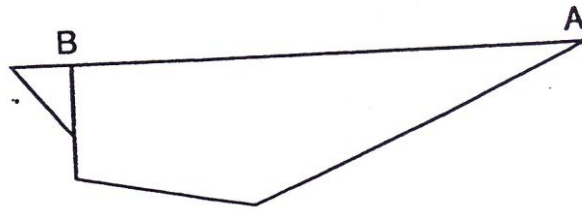
ขั้นที่ 4 พับมุม A ลงมาให้ปลายยื่นออกนอกสามเหลี่ยมดังภาพ

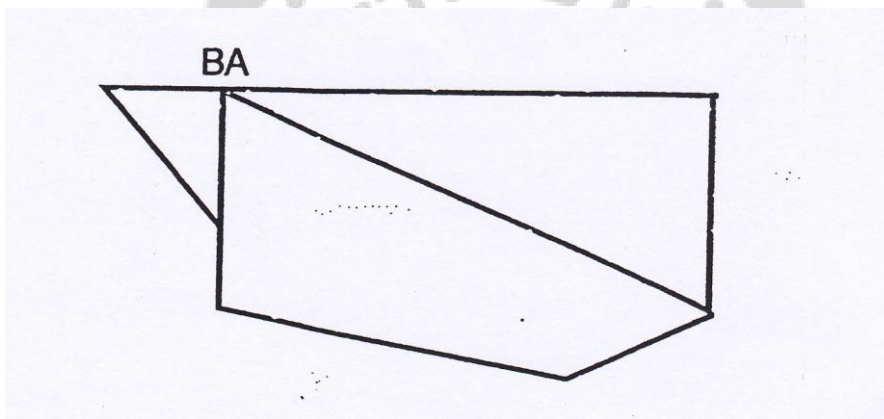
ขั้นที่ 5 พับมุม B และ C ไปจรดเส้นกลางดังภาพ

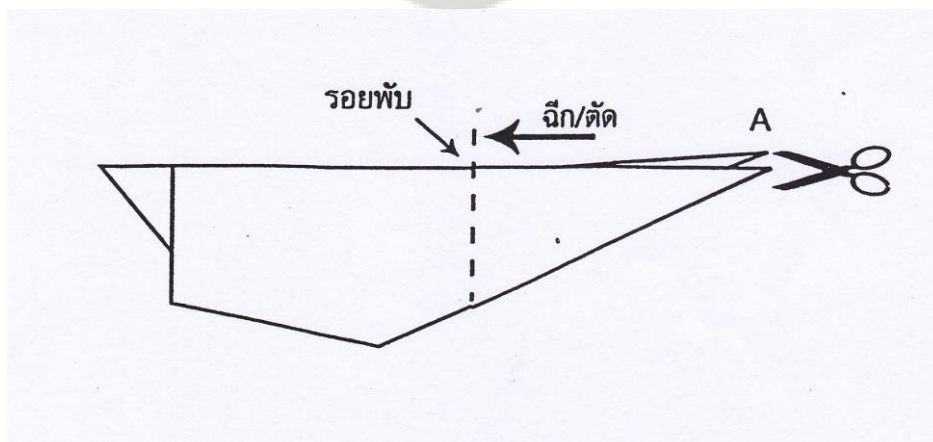
ขั้นที่ 6 พับครึ่งผลงานในข้อ 5 โดยจับ D กับ F มาติดกัน จะได้ดังภาพต่อไปนี้

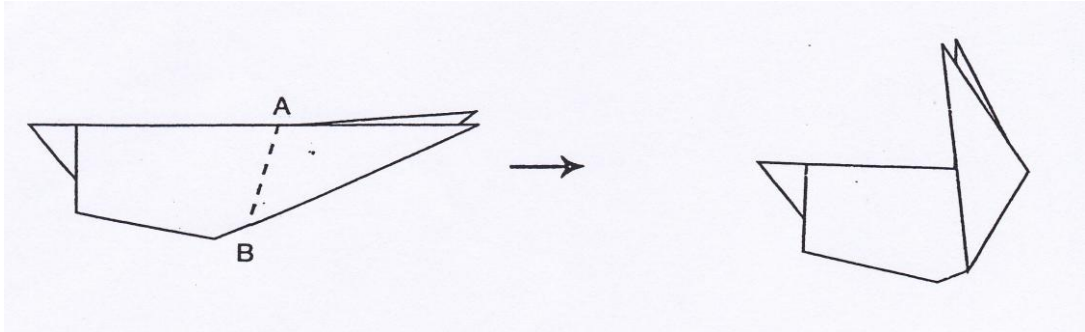
ขั้นที่ 7 จากข้อ 6 พับ A มาทับ B

ขั้นที่ 8 ปลดข้อ 7 ออก แล้วใช้กรรไกรตัดตามรอยพับจากปลาย A มาที่จุดรอยพับเพื่อทำเป็นหู

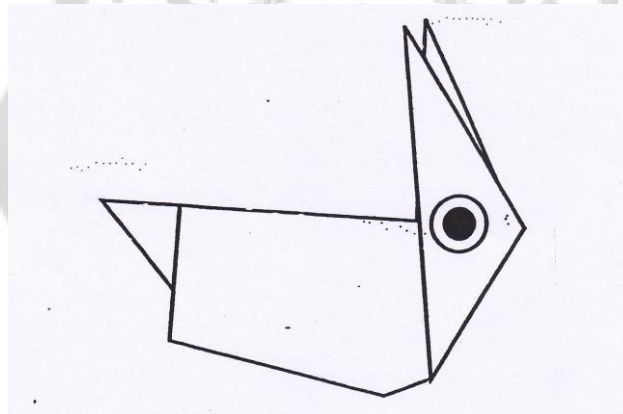
ขั้นที่ 9 เสร็จแล้วพับหุบกระดาษตามรอย A และ B ในภาพ 9.1 จะได้กระดาษดังภาพ 9.2

ภาพ 9.1

ภาพ 9.2

ขั้นที่ 10 แต้มตา จะได้กระดาษดังภาพ

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับจุดประสงค์

ตารางแสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับจุดประสงค์ (IOC)

ความสามารถด้านการเขียน	ผู้เขียน ชาวนคนที่ 1	ผู้เขียน ชาวนคนที่ 2	ผู้เขียน ชาวนคนที่ 3	$\sum R$	IOC
1. ขีดเขียนแทนเขียน					
1.1 เขียนเส้นที่แตกต่างกัน บอก ความหมายของสิ่งที่ขีดเขียนพร้อมเล่า เรื่องราวของสิ่งของที่ขีดเขียนได้สัมพันธ์กัน	1	1	1	3	1.0
1.2 เขียนเส้นที่แตกต่างกัน บอก ความหมายของสิ่งที่ขีดเขียนได้	1	1	1	3	1.0
1.3 เขียนเส้นที่แตกต่างกัน แต่ไม่สามารถ บอกความหมายของสิ่งที่ขีดเขียนได้	1	1	1	3	1.0
1.4 ไม่สามารถขีดเขียนหรือเล่าเรื่องราวลง ในแผ่นงาน	1	1	1	3	1.0
2. เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ					
2.1 เขียนตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ บอกความหมายพร้อมเรื่องราว ของสิ่งที่ขีด เขียนได้สัมพันธ์กัน	1	1	1	3	1.0
2.2 ตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ บอกความหมายของสิ่งที่ขีดเขียนได้	1	1	1	3	1.0
2.3 ตั้งชื่อผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ แต่ ไม่สามารถบอกหรือเล่าเรื่องราว ของสิ่งที่ขีด เขียนได้	1	1	1	3	1.0
2.4 ไม่สามารถขีดเขียนตั้งชื่อผลงาน ด้วย สัญลักษณ์ลงในแผ่นงาน	1	1	1	3	1.0

ความสามารถด้านการเขียน	ผู้เขียน ชาวนคนที่ 1	ผู้เขียน ชาวนคนที่ 2	ผู้เขียน ชาวนคนที่ 3	$\sum R$	IOC
3. เขียนโดยไม่มีแบบและกฎเกณฑ์					
3.1 เขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงที่ต้องการบันทึก แต่บอกความหมายของตัวอักษรที่ขีดเขียนพร้อมเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน	1	1	1	3	1.0
3.2 เขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการบันทึก แต่บอกความหมายแต่บอกความหมายของตัวอักษรที่ขีดเขียนได้	1	1	1	3	1.0
3.3 เขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับเสียงของคำที่ต้องการบันทึก และไม่สามารถบอกหรือเล่าเรื่องราวสิ่งที่เขียนได้	1	1	1	3	1.0
3.4 ไม่สามารถเขียนตัวอักษรและเล่าเรื่องราวได้	1	1	1	3	1.0
4. เขียนโดยลอกเลียนแบบ					
4.1 เขียนด้วยการคัดลอกคำจากต้นแบบ บอกความหมายของตัวอักษรที่คัดลอกได้พร้อมเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน	1	1	1	3	1.0
4.2 เขียนด้วยการคัดลอกคำจากต้นแบบ และบอกความหมายของตัวอักษร ที่เขียนได้	1	1	1	3	1.0
4.3 เขียนด้วยการคัดลอกจากต้นแบบ แต่ไม่สามารถบอกหรือเล่าเรื่องราวสิ่งที่เขียนได้	1	1	1	3	1.0
4.4 ไม่สามารถคัดลอกคำจากต้นแบบ บอกความหมายหรือเล่าเรื่องราว ไม่ได้	1	1	1	3	1.0

ความสามารถด้านการเขียน	ผู้เขียน ชาวยุคน ที่ 1	ผู้เขียน ชาวยุคน ที่ 2	ผู้เขียน ชาวยุคน ที่ 3	$\sum R$	IOC
5. เขียนในรูปตัวอักษรและวาดภาพ					
5.1 เขียนเป็นภาพและอักษร บอก ความหมายของตัวอักษรและภาพพร้อมเล่า เรื่องราวได้สัมพันธ์กัน	1	1	1	3	1.0
5.2 เขียนเป็นภาพและอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับ เสียงของคำที่ต้องการบันทึกแต่บอกความหมาย ของตัวอักษรที่ขีดเขียนได้	1	1	1	3	1.0
5.3 เขียนตัวอักษรที่ไม่สัมพันธ์กับภาพ และ บอกความหมายได้	1	1	1	3	1.0
5.4 ไม่สามารถเขียนตัวอักษร และบอก ความหมายไม่ได้	1	1	1	3	1.0
6. เขียนโดยสะกดคำขึ้นเอง					
6.1 เขียนสะกดคำขึ้นเองโดยไม่คำนึงถึงการ เขียนถูกผิด บอกความหมายของ คำที่สะกด พร้อมเล่าเรื่องราวได้สัมพันธ์กัน	1	1	1	3	1.0
6.2 เขียนสะกดคำได้ด้วยตนเองโดยไม่ คำนึงถึงการเขียนถูกผิด บอกความหมายของคำ ที่สะกดได้	1	1	1	3	1.0
6.3 เขียนสะกดคำได้ด้วยตนเองโดยไม่ คำนึงถึงการเขียนถูกผิดและบอกความหมาย ไม่ได้	1	1	1	3	1.0
6.4 ไม่สามารถเขียนสะกดคำขึ้นเอง และบอก ความหมายไม่ได้	1	1	1	3	1.0
รวม	24	24	24	72	24

ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC = 1.00

ภาคผนวก ง

บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจเกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการด้านการเขียน
 - 1.1 อาจารย์ ดร.สยามพร ทองเนื้อดี
ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตาสวิเทศบางบอน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน
กรุงเทพมหานคร
 - 1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวรรณา ไชยะธน
อาจารย์ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
จังหวัดนครปฐม
 - 1.3 อาจารย์ ดร.มิ่ง เทพक्रमเมือง
อาจารย์ผู้สอนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายประถม)
กรุงเทพมหานคร
2. ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแผนการจัดกิจกรรมศิลปะจากงานกระดาษ
 - 2.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิพรธณ ธีรพงศ์
อาจารย์ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
กรุงเทพมหานคร
 - 2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญญาพร คุนากุล
อาจารย์ผู้สอนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายประถม)
กรุงเทพมหานคร
 - 2.3 อาจารย์มณฑราภาน สมเพ็ชร
อาจารย์ผู้สอนชั้นอนุบาลโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวอุไรวรรณ มาตมุงคุณ
วันเดือนปีเกิด	25 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2519
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	102/1 ซอยวุฒากาศ 42 ถนนวุฒากาศ แขวงบางค้อ เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร 10150
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู รับเงินเดือนในอันดับ คศ. 1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดศาลาครืน สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2534	มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนผดุงนารี จังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. 2537	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนสารคามวิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. 2541	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย จากสถาบันราชภัฏอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
พ.ศ. 2554	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ